

a jelentést tudomásul veszi s kéri a t. házat, hogy azt szintén tudomásul venni méltóztassék.

Budapesten, a képviselőház vizügyi bizottságának 1894. évi november hava 21-én tartott üléséből.

*Gróf Nádkó Kálmán s. k.,
a vizügyi bizottság elnöke.*

*Terényi Lajos s. k.,
a vizügyi bizottság előadója.*

741. szám.

Törvényjavaslat, a találmányi szabadalmakról.

I. FEJEZET.

A szabadalmak tárgya.

1. §.

Szabadalmazható minden új találmány, mely iparilag értékesíthető.

2. §.

Szabadalmak nem engedélyezhetők oly találmányokra:

1. melyek gyakorlatba-vétele törvényekkel, rendeletekkel, állami egyedárúsággal vagy a közérkölciséggel ellenkezik;
2. melyek a közös hadsereg, haditengerészet vagy a honvédség hadképességének emelésére szükségesek, a mennyiben az illetékes hadikormányzat a szabadalom megadása ellen tiltakozik;
3. tudományos tantételekre és elvekre, mint ilyenekre;
4. emberi és állati élelmezésre szolgáló czikkekre;
5. gyógyszerekre; és
6. oly tárgyakra, melyek vegyi úton állítatnak elő; hacsak a 3—5. pont alatt felsorolt találmányok nem vonatkoznak az illető tárgyak előállításánál alkalmazandó eljárásra.

3. §.

Nem újnak tekintendő a találmány, ha az bejelentése idejében:

1. közzétett nyomtatványok vagy egyéb sokszorosítások után már az országban annyira ismeretessé vált, hogy szakértők által használható volt;
2. nyilvános gyakorlatba-vétel vagy kiállítás után oly ismeretessé vált, hogy a szakértők által használhatása lehetségessé vált;
3. már egy szabadalom vagy bejelentett használati minta tárgyát képezte.

Nem fosztatik meg a találmány újdonsági jellegétől, ha az utolsó gyakorlatba-vétel vagy a nyomtatvány után való közzététel óta a találmány bejelentéséig 100 év már eltelt.

Azt, hogy a külföldön megjelent hivatalos hirdetések a szabadalom újdonságát nem rontják-e le, a külállamokkal kötött szerződések határozzák meg.

állapítandó. A kárpótlás iránti per folyama az államnak fentemlített használati jogát meg nem akaszthatja.

15. §.

A kinek belföldön rendes lakása nincsen, szabadalmat csak akkor jelenthet be és az ebből eredő jogokat csak akkor érvényesítheti, ha belföldön lakó képviselőt nevezett ki, a ki hitelesített külön meghatalmazás útján a szabadalom bejelentésére, föntartására és büntető eljárás megindítására vonatkozó indítványok megtételére feljogosítandó, valamint arra is, hogy a feltaláló ellen a szabadalomra vonatkozólag indítandó mindennemű kereseteket és ezekre hozott végzéseket átvehessen és a feltalálót úgy a bíróság előtt, mint bíróságon kívül képviselhesse. A feltaláló tartozik képviselőjének ezen jogi cselekményeit magára nézve kötelezőnek elismerni. Ily szabadalom-tulajdonosok ellen indítandó perekben azon bíróság illetékes, melynek területében a képviselő lakik, ha pedig képviselője nincs: a szabadalmi hivatal székhelyére nézve illetékes bíróság.

Ha a külföldön lakó szabadalom-tulajdonos belföldi megbízottja a megbízásról lemondott vagy fel nem található és a szabadalom tulajdonosa új megbízottat nem nevezett, vagy ha a belföldön lakó szabadalom-tulajdonos külföldre költözött vagy általában fel nem található, a fentemlített keresetek átvételére és a szabadalom-tulajdonos védelmére ügygondnok nevezhető ki.

16. §.

Oly külállamok lakói ellen, melyek honosaink irányában a szabadalmi oltalom tekintetében a kölcsönösséget el nem ismerik, a kereskedelemügyi minister visszatorlási intézkedéseket rendelhet, melyeket azonban az országgyűlésnek bejelenteni tartozik.

III. FEJEZET.

A szabadalmak tartama, megszünte, visszavonása és megsemmisítése.

17. §.

A szabadalmak 15 évi időtartamra adományoztatnak, mely időtartam a találmány bejelentésétől számítandó.

Pótszabadalmak, melyek még érvényes szabadalmakat tovább fejlesztő találmányra a törzs-szabadalom tulajdonosának adatnak, a törzs-szabadalmakkal egyidőben járnak le.

A pótszabadalom önálló szabadalommá válik, ha a törzs-szabadalmat megsemmisítik, érvénytelenítik vagy visszavonták.

Ily önállóvá vált pótszabadalom érvényességének ideje a törzs-szabadalom bejelentésének idejétől számít. Az önállóvá lett pótszabadalom a lejárat és a díjak összege tekintetében a törzs-szabadalom helyébe lépettnék tekintendő.

18. §.

A szabadalom érvényét:

1. megszűnés;
2. visszavonás, vagy
3. megsemmisítés által veszítheti el.

19. §.

A szabadalom megszűnik :

1. a 15-ik év lejártával;
2. ha a szabadalom tulajdonosa szabadalmának érvényben tartásáról írásban lemond;
3. ha az esedékes szabadalmi díjak kellő időben be nem fizettetnek.

Ha a lemondás a szabadalmi oltalom alatt álló találmánynak csak egyes részeire vonatkozik, a szabadalom a többi részekre nézve továbbra is fennáll.

A lejárati folytán megszűnt szabadalmakról a megszűnés a lejárati napját követő napon, lemondás esetében a lemondás bejelentésére következő napon hatályos.

20. §.

A szabadalom egészben vagy részben visszavonható:

1. ha a szabadalom tulajdonosa elmulasztotta találmányát a magyar korona országai területén lényegileg és kellő terjedelemben gyakorlatba venni, vagy ezen gyakorlatba-vételt igazolatlanul, — szünetelés által —, félbeszakította, vagy legalább a hazai és saját viszonyaihoz képest mindent meg nem tett, mi ezen gyakorlatba-vétel fogantatására és folytatására szükséges.

Ezen visszavonás rendszerint nem mondható ki előbb, mint a szabadalom megadásának kihirdetésétől számítandó három év elmultával.

Kivételesen az elvonás előbb is eszközölhető, ha a szabadalom tulajdonosa, daczára annak, hogy a találmány külföldön gyakoroltatik és a belföldi gyakorlás közérdekből kívánatos, a belföldön mutatkozó szükségletet belföldi gyakorlatba-vétel által maga nem fedezi, vagy használati engedélyek által nem fedeztetli és ezen körülménynek méltányos, — a szabadalmi hivatal által kitűzendő, — határidő alatt meg nem felel.

2. A szabadalom kihirdetésétől számítandó három év elmultával, ha közérdekből a használati engedélynek másokra való kiterjesztése szükségesnek mutatkozik és a szabadalom tulajdonosa ezen engedélynek megbízható vállalkozóktól, — a szabadalmi hivatal által megállapítandó kellő kárpótlás és biztosíték nyújtása melletti megadását megtagadja.

Ily visszavonás előtt a szabadalom tulajdonosa, megfelelő határidő kitűzése mellett, megintendő.

3. Ha a belföldi szabadalom megadása után a találmány az előbb vagy egyidejűleg külföldön nyert oltalmat, — a megsemmisítés és visszavonás eseteit kivéve, — elvesztette és ott szabadon gyakorolható és ily visszavonás közérdekből szükségesnek mutatkozik.

A visszavonás mind a három esetben a visszavonási határozat jogérvényétől hatályos.

Az állam-hatóságnak adott szabadalmakra nézve visszavonásnak helye nincsen.

21. §.

A szabadalom megsemmisítendő és ehhez képest úgy tekintendő, mintha meg nem adatott volna:

1. ha a szabadalom tárgya szabadalmazásra alkalmatlan volt (1—3. §§.);
2. ha nem a valóságos feltalálónak vagy jogutódjának adatott (5. §.);
3. ha valamely érvényben álló szabadalom tulajdonosa kimutatja, hogy valamely később szabadalmazott találmány szabadalmával azonos;

4. ha megállapítatik, hogy a szabadalom leírása nincs úgy szerkesztve, hogy abból a találmány lényege, tehát a szabadalom tulajdonképeni tárgya s létesítésére szolgáló eszközök,

tökéletesen s oly világosan kitünjenek, hogy minden szakértő a tárgyat a leírás nyomán előállithassa (32. §.).

Ha a fennebb elősorolt esetek csak részben forognak fenn, a megsemmisítés részben, a szabadalom korlátozása útján, eszközölhető.

22. §.

Mihelyt a szabadalom annak következtében, hogy az megszűnt, visszavonatot vagy megsemmisített, érvényét veszítette, az illető találmány köztulajdonná válik és a fennálló törvények és szabályok keretében mindenki által szabadon használható, föltéve, hogy más ugyanazon találmányra adott szabadalom e szabad használatnak útját nem állja.

Az érvényvesztett szabadalom nem léphet többé hatályba.

IV. FEJEZET.

A szabadalmi hivatal.

23. §.

A szabadalmak megadására, visszavonására és megsemmisítésére a szabadalmi hivatal illetékes.

A szabadalmi hivatal székhelye Budapest és az a kereskedelemügyi ministernek van alárendelve; áll pedig egy főnökből, annak állandó helyetteséből, állandó birói és műszaki tagokból, nemkülönben működési díjakat élvező és öt évre kinevezett nem állandó birói és műszaki tagokból, valamint a kezelő személyzetből.

A főnöknek, állandó helyettesének és a birói tagoknak az 1869. évi IV. törvénycikk 7. §-ában meghatározott minősítéssel kell birniok.

A műszaki tagok minősítésére nézve az 1883. I. törvénycikknek 10. §-a irányadó.

24. §.

A szabadalmi hivatal három osztályban működik. Ezen osztályok a következők:

1. a bejelentési osztály,
2. a megsemmisítési osztály,
3. a felfolyamodási osztály.

25. §.

A bejelentési és megsemmisítési osztályok határozatképesek, ha három tag, köztük két műszaki tag, jelen van. A felfolyamodási osztály öt tagból és pedig a szabadalmi hivatal főnökén vagy helyettesén kívül két birói hivatalra képesített és két műszaki tagból áll.

A felfolyamodási osztály eljárásában oly tagok részt nem vehetnek, kik a felebbezett határozat-hozatalnál közreműködtek.

Általában a határozó tagok kizárására nézve a polgári perrendtartásnak idevágó szabályai irányadók.

Ezen osztályok mindegyike hivatalból szakértőket is hívhat meg, kik azonban szavazati joggal nem birnak.

A határozatok általános többséggel hozatnak, szavazategyenlőség esetében az elnök szavazata dönt.

Nem érdemleges határozatok elnökileg is hozhatók.

Az összes határozatok a szabadalmi hivatal nevében adatnak ki és kellőleg indokolandók.

26. §.

A szabadalmi hivatal mellett szükséges számban a kereskedelemügyi minister által kinevezett szabadalmi felügyelők működnek, kiknek hivatása általában a szabadalmi, és megbízatás folytán más — ügyekben az állami és közigazgatási érdekeket képviselni és azokra ügyelni.

Különösen hivatvák:

1. Bejelentett találmányok szabadalmazása ellen, azoknak megtagadása céljából közérdekből felszólalni, és szükség esetén a hozott határozat ellen felfolyamodni (36. §.).

2. A szabadalmak kellő gyakorlatba-vétele fölött örködni és ennek hiánya miatt a visszavonási javaslatot a szabadalmi hivatalnál megtenni (20. §.).

3. Az állam érdekében megsemmisítési javaslatokat előterjeszteni a szabadalom meg nem adhatása indokából (21. §. 1. és 4. pont.).

4. Másoknak az előző pontok szerint beadott felszólalásaihoz, visszavonási és megsemmisítési kereseteihez közérdekből csatlakozni.

27. §.

Feleknek a szabadalmi hivatal előtti képviseltetésére csakis ügyvédek és a hatóságilag jogosított szabadalmi ügyvivők vannak jogosítva.

A szabadalmi felügyelők ügyvédnek képviseletére nem szorulnak.

A szabadalmi ügyvivők azonban szabadalmak megsemmisítésére és visszavonására irányuló perekben el nem járhatnak és okmányokat nem szerkeszthetnek.

A szabadalmi ügyvivői jogosítványt a kereskedelemügyi minister a közigazgatási hatóság meghallgatása után oly magyar állampolgároknak adja ki, kik műszaki képesítésüket belföldi műegyetemnek vagy külföldinek honosított oklevelével igazolhatják, és ezen jogosítványt fegyelmi uton vissza is vonhatja.

Ezen ügyvivők külön szakvizsga és eskü letételére is kötelezhetők.

Az ily ügyvivői jogosítvány a szabadalmi hivatal ügyvivői jegyzékébe bevezetendő.

28. §.

A szabadalmi hivatal és a szabadalmi tanács szervezetét, ügyviteli szabályait, a szabadalmi felügyelők utasításait és a szabadalmi ügyvivők kinevezésének feltételeit, az általuk leteendő vizsgálat tárgyát, a vizsga után szedendő díjakat, az általuk leteendő eskü mintáját, végre a fegyelmi eljárás szabályait a kereskedelemügyi minister rendeleti uton állapítja meg.

V. FEJEZET.

Az eljárás.

29. §.

A találmány bejelentése a feltaláló, annak jogutódja vagy igazolt meghatalmazottja által a szabadalmi hivatalnál írásban benyújtandó, vagy posta útján is beküldhető.

A találmány bejelentésének elsőbbsége az iktató sorszáma szerint ítélendő meg. Egyszerre ugyanazon tárgyra vonatkozólag beérkezett bejelentésekre ezen körülmény följegyzendő.

A szabadalmi hivatal előtt letett eskü, ép úgy mint a tanuk és szakértőknek ott előadott nyilatkozatai, ugyanazon jogerővel bírnak, mintha kir. bíróság előtt eszközöltettek volna.

40. §.

A szabadalmi peres ügyekben eljáró hatóságok és bíróságok konokul perlekedő felek ellen 1.000 koronáig terjedhető bírságot is róhatnak ki, mely bírságok az államkincstárt illetik.

VI. FEJEZET.

Szabadalmi lajstrom, szabadalmi levéltár és szabadalmi közlöny.

41. §.

A szabadalom engedélyeztetése után a szabadalmi hivatalnál vezetett külön lajstromba azonnal beiktatandó.

E lajstromba bevezetendő a bejelentőnek, esetleg jogutódjának neve, állása és lak-helye, annak megbízottja, a szabadalom címe, az elsőbbség, a szabadalom kelte, a díjak befizetésének megtörténte, továbbá a szabadalom átruházására, annak megszűnésére, visszavonására és megsemmisítésére vonatkozó adatok.

42. §.

A szabadalomhoz tartozó leírások, rajzok, minták és modellek a szabadalmi hivatal levéltárában őrzendők.

43. §.

A szabadalmi lajstrom és a szabadalmi levéltár a megállapított hivatalos órák alatt mindenki részére nyitva áll.

Hasonlókép szabadságában áll bárkinek saját költségén a szabadalmi lajstromról, a leírásokról, rajzokról, a mintákról, modellekről másolatokat venni és ezeket hivatalosan hitelesíttetni.

A mennyiben a hadsereg, honvédség és haditengerészet céljaira a kormány részére adott valamely szabadalomra vonatkozólag a közzététel elmaradt (34. §.), az ily szabadalom leírásainak, rajzainak és mintáinak megtekintése vagy másolatban való kiadása tilos, kivéve, ha a kereskedelemügyi miniszter az illetékes szakminiszterrel egyetértőleg a megtekintést vagy lemásolást megengedi.

44. §.

Minden bejelentett és közzététetni rendelt találmány (34. §.), nemkülönben minden engedélyezett szabadalom annak leírásával és rajzaival együtt, továbbá minden felszólalás folytán elutasított találmány címe, ezenkívül minden szabadalom átruházása, minden szabadalomnak megszűnte, visszavonása vagy megsemmisítése az erre rendelt »Szabadalmi Közlöny« című hivatalos lapban azonnal közzéteendő.

Ezen lapnak berendezését és kiadási módozatait a kereskedelemügyi miniszter rendeleti uton határozza meg.

Indokolás,

„a találmányi szabadalmakról“ szóló törvényjavaslathoz.

A találmányok oltalmának célja és szükségessége abban áll, hogy a feltaláló szellem és anyagi munkája jutalmaztassék és mindamellett annak gyümölcsei a feltaláló jogainak kellő korlátozása által az összességnek biztosittassanak.

Ha tehát egyrészt az állam érdekében áll, bizonyos jogok biztosítása által a kutató észnek, az emberi jólétét előmozdító közhasznú működésért a gyakorlati találmányok ellenértékét képviselő bizonyos hasznát kilátásba helyezni, másrészt ily előjogok az ipari haladást korlátozó és zsibbasztó hatással bíró egyedárúságokra nem Tajulhatnak.

E kettős szempont érvényesítéséből eredtek a szabadalmi törvények legelőször Angliában. Ott ugyanis már az általános polgári törvények szerint a korona jogosítva volt új találmányok érdekében kizárólagos jogokat adományozni. De ezen szabadalmak már több ízben megtámadásra szolgáltatottak okot, és midőn nevezetesen I. Jakab király uralkodása alatt tömegesen adattak ki a szabadalmak, nemcsak mindenféle iparczikkék előállítására, de még számos czikkel való kereskedésre is azok ellen végtelenné vált a felmerülő panaszok sora és szükségessé vált az 1623. évi parlamenti acta, mely mindennemű egyedárúságokat, mint vételre, eladásra és gyártásra való kizárólagos jogokat, teljesen érvényteleneknek nyilvánította, de kivételképen megállapította, hogy ily érvénytelenség nem vonatkozhatik oly szabadalmakra, melyek legfeljebb tizennégy évre valamely tárgynak vagy készítési módnak valóságos és első feltalálójának engedélyeztetnek.

Minthogy ezen törvény a szabadalmak engedélyezését tizennégy évre, mint leghosszabb határidőre szorította, annak hosszabbítására külön törvényhozási tényre volt szükség, mely a parlamenthez beadott külön kérvény útján kérelmeztetett.

Az eddig fennállott szabadalmi eljárás oly formaságokhoz volt kötve és annyira nehézkes volt, hogy a szabadalmi reform keresztülvitele általános óhajt képezett, mely óhaj, több 1829. és 1833-ban sikertelen maradt kísérlet után, az 1835. évi szeptember 10-én szentesített törvény által teljesült.

Lényegtelenebb módosítások következtek ugyan be még 1844., 1848. és 1851. évben, azonban csak 1852. évben sikerült valóságos reformot keresztülvinni »a szabadalmi ügyet módosító törvény (Patent Law Amendment Act)« útján, mely 1852. évi július 1-én szentesített, azonban a régebbi törvényeket nem szünteti meg, hanem azokat csak kiegészíti, mely számosabb új javaslat daczára még mai napig is képezi Nagy-Britániában a szabadalmi eljárás alapját.

Az északamerikai Egyesült-Államokra, mint egykori angol gyarmatokra, az angol szabadalmi törvények és az angol szabadalmak hatálya terjedt ki, azonban a függetlenség kijelentésével életbelépett 1787. évi új alkotmány a találmányi szabadalmi ügyet az államok közös törvényhozása és közigazgatása körébe vonta, és ennek folytán ezen ügy 1793., 1806., 1836. évi és még több külön rendelet útján szabályoztatott, míg az, az 1870. évi július 8-án kelt törvény által codificálva lett. Ezen törvény utóbb 1874. évi június 22-én »az Egyesült-Államok átvizsgált szabályzata« czíme alatt némi módosítást szenvedett.

A számos kisebb és nagyobb államra felosztott Németország épen oly számos (29) szabadalmi szabálylyal birt, mely szabályok Poroszországban az 1815. évi, Bajorországban 1825. évi, Württembergben az 1836. évi ipari rendszabályokba foglalva találtattak.

A német vámegegyesület létesítése után a német államok kénytelenek voltak két mód közt választani, tudniillik vagy a szabadalmak kiadását egy közös hatóságra bízni, vagy a vámegegyesült államok közti szabad forgalom érdekében a feltalálóknek szabadalomból eredő jogait megszorítani és az e tekintetben eddig fennállott kizárólagos jogot elejteni.

Közös szabadalmi hivatal felállításától az akkori kis államok még irtóztak, tehát inkább állottak rá arra, hogy a szabadalmazott tárgyak szabad forgalmát engedik meg, mi az 1842. évi szeptember 24-én kötött egyezmény folytán megtörtént, mely egyezményben kijelentetett, hogy semmiféle szabadalom nem adhat jogot:

- a) a szabadalmazott tárgygyal azonos tárgyak behozatalának tilalmazására;
- b) ily tárgyak eladásának megszorítására;
- c) azok használatának tilalmazására, de a tárgynak iparszerű előállítására szolgáló szabadalmazott gépek és eszközök használata tiltva maradt.

Még az észak-német szövetség alkotása, sőt a német egységes birodalom életbelépte után is kevés hajlam mutatkozott egy egységes szabadalmi törvény hozatalára, úgy, hogy 1868. évben az észak német szövetség kanczellárja a porosz kormány azon álláspontjára helyezkedett, hogy a szabadalmi ügynek reformjára vonatkozó előreláthatólag sikertelen törekvések helyett inkább annak teljes elejtésére kellene törekedni.

Az ekképen nyilvánult ellenszenv megértésére szolgálhat azon körülmény, hogy Németországban a 29 különböző és hiányos szabadalmi szabályzatok uralma alatt a szabadalmi törvényhozásnak áldását annál kevésbé ismerhették fel, mert az 1842. évi fentjelzett egyezmény nyomása alatt a szabadalom érvénye egy kisebb állam területére szorítkozott és a szabadalomtárgynak utánzása és forgalomba hozatala a többi szövetséges államban meg volt engedve.

Csak a német mérnökök együletének és a szabadalmak védelmére keletkezett német egyesület törekvéseinek és a bécsi 1873. évi világkiállítás alkalmával tartott nemzetközi szabadalmi congressus határozatainak köszönhető e tárgyban az uralkodó nézetek teljes változása.

Ezen congressus határozatai a szőnyegen levő tárgyra nézve oly fontosak, hogy azoknak felsorolását szükségesnek tartom.

E határozatok a következők:

1. A szabadalmi oltalom minden civilisált állam törvényhozása által biztosítandó:

- a) mert az állam jogérzete a szellemi munka védelmét követeli;
- b) mert a találmányok hivatalos és megbízható közzététele az egyedüli eszköz, mely által új technikai eszmék leggyorsabban köztudomásra jutnak;
- c) mert a szabadalmi oltalom alatt a feltaláló munkája jutalmaztatik és ez által arra hivatott erők arra indíttatnak, miszerint időt és eszközöket fordítsanak új technikai eljárás kinyomozására, sőt az idegen tőke is, mely oltalom nélkül bizonyára tartózkodó állást foglalna el, készségesebben vállalkozik ily találmányok keresztülvitelére;
- d) mert a szabadalom tárgyát képező találmánynak kötelező és teljes közzététele folytán

azon nagy idő és pénzáldozatok, melyekbe a műszaki keresztülvitel különben egyeseknek kerülné, tetemesen leszállíttatnak;

e) mert ez által a gyári titok, a technikai haladás legnagyobb ellensége, talaját veszíti;

f) mert oly államok, melyek szabadalmi oltalmat nem nyújtanak, azon veszélynek vannak kitéve, hogy legkitünőbb tehetségei oly államok felé fordulnak, a hol munkájuk védelemre és jutalomra számíthat;

g) mert a tapasztalás szerint a szabadalom tulajdonosa találmányának gyors terjesztéséről legjobban gondoskodik.

2. Hatályos és czélszerű szabadalmi törvény a következő elvekre alapítandó:

a) szabadalmat csak a feltaláló vagy jogutódja nyerhet;

b) a szabadalom külföldinek is adandó;

c) előleges vizsgálat szükséges;

d) a szabadalom 15 évre adandó, vagy ezen ideig meghosszabbítható;

e) annak megadásával a találmány teljes és technikai alkalmazását biztosító leírása közzéteendő;

f) a szabadalom költségei túlságos magasak ne legyenek, de emelkedő díjfokozat által elérendő az, hogy a feltaláló haszontalan szabadalmát mielőbb ejtse el;

g) jól berendezett szabadalmi hivatal által lehetővé tehető a szabadalmak megtekintetése és a még érvényben álló szabadalmak kimutatása;

h) a szabadalom az országban gyakorlatba-vételének hiánya annak megsemmisítését ne vonja maga után, a mennyiben a találmány általában már gyakorlatba vétetett és az állam polgárainak mód nyújtott annak megszerzésére és alkalmaztatására;

i) ennél fogva intézkedés teendő, hogy közérdekből a szabadalom tulajdonosa kötelezhető legyen, hogy találmányát minden erre alkalmas jelentkezőnek megfelelő díj mellett használatra engedje át (Licenz).

3. Kivánatos, hogy az egyes kormányok találmányuk oltalma iránt mielőbb nemzetközi megegyezésre jussanak.

De ezen congressus határozatainál még hathatósabban működött a Németországban kitört közgazdasági válság, melynek nyomása és a német ipart veszélyeztető nagy külföldi versenytől való félelme a német szabadalmi törvényhozást nagyban előmozdította, úgy, hogy az 1876. évi augusztus 29-től szeptember 2-ig tartott szakértői értekezlet után az általa kidolgozott javaslat 1877. évi február 24-én a birodalmi gyűlésnek bemutatván, 1877. május 25-én törvénynyé vált.

Ezen törvény az első, mely az egész Németbirodalomra volt hatályos; de az időközben szerzett tapasztalatok alapján néhány év múlva újabb törvény útján kibővített, mely utóbbi 1891. évi június 1-én hirdettetett ki.

Ezen törvény hatása nemcsak abban mutatkozott, hogy a szabadalmak száma nagyban szaporodott (egész Németországban 1876. évben még csak 1.648 szabadalom engedélyeztetett, ellenben 1892. évben bejelentetett 13.126, közzététetett 6.920, engedélyeztetett 5.900 szabadalom és 9.066 használati minta); de a német patensek az előzetes szigorú eljárás folytán sokkal nagyobb értékűek, mint a Németországban azelőtt és más államokban jelenleg is adományozott szabadalmak.

Franciaországban a találmányok oltalma leginkább a Colbert idejéből származó czélrendszerrel és az iparúzés szigorú szabályozásával szemben vált szükségessé. Ott, hol minden árúnak előállítására külön jogositványok és az előállítási módokra nézve kötetszámra menő utasítások állottak érvényben; hol minden szövetre az alkalmazandó fonalszámok szigorúan elő voltak írva; hol Argantnak az általa feltalált lámpának előállíthatása iránt a bádigosok, laka-

tosok, pléh-kovácsok és rövidárú-kereskedők czéheivel kellett pörlekednie: új technikai eljárásokról csak akkor lehetett szó, ha királyi privilegium-okmány útján ily új találmány forgalomba helyezése előlegesen biztosított.

A forradalom idejében a királyi szabadalom-levelek kiadását nem szívesen látták és minthogy a védelem szüksége kétségtelenül fenforgott, 1791. évben a szabadalmak oltalmára törvényt hirdetett ki, mely a tiszta bejelentési rendszeren alapult és mely a régi rendszer megtartása mellett még egyszer és pedig 1844. évi július 5-én reformáltatott.

Ezen utóbbi törvény még mai napig is érvényben maradt. A francia törvénynek némi hiányát bő és kimerítő törvényszéki gyakorlat és legnagyobb figyelmet érdemlő irodalom pótolja.

Olasz- és Spanyolországban ép úgy, mint Portugáliában, többnyire e század elején történt francia foglалás folytán, a francia szabadalmi törvényhozás terjesztetett ki és fő elveiben még most is áll érvényben. Olaszország törvényei 1810., 1833. évben, a legutolsó 1859. évi október 30-án keletkeztek.

A belga szabadalmi törvényhozás ezen országnak 1830. évben elért függetlensége daczára még hosszabb ideig a németalföldivel azonos maradt, míg 1854. május 24-én a jelenleg is fennálló törvény hozatott.

Oroszországnak a találmányok védelmére vonatkozó első törvénye az 1812. évi június 17-én kelt ukáz volt, melynek helyébe a jelenleg is érvényes 1833. évi november 22-iki törvény lépett.

Leghosszabban ~~védekezett~~ a svájci szövetség a szabadalmak ellen, minthogy azt hitte, hogy ily módon ipara számára az egész művelt világ találmányainak szabad használatát legolcsóbban biztosíthatja és csak legújabb időben vette észre, hogy tanácsosabb leendő a többi nagy ipari államok szövetségébe lépni és ez által megakadályozni azt, hogy saját fiai kénytelenek legyenek korszakot alkotó találmányaikat a kellő anyagi eredmény elérése végett külföldre vinni (mint például Wegmann, ki ferdén rovátkolt őrlő hengereit Budapesten szabadalmaztatta).

A nézetek ily fordulata után a svájci nép 1887. évi július 10-én 203,506 szavazattal 57.862 szavazat ellenében a szövetség törvényhozását a találmányok oltalmára vonatkozó törvény megalkotására felhatalmazta, mely törvény 1888. évi június 29-én lépett életbe.

Ausztriában is, úgy mint a legtöbb államban, a találmányok támogatására császári szabadalmak adtak ki, melyeknek legelseje 1709-ben engedélyeztetett. Ily szabadalom-levelek néha az uralkodó utódjára is szóltak, többnyire azonban az uralkodó halálával elenyésztek.

I. Ferencz császár parancsára 1810. évi január 10-én jelent meg az első osztrák szabadalmi törvény, mely főleg a vizsgálati rendszeren alapult és azon elvet is tartalmazta, hogy oly találmányokra, melyek közhasznossága oly mérvű, miszerint a közérdek azt kívánja, hogy azok közvagyonná váljanak, szabadalmak ne engedélyeztessenek.

Midőn a lombard-venecziai tartományok Ausztriához jutottak és ott már a francia rendszer be volt hozva, szüksége mutatkozott annak, hogy az egész birodalomra egyforma elveket állapítsanak meg. Ennélfogva az 1820. évi december 8-án kelt rendelet, úgymint a későbbben 1832. évi márczius 31-iki, végre az 1852. évi augusztus 15-iki újabb törvények is a tiszta bejelentési rendszeren alapultak.

A mi végre hazánkat illeti, a magyar udvari kancellária az 1820. évi osztrák szabadalmi rendelet a magy. kir. helytartó-tanácsnak kiadta, mely a maga részéről ezen szabályokat 1822. évi augusztus 21-én 6137. sz. a. a hazai összes törvényhatóságokkal közölte. Ezen rendeletet, mint alkotmányellenesen keletkezett, az ország nagy visszatetszéssel fogadta. Az 1825. 27-iki országgyűlésen megjelent követek utasításaikhoz képest tiltakoztak is ellene és tiltakozásukat felvették a gravamenek 45. pontjába.

E sérelem felett hosszas tárgyalások folytak, melyek azonban eredményre nem vezettek. Midőn 1832. évi márczius 31-én Ausztriában a fennérített újabb, a szabadalmazást még részletesebben szabályozó törvény adatott ki, már a magyar udvari kanczellária is vonakodott azt kihirdetni, azt azonban, hogy ezen új törvény Erdélyben és a magyar határőrvidéken életbe ne léptetessék — meg nem akadályozhatta.

A kereskedelmi társaságokra vonatkozó 1840: XVIII. t.-cz. 66. §-ában úgy intézkedik, hogy a találmányi szabadalmat (szabadalmi levelet) kívánók a fennálló rendszabályokhoz alkalmazkodjanak, mi által az 1820-iki rendelet intézkedései fennállóknak nyilváníttatnak és a törvényhozás által hallgatag elismertettek.

Ennélfogva eme 1840-iki törvény létesített a szabadalmazásra nézve törvényes állapotot, oly szabályok tekintetében, melyek Ausztriában már meg voltak változtatva.

Az 1852. évi augusztus 15-én kelt szabadalmi nyílt parancs kiadása már az absolut korszakba esvén, az Magyarországra is kiterjesztetett, törvényes elismerést azonban már csak az 1867. évi XVI. törvényczikkbe iktatott vám- és kereskedelmi szövetség XVI. cikke által nyert, mely kimondotta, hogy szabályszerűleg kieszközölt találmányi szabadalmak a monarchia mindkét állama területén birnak érvénnyel, hogy e célból a szabadalmi engedélyezés feltételei mindkét állam területén egyforma elvek szerint, kölcsönös egyetértéssel, törvényhozási úton megállapítandók és, ha a szükség kívánná, hasonló úton megváltoztatandók és hogy mindaddig e részben mindkét állam területén jelenleg fennálló, lényegben egymástól el nem térő szabályok érvényben maradnak.

A szabadalmak kiadásában követendő eljárást illetőleg kimondatott, hogy a szabadalom iránti kérvény a monarchia azon államának ministeriumánál nyújtandó be, melyben a feltaláló lakik, külföldieknek szabadságában állván, találmányi szabadalomért az egyik vagy másik fél ministeriumához folyamodni.

Az egyetértő eljárás úgy szabályoztatott, hogy azon ministerium, melynél szabadalomért kérvény benyújtatott, a kérvényt szabályszerűen megvizsgáltatván, azon esetre, ha a szabadalmat megadhatónak véli, a másik állam ministeriumához elfogadás végett hivatalból áttette. A szabadalom-levelet (okmányt) minden ministerium a kormányzása alatti állam területére nézve külön állította ki, de a két okmánynak ugyanazon kelte volt, és mindkettő egyszerre adatott ki a kérvényezőnek azon ministerium által, melynél a folyamodó kérvényét benyújtotta.

A találmányi szabadalmak meghosszabbítása vagy érvénytelenítése hasonlóképen közös egyetértéssel történt.

Az 1878: XX. cikkbe iktatott vám- és kereskedelmi szövetség XVI. cikke ugyanazon intézkedéseket ismétli, de miután időközben tapasztaltatott, hogy a szabadalmak túlnyomó része Ausztriában kéretett és ennél fogva a szabadalmi díjak túlnyomó nagy része ott fizettetett be, a szabadalmazással járó költségek igazságosabb felosztása végett még a következő határozmánynyal kiegészítettett:

A szabadalmi díj ott fizetendő, hol a szabadalom megadása kérelmeztetett.

A szabadalmaknak a másik állam területén való engedélyezéseért lajstromozási illeték fizetendő, mely a szabadalmi díj 25%-ában állapittatik meg. Ezen lajstromozási illeték a szabadalmi díjjal együtt szedendő be és a másik fél ministeriumának küldendő.

Azóta, hogy ezen megállapodások értelmében a szabadalmakat a magyar kormány adja ki, több mint 27 év folyt le és ezen téren is a folytonos gyarapodás szembetűnő.

Tény ugyan, hogy a bejelentési rendszer uralma alatt sok haszontalan szabadalom is kéretik és ha a formaságok megtartatnak, a szabadalom akadály nélkül megadatik.

Ettől eltekintve, a haladás évről-évre oly nagy, hogy a szaporodás okvetlenül a technikai fejlődésnek és a találmányok nagy terjedésének is tulajdonítandó, mely számos irányban

az emberi észnek csodálatos haladásáról tesz tanuságot. E haladást a következő számok is igazolják:

Engedélyezési év	Száma az engedélyezett szabadalmaknak	Száma az év végén fennállott szabadalmaknak
1867	731	731
1868	776	1.171
1869	766	1.488
1870	759	1.629
1871	690	1.689
1872	921	1.993
1873	1.256	2.446
1874	1.321	2.757
1875	1.175	2.786
1876	1.295	2.952
1877	1.234	2.985
1878	1.329	3.153
1879	1.782	3.639
1880	2.529	4.704
1881	2.215	4.977
1882	2.377	5.526
1883	2.620	6.076
1884	2.580	6.364
1885	2.471	6.430
1886	2.865	6.953
1887	2.866	7.278
1888	3.502	8.148
1889	3.482	8.649
1890	4.010	9.762
1891	4.060	9.812
1892	4.167	10.195
1893	4.985	11.539
27 év alatt összesen . .	59.767	

Az 1893-ban engedélyezett 4.985 szabadalom a feltalálók hazája szerint következőleg oszlik el: magyarországi lakosoknak engedélyezettett 324, osztrák lakosoknak 1.555, külföldi lakosoknak 3.106.

A 3.106 külföldi föltaláló közül csak 41 kért Budapesten szabadalmat.

A 4.985 engedélyezett szabadalom közül 1.005-re nézve a találmányi leírás titokban tartását kérték. E szerint 3.980 szabadalom leírása volt nyílt, melyek közül a »Szabadalmak leírása« című hivatalos havi folyóiratban megjelent 345. — A korábban engedélyezett s az 1893. év folyamán további érvényben tartott 6.234 szabadalom a 15 évi engedélyezési idő alatti évek közt ekkép oszlik meg:

a 15.	14.	13.	12.	11.	10.	9. évre
27	68	87	103	112	155	187
8.	7.	6.	5.	4.	3.	2. évre
247	323	462	551	989	1.264	1.659 szabadalom.

A szabadalmi törzsdíjak és lajstromozási illetékekből befolyt összegek a magyar és osztr. kincstár között következőleg osztattak meg:

A magyar kincstár bevétele:

Év	Uj engedélyezés után	Érvénybentartások után	Összesen
1892 . .	30.077 frt 25 kr.	52.082 frt 55 kr.	82.159 frt 80 kr.
1893 . .	34.392 » 75 »	56.617 » 20 »	91.009 » 95 »

Osztrák kincstár bevétele:

Év	Uj engedélyezés után	Érvénybentartások után	Összesen
1892 . .	82.902 frt 75 kr.	164.993 frt 15 kr.	247.895 frt 90 kr.
1893 . .	99.298 » 50 »	171.417 » 82 ¹ / ₂ »	270.716 » 32 ¹ / ₂ »

E szerint 1893-ban a monarchia mindkét államában befolyt 361.726 forint 27¹/₂ kr., a melyből a fönnebbi számadatok alapján százalékokban kifejezve:

a magyar kincstárt illette 25.133⁰/₀ (1892-ben 24.893⁰/₀)
 az osztrák kincstárt illette 74.867⁰/₀ (1892-ben 75.107⁰/₀)

A fentemlitett évben történt 44 szabadalom-megsemmisítés okai: 21 esetben ujdonság hiánya; 2 esetben más korábbi szabadalommal való azonosság; 9 esetben törvényes kellékek hiánya; 11 esetben gyakorlatbavétel hiánya és 1 esetben többféle megsemmisítési ok halmozata volt.

Daczára azon szép eredményeknek és a szabadalmak évről-évre növekedő számának, a tapasztalás mégis azt mutatta, hogy a szabadalmak engedélyezése, meghosszabbítása és érvénytelenítése a fennálló rendszer mellett és a közös egyetértéssel való elintézés felette nehézkes volta miatt, hosszas levelezést és bonyodalmas tárgyalásokat igényelt, melyek sokszor éveken át elhúzódtak és az ipar fejlődésére nézve oly nagyfontosságú találmányi és szabadalmi ügynek kellő fejlesztését és általános terjedését nem igen mozdíthatták elő.

Ha mindamellett a két állam kormánya közt fennállott egyetértő eljárás mellett a szabadalmi ügyek a viszonyok által előidézett idővesztéssel mégis évtizedeken át nagyobb fennakadás nélkül kezelhetők voltak, az csakis a még az 1852. évből származó és jelenleg is fennálló, de most már némileg elavultnak mondható tiszta bejelentési rendszeren alapuló szabadalmi szabályok fennállása mellett volt lehetséges.

Midőn azonban a szabadalmi ügynek általánosan sürgetett reformja került szóba, már kettős nehézséggel állottunk szemben:

1. a monarchia két államterületére nézve egybehangzó új törvény iránt kellett volna megegyezni, a mi már a két állam ipari és forgalmi viszonyainak különböző volta miatt is nagy nehézségbe ütközött;

2. új szabadalmi rendszer mellett a jelenleg gyakorlatban levő és a vám- és kereskedelmi szövetség előbbi intézkedésein alapuló egyetértő eljárás többé alig volt fenttartható, legfeljebb az esetben, ha vagy közös szabadalmi hatóság (patens-hivatal) állíttatnék fel, vagy ha az egyik állam kormányának a szabadalom iránti megállapodását a másik állam kormánya minden további vizsgálat nélkül elismerné, mely két módozat egyike sem volt elfogadható.

Ily körülmények közt, és miután nekünk is szükségünk van arra, hogy szabadalmi ügyeinket viszonyainknak megfelelően törvényhozási uton rendezzük, az Ő Felsége többi királyságai és országai kormányával folytatott tárgyalások azon eredményre vezettek, hogy az 1894. évi XLI. törvényczikkkel a fennálló vám- és kereskedelmi szövetség XVI. cikke kölcsönös egyetértéssel olyformán módosított, hogy a monarchia mindkét állama a szabadalmi törvényhozás tekintetében teljes függetlenséget nyert, minek következtében a találmányi szabadalmak már nem kölcsönös egyetértéssel, hanem mindegyik kormány részéről saját államterületére nézve

az államnak saját törvényhozása által alkotott törvény alapján önállóan engedélyezhetők, illetőleg hosszabbíthatók meg s azok érvénytelenítése is a másik állam kormányától függetlenül lesz kimondható.

Midőn ezek szerint szabadalmi törvényhozásunkat önállóan rendezhetjük, szabadságunkban áll az e tekintetben létező különféle szabadalmazási rendszerek közt választani.

E rendszerek a következők:

I. A tiszta bejelentési rendszer, mely Franciaországban, Olaszországban, Spanyolországban, Ausztriában és eddig Magyarországon divik, lényegesen abban áll, hogy a hatóság a bejelentett találmánynak sem újdonságát, sem czélszerűségét nem vizsgálja, hanem a szabadalmat a bejelentőnek felelősségére és veszélyére kiadván, annak megtámadását bárkinek megengedi, és ha ennek folytán kitűnik, hogy a tárgy vagy annak leírása a szabadalmazhatóság feltételeinek meg nem felel, a szabadalmat megsemmisíti, mely esetben a megsemmisített szabadalom volt tulajdonosát az eljárás költségei is terhelik.

Világos, hogy ily rendszer mellett sok haszontalan tárgyra engedélyeztetik szabadalom, mely egyrészt a nagy közönség félrevezetésére és a pusztá reklam csinálására használtatik fel, másrészt a szabadalom-adásnak általános értékét csökkenti.

A tiszta bejelentési rendszernek további hátránya az, hogy ugyanegy tárgyra vonatkozó több bejelentőnek is adatik szabadalom, miből számtalan hosszadalmas pör és az egész szabadalmi ügy körül bizonytalanság keletkezik.

Nem lehetetlen, hogy valaki, valamely már szabadalmazott találmány leírását vagy szóról-szóra, vagy csekély változással leírja és erre szabadalmat kér. Minthogy az újdonság nem vizsgáltatik, a második, sőt harmadik szabadalom is kiadható, és míg a bitorlók ellen indítandó megsemmisítési eljárás befejeztetik, az első és valóságos feltaláló pótolhatlan kárt szenvedhet.

Vége ezen rendszer az ipar fejlesztésére nézve nagy kárral járhat, mert lehetséges, hogy valaki oly eljárásra vagy tárgyra kaphat szabadalmat, mely az ipar által már régóta gyakoroltatik, illetve készítettik és mihelyt szabadalmát megnyerte, az ezen iparral foglalkozók ellen bitorlási keresetet indít, azok készítményeit és eszközeit zár alá véteti és az ipar folytatását addig lehetetleníti, míg helytelen alapon nyugvó és újdonság hiányában szenvedő szabadalma hosszas és költséges pör útján meg nem semmisítettik.

II. A tiszta elővizsgálati rendszer, mely az északamerikai Egyesült-Államokban és Oroszországban alkalmaztatik, abban áll, hogy a szabadalom kiadása előtt a találmány újdonsága és ipari alkalmazhatósága hivatalból alkalmazott szakértők által bíraltatik meg.

Itt az eljáró szakértő egyszersmind a szabadalom kiadása felett is határoz, mely vizsázás részbeni enyhítése végett több felebbezési hatóság állittatik fel.

Ezen rendszer kettős hibában szenved. Daczára a vizsgálatnak, mégis megesik, hogy számos nem új találmány is szabadalmaztatik és megsemmisítési eljárás folytán utóbb hatálytalanittatik, mert az alkalmazott szakértőknek nem volt tudomásuk, hogy a szabadalmazott eljárás már alkalmazva volt.

De a mi még károsabb, a hivatalból teljesítendő vizsgálat oly találmányokat is visszautasíthat, melyek ugyancsak a szabadalmazásra érdemesek. Így a Bessemer-féle aczélgyártás nem szabadalmaztatott, mert a gyártási eljárás már ismeretesnek jeleztetett.

Vége fontolóra veendő az ezen rendszer keresztülvitelével egybekötött nagy költségek is.

Ha az állam felelősséget akar vállalni az iránt, hogy a szabadalmazás végett bejelentett találmány ugyancsak új, hogy belföldön sehol sem gyakoroltatott, sehol sem volt nyomtatványban leírva, sok és jól díjazott szakférfiakat kell alkalmaznia, kik a technika minden terén

teljesen jártasak, kik minden fennálló eljárást és az összes bel- és külföldi szakirodalmat alaposan ismerik.

Ily nagy terjedelmű szervezet azonban sokba kerül, és csak ott fizeti ki magát, hol a szabadalmak sokasága és az ezek után fizetett díjak szintén megfelelő jövedelmet biztosítanak.

Igy például az északamerikai Egyesült-Államokban csupán a találmányok megvizsgálásával foglalkozik:

3	legfőbb bíráló (examiner en chief),
1	bíráló, összeütközések kiegyenlítésére,
32	főbíráló (principal examiner),
34	I. oszt. segédbíráló (first assistant examiner),
38	II. » » (second assistant examiner),
43	III. » » (third assistant examiner),
52	IV. » » (fourth assistant examiner.)

Összesen 203 vizsgáló.

Ezen hivatal összköltségei 840.699 dollárra rugnak.

III. A svájci elővigyázati rendszer szerint a találmány ugyan hivatalból megvizsgálatik és ha az szabadalmazhatónak nem találtatik, a szabadalmi hivatal a bejelentőt bizalmasan értesíti, reá bizván azt, vajjon bejelentését fentartani, módosítani vagy visszavonni kívánja-e.

Ha azonban a bejelentő bejelentését fentartja, vagy 14 napon belül nem nyilatkozik, a szabadalom lajstromoztatik és az okmány kiadatik, a mi azonban az érdekelt feleknek azon jogát, hogy a szabadalom megsemmisítését kereset útján szorgalmazhatják, nem érinti.

IV. A felszólalási rendszer, mely 1852. év óta Angliában alkalmaztatik és melynek üdvös hatását a Stanley lord elnöklete alatt kiküldött parlamenti bizottság számos tanukihallgatás és véleményes jelentés alapján 1865. évben állapította meg, abban áll, hogy a szabadalmi bejelentés közzétételik és a találmányi leírás mindenkinek megtekintésére nyitva tartatik, egyúttal pedig felhívás intéztetik a közönséghez, hogy a mennyiben bárkinek a szabadalom kiadása ellen észrevétele van, bizonyos határidő alatt felszólaljon, mely felszólalás felett vagy a szabadalmi hivatal, vagy a bíróság fog dönteni; a szabadalom megadása esetén a felszólalónak, annak megtagadása esetén pedig a bejelentőnek felfolyamodási joga van.

E szerint a hivatalból való vizsgálat helyébe a nyilvános tárgyalás elve, a vizsgálatokkal megbízott szakértők működése helyébe, a nyilvánosság és az érdekeltek ellenőrzése lép és bizvást lehet állítani, hogy ily rendszer mellett a találmányi ügy bizonyos számú fizetett vizsgáló helyett, számtalan ingyenes vizsgálóra tesz szert, kik saját érdekük által buzditva, tapasztalataik által képesítve, mindazon kifogásokat, szolgáltatják, melyek egy állítólagos találmány ujdonsága és a szabadalom kiszolgáltatása ellen érvényesíthetők.

A bíráló állami közegek már nemcsak saját, talán elfogult nézeteik szerint, hanem a beszolgált adatok és bizonyítékok alapján döntenek.

V. A felszólalással egybekötött vizsgálati rendszer, mely egyelőre egyedül a német birodalomban 1877. év óta gyakorlatban van és 1891. évben csak némileg módosult és kiegészített, a II. és IV. alatt említett rendszereket egyesíti és azoknak előnyeit fokozza.

A bejelentés e rendszer szerint előbb formai tekintetben megvizsgálatik, esetleges hiányok pótoltatnak, azután következik a szakértők által megejtendő vizsgálat az irányban, vajjon a bejelentett találmány új és iparilag értékesíthető-e? Ha e tekintetben kifogás vagy visszautasítás be nem következik, a bejelentés nyilvánosságra hozatik és a leírás megtekintése megengedtetik. Ekkor van helye a felszólalásnak a közönség részéről és a beérkezett felszólalások feletti ítélethezadásnak, s a szabadalom csak akkor szolgáltatik ki, ha vagy felszólalás be nem érkezett,

vagy az jogérvényesen visszautasított. Mindamellett, ha később valamely szabadalom ujdonságának hiánya igazoltatik, a szabadalom megsemmisítése még mindig kimondható.

Minthogy e rendszer kétféle óvatossággal működik, az ily módon kiadott szabadalom értéke természetesen sokkal nagyobb, mintha csak egyszerű bejelentés alapján vagy megtörtént előleges közzététel folytán felszólalás hiányában adatott volna ki. De figyelmen kívül nem hagyható, hogy a hivatalból eszközözendő vizsgálat épen oly nagy vizsgáló-apparátus felállítását és épen annyi költséget igényel, mint a tiszta vizsgálati rendszer.

Szolgáljon e tekintetben például a német császári szabadalmi hivatal költségvetése 1892. évre, mely a következőleg alakult:

	Márka.	Fillér.
1. Az elnök, bel- és kültagok fizetése	300.173	22
2. A tisztviselők fizetése »	385.766	62
3. Lakáspénz-pótlékok »	97.285	—
4. Remunerációk »	119.907	33
5. Irodaszükségletek, napidíjak, kocsibérek és helyiségbér . . .	132.160	11
6. Leírások közzététele	200.915	27
7. A hivatalos helyiség fentartása	4.974	93
Összesen	1,192.957	48

A mely kiadással szemben áll 2,585.307 márka bevétel.

Hogy ezen költséges eljárás dacára Németországban nem sokkal kevesebb szabadalom megsemmisített, mint minálunk, hol előleges vizsgálat általában nem létezik, mutatja a következő egybeállítás:

Megsemmisített, illetve visszavonott

	Németországban 66.910 kiadott szabadalom közül	Magyarországban 44.083 kiadott szabadalom közül
1878. évben	4	6
1879. »	30	6
1880. »	47	15
1881. »	46	14
1882. »	48	11
1883. »	54	14
1884. »	32	11
1885. »	44	10
1886. »	41	9
1887. »	50	17
1888. »	31	5
1889. »	24	31
1890. »	29	15
1891. »	32	17
1892. »	22	24
1893. »	21	44
Összesen	555	249

Hazánk viszonyait tekintve, mindenekelőtt tisztában kell lennünk arra nézve, hogy tiszta bejelentési rendszert, mely nálunk évtizedek óta alkalmaztatik, tovább fentartani lehet, mert ezen rendszer a legghiányosabb, mely mellett egészen haszontalan szabadalmi kiadása napirenden maradna, és mely rendszerből eddig is számos kifogás és hosszas fejlődött.

De alig lehetne nálunk a vizsgálati rendszerre áttérni, mert a hazai viszonyainkhoz képest felette költséges volna.

A vizsgálati rendszerhez ugyancsak akkor lehetne fordulni, ha egyúttal képesek volnánk oly vizsgáló-apparátust felállítani, annyi és sokoldalúlag képzett közegeket alkalmazni, melyek feladatuk legmagasabb színvonalán állva, teljes garantiát nyújtanának arra nézve, hogy az általuk teljesített vizsgálat eredménye minden tekintetben megfelelő és megnyugtató legyen.

Ily helyesen szervezett hivatal oly összeget venne igénybe, melyekkel háziartásunk megzavarása nélkül ezen bár kétségtelenül fontos célra még sokáig nem rendelkezhetünk.

A fennebbi összeállításokból kitűnik, mily magas összeget áldoznak Észak-Amerika és a német birodalom szabadalmi hivatalaik vizsgáló személyzetére. Németországban 60, Amerikában épen 203 technikai szakértő foglalkozik a találmányok hivatalból való megvizsgálásával.

Mind a két államban a találmányok szabadalmazása oly jövedelmet is hoz, mely a költségeket nemcsak fedezi, hanem még fölösleget is nyújt.

Nálunk Ausztriával együtt az utolsó évben körülbelül 5.000 szabadalom kéretett és még kérdéses, vajjon ezen szám akkor, midőn a szabadalmak csakis a magyar korona területére fognak adatni, nem fog-e tetemesen lepadni. De ha változatlan is maradna ezen szám, a jövedelme, még ha a díjak megfelelően emeltetnek is, alig fog oly összegre emelkedni, melylyel az államkincstár hozzájárulása és az adózók nagyobb igénybevétele nélkül a beható szakszerű elővizsgálat költségei fedezhetők lennének.

Azon feltevés, hogy kisebb szabadalmi forgalom mellett a kiadások is aránytalanul kisebbednének, jogosultnak nem ismerhető el, mert az egyes technikai szakmák és a találmányok egyes osztályai részére vizsgálókat, és miután azok határozatai ellen felfolyamodás engedendő, felülvizsgálókat körülbelül ugyanazon számban kellene alkalmazni és kívánt képzettségükhöz megfelelően díjazni, akár több, akár kevesebb bejelentés érkezik az illető szakmára vonatkozó osztályhoz megvizsgálás végett.

Mindezekhez járul még azon tekintet is, hogy az Amerikában és Németországban dívó elővizsgálati rendszer költséges és nehézkes volta mellett még sem nyújtja azon biztos garanciát, hogy az, a mit a szabadalmi hivatal technikusai újnak nyilvánítottak, valósággal újnak is tekintendő.

Az alapos vizsgálat alapján kiadott szabadalom újdonság hiányában bármikor megtámadható és a fennebbi számok mutatják, hogy ott, hol az elővizsgálati rendszer fennáll, évenként a szabadalmak nagy száma még mindig újdonság hiányában és más okokból megsemmisítettik, úgy, mintha ezen találmányokat soha nem vizsgálták volna. A költséges apparátus tehát nem is működik megbízható módon.

Mindezeket megfontolva, az elővizsgálati rendszert hazai viszonyaink szerint megfelelőnek nem tekinthetem, annak elfogadását nem javasolhatom.

Sokkal czélszerűbbnek mutatkozik a felszólalási rendszer, mely aránylag sokkal kisebb költségekkel jár és melylyel annál inkább megelégedhetünk, midőn az oly kiváló ipari államnak, mint Nagybritánia, igényeinek több mint negyven éven át teljesen megfelelt.

Midőn tehát jelen törvényjavaslat szerkesztésénél általában a felszólítási rendszert követtem, különösen figyelemmel hazai viszonyaink és fejlődő iparunk igényeire, egyes intézkedéseket, melyektől kedvező eredményt várok, a németországi, mint legjobb szabadalmi törvényből, a jelen törvényjavaslatba is felvettem, s oda volt irányozva törekvésem, hogy ezen törvényjavaslat mindama követelményeknek, melyek attól kielégítésüket várják, megfeleljen.

Áttérve a részletekre, a törvényjavaslat egyes szakaszainak és rendelkezéseinek indoklását bátorodom előterjeszteni, követvén ezen indokolásnál a szakaszok sorrendjét és egyúttal hozzáfűzván a külföldi törvényhozások és eddigi belföldi törvényünk ismertetését.

I.

A szabadalmak tárgya.

Az 1. §-hoz.

Nem minden találmány jogosít az állam részéről adandó szabadalmi oltalomra.

A javaslat e tekintetben kétféle kelléket állít fel és pedig az újdonságot és az ipari értékesíthetést. Mi az első kelléket illeti, ott, hol ismeretes tárgy forog fenn, tulajdonképen találmányról szó nincs, mert a mi ugyis ismeretes, azt feltalálni nem is lehet. Az újdonság közelebbi fogalma a 3. §-ban »a contrario« határoztatik meg legcélszerűbben.

Az ipari értékesíthetés abban áll, hogy a találmány anyagi használatra alkalmas legyen. Ennélfogva például egy számadási vagy kimutatási rendszer, legyen az még olyan elmésen egybeállítva, nem szabadalmazható, ha annál ipari munka általában nem, vagy csak az ismeretes eszközökkel jön alkalmazásba.

Ipari értékesítés tágabb értelemben veendő, beleértve tehát a bányászati és földmívelési értékesítést is.

Az ipari értékesíthetés kelléke nem terjed ki egyszersmind a találmány célszerűségére és kiváló hasznosságára is. Ennélfogva csak az ipari célokra általában hasznavehetetlen, és a gyakorlatilag nem alkalmazható találmány záratik ki a szabadalmi oltalomból, valamint mindazon találmányok, melyek csupán mint tudományos elvek, pénzügyi tervezetek stb. az iparban közvetlen nem alkalmazhatók.

Az »értékesíthető« szó helyett javaslatba hozatott ugyan több szakértői közeg részéről a »használható« szó, de ez nem felel meg az itt kifejeztetni kívánt kellékeknek, mert ez utóbbi alatt még oly eljárás is volna érthető, mely az iparnak külön előnyt nem nyújthat.

A találmányoknak több fennálló szabadalmi törvényekben előforduló osztályozását, mint új ipartermény, új eszközök vagy új eljárás, szándékosan mellőztem, mert ily beosztás egyrészt szükségtelen, másrészt zavarokra annyiban adhat alkalmat, minthogy e három követelmény nem foglalja magában mindannak ismertetését, mi szabadalmazható.

Az amerikai törvényhozás szabadalmazhatónak nyilvánít minden eljárást, eszközt, iparterményt és anyag-összeállítást (art machine, manufacture or composition off matter), feltéve, hogy új és hasznos; a hasznosság kelléke azonban a gyakorlatban úgy értelmeztetik, hogy a találmány ipari alkalmazást találhasson a nélkül, hogy hasznos volta külön kutattassék.

Angliában minden új előállítás (ony manieur of new manufacture) szabadalmazható; a találmány tárgyának azonban az iparban alkalmazhatónak és új tulajdonságok alapján anyagi használatra alkalmasnak kell lennie.

Franciaországban szabadalmazhatók új ipari termények, új eszközök, vagy az ismeretes eszközök új alkalmazása ipari célnak vagy terménynek elérésére.

Az olaszországi törvényhozás szerint szabadalmazandók ipari termények, eszközök és gépek, technikai eljárás, új motorok és valamely tudományos elvnek technikai alkalmazása, a mennyiben az ipari eredményt nyújt.

Oroszországban a szabadalmazásról ki vannak zárva pusztán elvek, értéktelen és haszontalan találmányok, és oly tárgyak, melyek a közérdekkel, vagy az állam pénzügyi érdekével ellenkeznek.

A svájci törvény a szabadalom tárgyát sokkal nagyobb mérvben korlátozza, a mennyiben kimondja, hogy szabadalmak csak oly iparilag értékesíthető új találmányokra adatnak, melyek minta (modell) útján mutathatók be. Itt a minta oly szerepet játszik, mely más törvényhozássokban ismeretlen. Ennélfogva eljárási módok, ha minták által be nem mutathatók, nem szabadalmazhatók.

A német birodalomban a szabadalmak adatnak oly új találmányokra, melyek iparilag értékesíthetők.

Végre az eddig nálunk és Ausztriában fennálló szabályok szerint szabadalmazható a) új iparcikk, b) új előállítási eszköz, c) új előállítási mód.

A 2. §-hoz.

Ezen szakasz oly találmányokat sorol fel, melyek az 1. §. szerint szabadalmi oltalomban részesíthetők volnának ugyan, melyek azonban különböző okoknál fogva a szabadalmazás alól külön ki vannak véve.

Ezek a következők:

1. Azon találmányok, a melyek gyakorlása a törvényekkel, a fennálló rendeletekkel, az állami egyedárúságokkal vagy a közerkölcsiséggel ellenkeznek.

Ide tartozik tehát mindaz, a mi tiltva van, pl. a használt bélyegek tisztítására szolgáló eljárás, ipari célra már felhasznált konyhasónak helyreállítása, mely a só-egyedárúságba ütközik, a mesterséges bor előállítására szolgáló eljárás és eszközök stb.

2. Oly találmányok, melyek a fegyveres erőnek céljaira szükségesek és ennél fogva használatától el nem vonhatók.

3. Tudományos tantételek és elvek.

Ezen megszorítás ugyan némileg már az 1. §. intézkedései alá vonható, de külön hangsúlyozása e helyen sem látszik feleslegesnek.

4. Emberi és állati élelmezésre szolgáló cikkek, mert az állam külön szabadalom által nem szoríthatja meg, vagy legalább nem drágíthatja az emberek és állatok élelmezését.

A törvényjavaslat azonban megengedi az élvezeti cikkek, mint italok, illatszerek stb. szabadalmazását, mert ezek egyrészt a népnek élelmezésére nem okvetlenül szükségesek és másrészt mint fényűzési cikkek, szabadalom tárgyát képezhetik.

5. Gyógyszerek azért nem szabadalmazhatók, mert ezek, mint az emberi és állati egészség fentartására nagyfontosságú cikkek ily uton az általános használatától el nem vonhatók, sőt nem is drágíthatók.

E mellett azok szabadalmazása ellen azon indok is szól, hogy gyógyszerek szabadalmazásával indokolatlan reklam üzenék, mely a könnyen hívó közönség félrevezetésére szolgálhatna.

6. Oly tárgyak, melyek egyszerűen vegyi úton állíttatnak elő, szabadalom útján ép oly kevésbé foglalhatók le, mint maguk azon termények, melyeket a természet nyújt és melyekből vegyítés által új tárgy állíttatik elő.

Oly új eljárás azonban, mely által az élelmezési tárgyak, a gyógyszerek és a vegyi termények előállíthatók, ugyancsak szabadalom tárgyát képezhetik.

Ugyanily esetben a feltalált eljárás szerint előállított tárgy is szabadalmazottnak tekintendő. Így például új eszközzel conservált sterilizált tej, egy új módszer szerint sült kenyér valamely gyógyszernek új mód szerinti előállítása, vagy végre fekete anilin festéknek új eljárás például bizonyos sókkal való készítése szabadalmazható volna.

A jelenleg fennálló törvénytörvények szerint élelmi szerekre, italokra, gyógyszerekre, valamint oly találmányokra, melyek gyakorlása a közegészség, közerkölcsiség és közbiztonság, valamint az állam érdekében a fennálló törvényes intézkedések szerint tilosak, szabadalom nem engedélyezhető.

Németországban a szabadalmazás alól ki vannak véve:

1. Találmányok, melyek gyakorlása a törvényekkel vagy az erkölcsiséggel ellenkeznek;

2. melyek élelmi, élvezeti cikkek, gyógyszerekre vagy vegyi úton előállított anyagokra vonatkoznak, a mennyiben a találmány nem a tárgyak előállítására szolgáló eljárásban áll.

Francziaországban ki vannak zárva a gyógyszerek és a pénzügyi tervezetek (projets).

Olaszországban nem szabadalmazhatók oly találmányok, melyek az erkölcsiséggel vagy a közbiztonsággal ellenkeznek, olyanok, melyek nem anyagi tárgyak előállítására vonatkoznak, tisztán elméleti találmányok és felfedezések, végre mindennemű gyógyszerek.

Svédország gyógyszerekre, valamint oly találmányokra nem ad szabadalmat, melyek alkalmazása a törvényekkel, a közerkölcsiséggel, s a közbiztonsággal ellenkeznek.

A 3. §-hoz.

Az ujdonság kelléke már az 1. §-ban fel van ugyan említve és ezen ujdonság hiánya fenforgó konkrét esetben a határozat tárgya leendő; mindamellett okvetlenül szükséges, hogy az ujdonság hiánya a törvényben lehető határozottsággal jelöltesse meg. Ez a jelen §. feladatát képezi.

A törvényjavaslat különösen három esetet sorol fel, melyekben a találmányt ujdonságnak nem tekinti:

1. Ha az közzétett nyomtatványok útján már úgy iratott le, hogy az a szakértők által használható volt.

Nyomtatvány alatt valamely iratnak technikai sokszorosítása, úgymint könyvnyomdai, könyomdai, sőt fénynyomati és fényképészeti sokszorosítás értendő.

Nem okvetlenül szükséges még a leírás sem, mert még a rajzbani feltüntetés is elég-séges lehet arra, hogy a szakértő a használati módot megérthesse.

Nyilvános nyomtatvány az, mely a szerző szándéka szerint mindenkiire nézve hozzáférhetővé válhatik. Ennélfogva a kézirat alakjában sokszorosított leírás vagy rajz az ujdonságot nem rontja.

Közömbös, vajjon bel- vagy külföldön készült a nyomtatvány, vajjon sok vagy kevés ember kezébe juthatott az. Elég, ha a nyomtatvány hazánkban ismeretes, például nyilvános könyvtárba iktattatott és nem is kell igazolni azt, hogy szakértők azt megtekintették, elolvasták vagy annak hasznát vették-e, ha csak a lehetőség meg volt adva arra, hogy azt használhatták. A feltaláló által közzétett nyomtatvány ép oly ártalmas az ujdonságra nézve, mint más által, sőt a bizodalommal való visszaélés folytán közölt közzététel is.

2. Ha nyilvános gyakorlatba-vétel vagy kiállítás útján a találmány oly ismeretessé vált, hogy azt szakértők használhatták, az ujdonság kelléke többé fenn nem áll. A gyakorlatba-vétel nyilvános, ha azt oly egyének is észlelhatték, kik titoktartásra nem kötelezvék.

A feltaláló, ha találmányát hosszabb időn át titokban gyakorolja, az által találmánya szabadalmazhatóságának nem árt.

Megszűnik azonban az ujdonság, ha a találmány kiállításon be lesz mutatva, nyilvános kirakatban kiállítva, felolvasás útján ismertetve, ha a feltalált gépek nyilvánosan működnek, vagy csak szállíttatnak is.

Addig, míg a találmány, bár többek által csak kipróbáltatik, pl. az új fegyverrel erre megbízott vagy felkért katonák vagy vadászok kísérleteket tesznek, továbbá addig, míg a gyári üzem keretében kísérletek tételnek, az ujdonság kelléke meg nem szűnik.

Ellenben megszűnik az ujdonság, ha a megbízottak vagy titoktartásra kötelezettek a bizalommal visszaélnék és a titkot elárulják, vagy a találmányt, bár roszhiszeműleg, nyilvánosságra hozzák. Ily esetben csak esetleges büntetésnek és kártérítésnek lehet helye, az ujdonság azonban elveszett.

A törvényjavaslat, eltérőleg a külföldi törvényhozásoktól, a nyilvános gyakorlatbavételt a találmány ujdonságára károsnak nyilvánítja akkor is, ha az nemcsak belföldön, de külföldön is eszközöltetett.

Ezen eltérés indokolására arra kell utalnem, hogy a mai nemzetközi forgalom élénksége mellett az, a mi külföldön történik, többnyire oly ismeretessé válik, mint az, mi a belföldön észlelhető, mihez még azon körülmény is járul, hogy hazánkban egyes iparág, mint pl. a textilipar, nem igen fejlődött és a törvényes kellék hiányának a belföldi gyakorlatra való megszorítása esetében egyes furfangos iparosok az összes külföldi találmányokra ezen czímen az ipar fejlesztésének nagy kárára maguknak egyedárúsági jogokat biztosíthatnának.

Nem is volna indokolható, hogy például osztrák vagy német vasuton futó új mozdony vagy az ország határa mellett nyilvánosan és szabadalom nélkül gyakorolt eljárás nálunk szabadalmazható és így a forgalomtól elvonható legyen.

3. Ha a találmány már egy szabadalom tárgyát képezi, szintén hiányzik az újdonság jellege, tekintet nélkül arra, vajjon ezen szabadalom még fennáll-e, vagy mint lejárt vagy megsemmisített köztulajdonná vált, mert a szabadalomra csak annak van igénye, ki a találmányt legelőször bejelentette.

Ha az utolsó közzététel, vagy gyakorlarba-vétel óta száz év eltelt, a találmány vagy ezen régi felfedezés felelevenítése ismét szabadalmazható, mert a szabadalmazás alig tagadható meg azért, mert valamely eszme egy régen feledésbe ment iratban közzé volt téve. Vannak ugyanis oly régi technikai eljárási módok, melyek ismeretlenné válván, érdemesek arra, hogy az emberi ész ezeknek felújításáról gondoskodjék.

A külföldi szabadalmi hivatalok közleményei, ha nyomtatásban terjesztetnék, a találmány újdonságát épen úgy megszüntetik, mint más nyomtatványokban foglalt közlemények, a meny-nyiben e tekintetben nemzetközi szerződésekben kivétel meg nem állapittatik. Pl. a vám- és kereskedelmi szövetség új XVI. cikkében és a német birodalommal 1891. évi december 6-án kötött egyezményben.

Az újdonság megbirálásáról számos esetben felmerülhet azon kifogás, hogy az eszme már ismeretes volt, de annak csak új alkalmazása kívántatik szabadalmaztatni.

Elvként állitható, hogy vagy az eszköznek vagy alkalmazásának újnak kell lennie. Egy új célnak elérése magában véve nem elégséges. Ha pl. Watt más célra alkalmazott ingát az úgynevezett központfutó-regulátort a gőzgép szabályozására alkalmazta, ez szabadalmazható volt; ellenben a Davis-féle lámpa nem, mert a sodronyhálózattal bekerített lámpa ismeretes lévén, Davis csak annak a bányákban biztos használhatóságát fedezte fel. Épen úgy nem szabadalmazható azon találmány, mely szerint ismeretes tárgy más ismeretes anyagból készítettnek, pl. ha valaki thea-kannát más fém helyett aluminiumból állítana elő.

A mi a külföldi törvényhozásokat illeti, Angliában úgy a belföldi gyakorlatbavétel, mint a belföldön történt közzététel a szabadalmazást kizárja.

Amerikában a találmány csak akkor szabadalmazható, ha tárgya belföldön mások előtt nem volt ismeretes, vagy azok által nem használtatott, bel- vagy külföldön nem szabadalmaztatott, vagy nyomtatványok útján közzé nem tétetett, vagy végre a szabadalom bejelentése előtt, több mint két év óta nyilvánosan nem alkalmaztatott, vagy elárúsításra nem kínáltatott és a közönség rendelkezésére nem bocsátatott.

Belgiumban a harmadik személy által igazolt belföldi használat ép úgy, mint nyomtatványok által bel- vagy külföldön történt közzététel, megsemmisítési okoknak tekintetik.

Francziaországban minden bel- vagy külföldi közzététel, mely elégséges arra, hogy a találmány gyakorlatba vehető, a szabadalmazást kizárja.

Németországban a találmány nem új, ha az törvényes bejelentése idejében az utolsó században nyilvános nyomtatványokban úgy leiratott, vagy belföldön nyilvánosan úgy használtatott, hogy a szakértők által való használat lehetséges.

Eddigi törvényhozásunk szerint új a találmány, ha a szabadalmi kérvény benyújtása idejében belföldön sem gyakorlatba véve, sem közzétett nyomtatványban ismeretessé nem vált.

Oroszországban a szabadalom megtagadtatik, ha a találmány már leiratott vagy bárhol általánosan használtatik.

Svédországban a szabadalom nem adható, ha a találmány harmadik személy által beföldön használtatott.

Svájcban a találmány újnak nem tekintetik, ha az ezen országban már annyira ismeretes, hogy szakértők azt gyakorlatba vehetik.

A 4. §-hoz.

Két vagy több találmánynak egy szabadalomba való foglalása részint a díjfizetési kötelezettség szempontjából, részint azért engedhető, mert az által többféle kezelési bonyodalmak eredhetnének. Ha azonban ezen különböző találmány egy és ugyanazon tárgyra, mint alkotó részére vagy közreműködő eszközeire vonatkozik, az egybefoglalás meg van engedve. Például a vacuumfék alakja és az ahhoz tartozó vezeték kapcsolása az egyes járművek közt egy szabadalomban egyesíthető, míg a cukorlé sűritésére és a cukorszörp tisztítására szolgáló eljárásai módoszatok külön-külön szabadalmazandók.

Az 5. §-hoz.

Tulajdonképen csak a feltalálónak van igénye a szabadalomra, minthogy azonban egy találmány sokszor többeknek combinatióiból és technikai együttműködéséből keletkezik, nehéz volna a találmány szellemi szerzőjét kutatni és megállapítani.

A törvényjavaslat tehát feltalálónak egyelőre és addig, míg az ellenkező nem igazolódik, azt vélelmezi, ki a találmányt legelőször bejelenti és az által a találmánynak titokbani gyakorlatba-vételét is, mint az ipari fejlődésre kározt, kívánja megakadályozni.

A későbbi bejelentés nem ad jogot a szabadalomra azért sem, mert az így elkészve bejelentett találmány a 3. §. 3. pontja szerint nélkülözi a kívánt újdonságot.

Ha azonban a későbbi bejelentésben új, még előbb be nem jelentett részek találhatók, a későbbi bejelentés alapján a szabadalmazás az új tárgyra szorítható.

A bejelentések közti sorrendet a szabadalmi hivatal iktatókönyvi száma határozza meg.

Ha véletlenül több bejelentés egyidejűleg érkezik az iktató-hivatalba és véletlenül a bejelentések ugyanazon találmányra vonatkoznak, akkor a szabadalom több bejelentőnek volna kiadandó.

A bejelentő feltalálónak vélelmeztetik ugyan, de ezen vélelem ellen felszólalásnak van helye oly találmánynyal szemben, melynek lényege másnak leírásából, rajzaiból vagy alkalmazott eljárásából az illetőnek beleegyezése nélkül át van véve.

Ezen felszólalás azonban természeténél fogva nem illethet mindenkit, mint például az újdonság hiánya miatti felszólalás, hanem csupán a valóságos feltalálót, tudniillik azt, kinek leírásából a találmány át lett véve vagy annak jogutódját.

E felszólalásnak következményei: 1. hogy a szabadalom kiadása megtagadandó és 2., hogy a felszólaló a szabadalmat annak első bejelentésétől számítandó elsőbbséggel maga részére igényelheti.

Ha a bejelentett találmány csak részben vétetett át másnak leírásából, rajzaiból, készülékeiből, akkor felszólalás folytán a bejelentés a többi részekre korlátozható.

A bejelentést többen is eszközölhetik, valamint kereskedelmi társaságok, nevezetesen részvénytársaságok is, mert a jelen törvényjavaslat nem a valódi szellemi szerzőt keresi.

Az amerikai törvényhozás szerint szabadalom csak a valóságos feltalálónak adható és a kérelmező köteles esküt tenni arra nézve, hogy a valódi feltalálónak tartja magát. Ebből követ-

kezik, hogy az, a ki a találmányra az anyagi eszközöket szolgáltatta, a szabadalomnak közös tulajdonosa sem lehet.

Társaságok a szabadalmat csak átruházás útján kaphatják a feltalálótól.

Az amerikai polgár vagy az, ki magát kötelezte, hogy polgár leend, »caveat« benyújtása által, rendes bejelentés nélkül valamely általánosan leírt találmányra az elsőbbséget egy évre (mely határidő meghosszabbítható) magának biztosíthatja.

Angliában csak a valódi és első feltaláló nyerhet szabadalmat, azért jogi személyek szabadalmat csak második kézből szerezhhetnek.

Németországban a jelen törvényjavaslathoz hasonló intézkedések érvényesek. De az ottani törvény tovább megy, a mennyiben kimondja, hogy a későbbi bejelentés alapján szabadalom nem igényelhető, ha a találmány valamely előbbi szabadalom tárgyát képezi; mely elv ugyan jelen törvényjavaslat (3. §-a) szerint is fennáll, de annak e helyen való kimondása, t. i. hol a szabadalom megadásáról van szó, csak akkor volna indokolt, ha úgy, mint Németországban, hivatalbóli vizsgálatnak volna helye.

A svájci törvény szerint szabadalom csak a feltalálónak (Urheber der Erfindung) adható. Hogy mikép állapítható meg az, hogy ki a feltaláló, arról a törvény nem intézkedik.

Az eddig nálunk és Ausztriában érvényes szabadalmi szabályok a tiszta bejelentési rendszeren alapulván és csak a szabadalomért folyamodót tekintvén feltalálónak, az okmányt saját állítására és veszélyére rendelik kiadni és a találmány tulajdonjoga iránti kereseteket a rendes per útjára utasítják.

A 6. §-hoz.

Az előbbeni szakaszban lefektetett elv, mely szerint szerződési viszony fennállása esetén a feltaláló találmányát az őt erre megbízott személynek átengedni köteles, a szakaszban részletesen körül van írva, így pl. az állam vagy valamely magánvállalat sokszor alkalmazottjait bizonyos kísérletekre utasítja, melyeknél a szükséges eszközöket vagy költséget rendelkezésükre bocsátja, úgy, hogy az eredményeket és a keletkezett találmányokat is maga részére veheti igénybe.

Ha az illető alkalmazott ezen szolgálati vagy szerződési viszony daczára a találmányt maga részére bejelenti, az állam, illetve a vállalat részére való igénybevételenek formáságai körülbelül ugyanazok, mint az előző szakaszban foglaltak.

A külföldi törvényhozások ez irányban külön nem intézkednek.

A németországi törvényhozás ezen esetet az előbbeni szakaszhoz hasonló intézkedések alá sorolja.

A 7. §-hoz.

A tapasztalás azt mondja, hogy mihelyt egy új, korszakalkotó találmány szabadalmaztatott, többen annak előnyeit úgy kívánják maguk részére biztosítani, hogy a találmányon némi változást tesznek és ennek szabadalmazását kérik.

Addig, míg a törzs-szabadalom áll, a szabadalmazás csakis az eszközölt javításra szólhat és most az eredeti feltaláló saját szabadalmát csak a javítás nélkül használhatja, a javítás feltalálója pedig azt az eredeti szabadalom-tulajdonos beleegyezése nélkül nem veheti gyakorlatba.

Minthogy pedig a feltalálónak többnyire sietni kell, hogy eszméjének az elsőbbséget biztosítsa, sokszor nincsen azon helyzetben, hogy azt minden irányban gyakorlatilag alkalmazza, ebbeli tevékenységére a javításokra adott szabadalmak csak bénítólag hathatnak.

Időt kell tehát az eredeti feltalálónak adni arra, hogy találmányát minden irányban pótszabadalmak által kiegészíthesse.

Magától értetik, hogy azon esetre, midőn a szabadalom társtulajdonosai a fennebbi tekintetben megegyezni nem tudnak, a polgári magánjognak a közös tulajdonra vonatkozó elvei alkalmazandók és ily vitás kérdések fölött a rendes bíró ítél.

A 12. §-hoz.

Azon vezérelvből, hogy a szabadalom a valóságos feltalálót illeti és tőle csak bejelentés kívántatik, következik, hogy annak joga is oltalmazandó, ki a találmányt annak másrésztől történt bejelentése előtt már gyakorlatba vette, vagy legalább a gyakorlatba-vételre szükséges előkészületeket már megtette. Azért mondja ki a törvényjavaslat, hogy olyanokkal szemben a szabadalom hatálya ki nem terjed.

Ezen kivétel többnyire titkos gyakorlatba-vétel esetén fog alkalmaztatni, mert ha a gyakorlatba-vétel nyilvános volt, a szabadalom maga újdonság hiánya miatt meg lesz támadható és ez alapon megsemmisítendő. De az utóbbi esetben is az, a ki a találmányt előbb gyakorolta, megelégedhetik azzal, hogy a törvény csak személyes jogát védi és annak fentartását elismeri, a szabadalmat magát pedig érintetlenül hagyja.

Ily régibb jogosult ennél fogva a szabadalom tulajdonosának nem tekintetik és használati engedélyeket nem adhat, jogositványát csak saját vagy másnak műhelyében saját maga számára, bár az eddiginél nagyobb terjedelemben, használhatja.

Ezen kedvezmény az örökösökre is átmegy, sőt másokra is átruházható, de mindig csak az illető üzlettel együtt.

A jelen szakaszban lefektetett elv eddig csak a német birodalmi törvényben talált kifejezésre, a többi törvényhozások ily esetben, midőn a találmány előbb más által nyilvánosan gyakoroltatott, megsemmisítési okot találnak.

Titkos gyakorlatba-vétel esetén az illető a bejelentési elv szerint azon jogot is elvesztette, hogy az általa előbb kezdett gyakorlatba-vételt utóbb még folytathassa.

Csak az amerikai Egy.-Államokban áll fenn azon rendelkezés, hogy az, ki a találmány tárgyát a feltalálótól a szabadalom megadása előtt vette, vagy annak beleegyezésével használta vagy elárusította, a szabadalmazás után is a használatra jogositva marad.

A 13. §-hoz.

Ezen szakasz a nemzetközi forgalomnak fontos feladatával meg nem egyeztethető zaklatásoktól megóvását kívánja biztosítani. Vonatkozik pedig ezen intézkedés főleg hajókra, mozdonyokra és vasuti járművekre, valamint oly cikkekre, melyek a szabadraktárakba átvitel vagy ismétli kivitel céljából érkeznek.

Magyar hajók és vasuti járművek a szabadalmi szabályok alól kivéve nincsenek, bár utjukat külföldre is kiterjesztik, mert nem lehet e szakasznak feladata a belföldi iparnak ezen fontos ágaitól a törvény oltalmát megvonni.

A fennebbi kivétel csak a legújabb német törvényben jutott érvényre.

A 14. §-hoz.

Nem lehetne czélszerű, ha az állam, mint némelykor hangsúlyoztatott, közérdekből fontos találmányokat általában nem szabadalmazna, mert akkor vagy a kutató észnek minden jutalmazása ki volna zárva és a találmányok elmaradnának, vagy — a mi még rosszabb volna —

ily találmányok külföldre vándorolnának. De az állam érdekével az sem egyeztethető, hogy a feltaláló szabadalmazott találmányát bármi okból a közérdekű, pl. közegészségügyi, közlekedési vagy honvédelmi céloktól elvonhassa.

Ennélfogva a törvényjavaslat a kereskedelemügyi miniszternek, kihez a kormányzat bármely ágának közegei ez iránt fordulhatnak, azon jogot biztosítja, hogy az ily természetű találmányt az államhatalom részére igénybe vehesse.

Mások irányában a feltaláló szabadalmi oltalma természetesen érvényben marad.

Az államhatalom azonban a találmányt ingyen nem veheti igénybe, hanem tartozik megfelelő kárpótlást nyújtani, melynek összege vagy egyezség útján vagy a bíró által állapítatik meg.

A per folyama pedig a használatba-vételt meg nem akaszthatja, mert különben sürgős esetben a törvény célzata meghiúsulna.

Ha a szabadalom megsemmisítettik, az esetleg még ki nem fizetett kárpótlás elesik, mert eredetileg semmis találmány kárpótlást nem érdemel és tulajdonképpen megváltandó jog nem létezett, ha azonban a szabadalom csak a díjak meg nem fizetése miatt szűnt meg, a kárpótlási igény fenmarad.

Németországban a szabadalom annyiban nem hatályos, a mennyiben a birodalmi kancellár a találmányt a hadsereg, vagy hadi tengerészet, vagy más közérdekből használni akarja. Fenmarad azonban a szabadalom tulajdonosának kárpótlási igénye.

Angliában a korona a szabadalmazott találmányt, kárpótlás nélkül használhatja és annak megtagadása semmiségi okot képez.

Az osztrák törvény ily kisajátítást nem ismer, mert a 19. §-nak azon kikötése, mely szerint a szabadalom megszüntethető, ha további gyakorlata a közérdekkel ellenkezik, nem ezen esetre, midőn az állam a hasznos találmányt használni óhajtja, hanem káros szabadalmak megszüntetésére vonatkozik.

Oroszországban az állam védelmére szolgáló találmányokra szabadalom egyáltalában nem engedélyeztetik, ha pedig ily tárgyak magánosok által is használhatók, a kiadott szabadalom az állam irányában hatálytalan.

A 15. §-hoz.

A javaslat az eddigi törvényhozással megegyezőleg a szabadalmak kiadása tekintetében kül- vagy belföldiek tekintetében különbséget nem tesz. De azt követeli, hogy az, a kinek a magyar korona területén rendes lakása nincsen, belföldön lakó képviselőt nevezzen. Ezen kötelezettség alól a külföldön lakó honos sincsen felmentve. A ki belföldön fióküzletet nyit és cégét szabályszerűleg bejegyezteti, belföldi lakossal egyenlő elbánás alá esik.

Magától értetik, hogy a belföldön lakó is nevezhet meghatalmazottat, de erre kötelezve nincsen.

A felállított képviselő a szabadalom fentartására és érvényesítésére szükséges minden lépésre jogosítva van, tehát védelmezi a szabadalmat felszólalások, visszavonási indítványok és megsemmisítési keresetek ellen ép úgy, a mint megbízója bünyfenyítő uton megtámadhatja a szabadalom bitorlót.

Ellene intézendők a szabadalomra vonatkozó összes keresetek, melyek vagy a szabadalmi hatóságnál, vagy bármely bíróságnál indíttatnak és ő ezen kézbesítések átvételére kötelezhető.

Megtörténhetik azonban, hogy a belföldi szabadalom-tulajdonos utóbb külföldre költözik, hogy tartózkodása ismeretlen, hogy a külföldi szabadalom-tulajdonosnak felállított megbízottja a megbízásról lemond, meghal, vagy szintén ismeretlen tartózkodású és mindezek mellett a szaba-

3. A határozott lemondással egyforma hatálya van a hallgatólagos lemondásnak, ha t. i. esedékes szabadalmi díjak kellő időben be nem fizettetnek.

A díjfizetések határidejét a 45. §. szabályozza. A törzs-szabadalomnak megszűnté rendszerint a pótszabadalom megszüntetését is maga után vonja.

Valamely mulasztás következtében beállott megszűnésnek kegyelem útján való hatálytalanítását és a mulasztás következményének elengedését a jelen törvényjavaslat többé fenn nem tartja.

Ha azonban a megszűnés a szabadalmi hivatalnak hibájából credt vagy a megszűnés hibásan lett kihirdetve, ily hiba a szabadalom fennállásának nem árthat és az hivatalból vagy az illető tulajdonos felszólalása folytán helyreállítandó.

A legújabb németbirodalmi törvény szerint ott a szabadalom megszűnik, ha annak tulajdonosa arról lemond, vagy a díjakat kellő időben a szabadalmi hivatalnál, vagy oda való szállítás végett valamely németországi postahivatalnál be nem fizette.

Francziaországban a szabadalom tulajdonosa, ki az esedékes díjakat nem az illető év kezdete előtt fizette le, minden a szabadalomból származó jogokat elveszti.

Az eddigi szabadalmi szabályok szerint a díjfizetés mulasztása miatt a szabadalom lejárt. Kivételesen támaszkodva ezen szabályok 10. §-ára, kegyelem útján a díjak utólagos befizetése legfelsőbb elhatározás alapján megengedett.

A 20. §-hoz.

Az érvénytelenítés második módja a visszavonás.

A visszavonás kimondható:

1. gyakorlatbavétel hiánya miatt.

A szabadalmi oltalom kizárólag a honi ipar támogatása szempontjából adatván, a törvény követelheti, hogy a magyar szabadalom által védett tárgy vagy eljárás a magyar korona területén gyártassék, illetve alkalmaztassék.

Ezen követelmény nélkül a szabadalom csak arra szolgálna, hogy a belföldi ipar fejlesztése és a találmány tárgyának előállítása szigorú tilalom által mesterségesen megakadályoztassék.

A törvényjavaslat által kiszabott határidő három évre terjed azért, mert a tapasztalás mutatja, hogy új találmány meghonosítása és gyakorlati alkalmazása számos esetben pénzügyi és technikai nehézségekbe és akadályokba ütközhetik, melyek eltávolítására rendszerint bizonyos idő kell.

Ha azonban a feltalált cikkekre nézve belföldön szükséglet mutatkozik és a feltaláló nem iparkodik azt belföldön fedezni, akkor a 3 évnél rövidebb határidő is tűzhető ki a belföldi gyakorlatba-vételre.

Sőt meg kell elégedni kivételes esetben azzal is, hogy a feltaláló a kitűzött időben a hazai és saját viszonyaihoz képest legalább mindent megtett, mi a gyakorlatbavétel fogantatására szükséges volt. Itt mindennek előtt a konkrét esetben megállapítandó, vajjon a feltaláló legalább kellő igyekezetet tanusított-e, hogy a gyakorlatbavétel céljához érhessen.

Megtámadás esetében a szabadalom tulajdonosa köteles igazolni, hogy azt gyakorlatba vette, vagy mily mértékben és mily iparkodást fejtett ki e célnak elérésére.

A gyakorlatbavétel mérvét illetőleg nem lehet addig menni, hogy követeltessék a szabadalom tulajdonosától, hogy az egész belföldi szükségletet kielégítse, mert a tárgynak a külföldről való behozatalát már a fennálló államszerződések alapján sem lehet teljesen kizárni. Ezért a törvényjavaslat a kellő terjedelemben való gyakorlatba-vétellel elégszik meg. Mi legyen ezen kellő terjedelem alatt minden egyes esetben értendő, az illető hatóság belátására van

bizva; a gyakorlatbavétel azonban szinleges nem lehet, továbbá tekintetbe veendő a belföldi szükséglet és fogyasztás.

Arra a feltaláló semmi esetre sem szorítkozhatik, hogy kimutassa, hogy belföldön általában nincs vagy csekély a szükséglet, mert azért adatik az oltalom valamennyi találmányra, hogy a feltaláló iparkodjék és törekedjék találmányát kellőleg érvényesíteni és annak piacot szerezni.

2. Visszavonható a találmány akkor is, ha a közérdekű szabadalom tulajdonosa vonatkozott kellő kárpótlás és biztosíték nyújtása mellett a szabadalom használatát másoknak megengedni.

Vannak ugyan szakférfiak, kik a kötelező gyakorlatbavétel esetében a kötelező használati jog megadását (Lizenz-Zwang), vagy megfordítva a kötelező használati jog megadása esetében a gyakorlatbavételi kényszert feleslegesnek tartják. De nem szabad felejtetni, hogy mind a két intézkedés igen jól megfér egymás mellett.

Mint ugyanis fennebb említettem, vannak oly feltalálók, kik technikai, de leginkább pénzügyi viszonyok miatt találmányukat gyakran nem tudták kellőleg érvényesíteni és ezek bizonyos kiméletre érdemesek is; de ha találkoznak olyanok, kik készek illő kárpótlás és fizetés mellett a találmányt érvényesíteni és a feltaláló az engedélyt mégis megtagadja, a hazai ipar érdekében többé elnézést és az oltalom fentartását meg nem érdemli.

Különben a kötelező használati kényszer csak közérdekű találmányokra vonatkozik, a gyakorlatbavételi kényszer pedig minden ipari találmányra kell, hogy kiterjedjen. Melyek azok a találmányok, melyek közérdekű mások használatára átengedendők, az a szabadalmi leírás alapján ítélendő meg.

Elvkép kimondható, hogy közérdekű minden oly találmány, melyek alkalmazásától a hazai ipar lényeges fejlődése várható.

Magától értendő, hogy a szabadalom-tulajdonosnak, mielőtt ily okból szabadalma visszavétnék, még a törvényjavaslat által kitűzött három év lejártá után is megfelelő határidő engedendő, hogy a használati engedélyt kérőkkel megegyezhessen.

Azon körülmény magában véve, hogy a feltaláló valakinek a használati engedélyt megadta, a találmány kellő kihasználása nélkül nem menti őt a visszavonástól, mert az intézkedés célja nem specialis igénynek kielégítésére, hanem arra irányul, hogy a hazai ipar a találmány teljes érvényesítése által gyarapodjék, illetőleg ezen cél más által biztosíttassék, ha arra a feltaláló nem képes.

A szabadalom tulajdonosa használati engedély megadására csak akkor kötelezhető, ha

1. megbízható vállalkozó találkozik, mert a feltaláló találmányát nem mindenkinek köteles átengedni, ki annak szédelgő vagy hibás gyakorlása által netalán a találmány hírét ronthatná,

2. kellő kárpótlás és fizetés nyújtatik és

3. az 1. és 2. pont alatt kikötött feltételek megtartása óvadék nyújtása által biztosíttatik.

3. Visszavonható a szabadalom még akkor is, ha az előbb, vagy legalább egyidejűleg külföldön nyert oltalmat elvesztette.

Azon feltaláló ugyanis, kinek szabadalma külföldön időtartama folytán lejárt, vagyis ki azt a díjak fizetésének mulasztása által lajára, vagy a melyről ő ott lemondott, nem érdemli azt, hogy belföldi szabadalma a magyar korona országai területén tovább oltalmaztassék.

Más eset az, ha a külföldi szabadalom külföldön visszavonás vagy megsemmisítés által veszítette érvényét. Ily külföldi hatóságok által kimondott határozat a szabadalom belföldi érvé-

nyére nézve hatályosnak el nem ismerhető és ha visszavonásra vagy megsemmisítésre törvényes okok forognának fenn, ezek itt belföldön külön érvényesíthetők.

Szabadalmak visszavonása a határozat jogérvényétől hatályos.

A törzs-szabadalom visszavonásával a pótszabadalom is visszavontnak tekintendő.

Az államnak kiadott szabadalmak a fentebbi okokból vissza nem vonhatók, mert az államkormánytól a hazai ipar igényeinek és a közérdek elhanyagolása fel nem tehető.

Az amerikai törvényhozás nem ismer sem a gyakorlatba-vétel, sem használati engedélyek iránti kényszert.

Ugyanaz áll az angol törvényhozásra nézve is; mindamellett a gyakorlat és a szabadalmi okirat szövege szerint a szabadalom visszavehető, ha a szabadalom az angol alattvalókra nézve általában káros vagy alkalmatlan.

Franciaországban a szabadalom megsemmisíthető, ha az a külföldön történt gyakorlatba-vétel után egy éven belül kellő ok nélkül a belföldön gyakorlatba nem vétetett. Ezen egy évi határidő meghosszabbítható.

Olaszországban, ha a szabadalom öt évre vagy rövidebb időre adatott, a gyakorlatba-vétel a megadástól számítandó egy éven belül, — hosszabb időre szóló szabadalmaknál két éven belül gyakorlatba veendő, kivéve, ha a kivétel a feltalálótól nem függő okokból lehetetlen volt. Ezen okok közé a szükséges tőke hiánya nem sorolható.

Portugáliában a szabadalom érvénytelen, ha az a megadástól számítandó két éven belül fontos akadály fenforgása nélkül gyakorlatba nem vétetik, vagy a gyakorlat két éven át szünetelt.

Németországban a szabadalom visszavonható, ha a szabadalom tulajdonosa azt kellő terjedelemben három éven belül nem gyakorolta, vagy legalább a gyakorlatba-vétel biztosítására kellő lépéseket nem tett és ha, a mennyiben közérdekből használati engedélyek kiadása szükségesnek mutatkozik, a szabadalom tulajdonosa ily használati engedélyek kiadását megtagadja.

Oroszországban a szabadalom tulajdonosa érvénytelenítés terhe alatt köteles a találmányt legkésőbb a szabadalmi idő első negyedében gyakorlatba venni és ezen gyakorlatba-vételt hatósági bizonyítvánnyal igazolni.

Spanyolországban a szabadalom annak megadása napjától számítandó két éven belül gyakorlatba veendő, mely határidő félévvel meghosszabbítható.

Svájcban megsemmisítési okot képeznek:

1. a lemondás,
2. a díjfizetés elmulasztása,
3. a gyakorlatba-vétel hiánya a megadástól számítandó harmadik éven belül,
4. ha a szabadalom tárgya a külföldről hozatott Svájcba és a szabadalom tulajdonosa a használati engedélyt svájci jelentkezőktől, kik azt méltányos alapon kérték, megtagadta.

Vége a nálunk fennálló szabályok értelmében a szabadalom tulajdonosa különbeni megszüntetés terhe alatt köteles a szabadalom belföldi gyakorlatba-vételét egy éven belül megkezdeni és azt két éven túl félbe nem szakítani. Ezen határidők meg nem hosszabbíthatók.

Mint hogy azonban a szabályok a gyakorlatba-vétel mérvét meg nem határozzák, nem ritkán szinleges gyakorlatba-vétel képezi az igazolás tárgyát.

A 21. §-hoz.

Az érvénytelenítés harmadik és utolsó módja a szabadalom megsemmisítése.

Ennek okai lehetnek:

1. hogy a szabadalom tárgya szabadalmazásra alkalmatlan volt, mert vagy nem volt új, vagy ipari értékesítésre nem használható, vagy végre a szabadalmazás alól törvény által kivéve van.

Egy helytelenül kiadott szabadalom akármikor megtámadható, még akkor is, ha kihirdetés után felszólalás nem történt, vagy a felszólalási eljárás alkalmával emelt kifogás figyelembe nem vétetett volna.

Ezen elvet még azon állam is elismeri, mely elővizsgálat folytán adja a szabadalmat, mert a későbbben történt beigazolás az eddigi eljárás hibás vagy hiányos voltát igazolja.

2. Megsemmisíthető a szabadalom akkor is, ha az nem a valóságos feltalálónak adatott;

3. ha a kiadott szabadalom egy előbbivel azonos és

4. ha a szabadalom leírása oly hiányos, hogy ebből a találmányi igény, tehát a szabadalom tulajdonképeni tárgya és a létesítésére szolgáló eszközök tökéletesen ki nem tűnnek olyformán, hogy a szabadalom tárgyát minden szakértő a leírás alapján előállithassa.

Az 1., 3. és 4. esetben a megsemmisítést mindenki kívánhatja, a 2. esetben pedig csak a sértett fél, azaz a tulajdonképeni feltaláló.

Minden megsemmisítésnek visszaható ereje van és a megsemmisített szabadalom úgy tekintendő, mintha az soha meg nem adatott volna.

Bitorlási perben azon kifogás felett, hogy a felperes szabadalma semmis, a bitorlási keresetre nézve illetékes bíróság nem ítélt, mert ez kizárólag a szabadalmak megsemmisítésére illetékes hatóság hatásköréhez tartozik. A bitorlási kereset tárgyalása legfeljebb felfüggeszthető, míg a semmiség iránti határozat meghozatott.

Az amerikai törvényhozás szerint a semmiség csak a szabadalom tulajdonosa által indított perben kifogáskép érvényesítendő és pedig a következő okokból:

a) hogy a leírás hiányos,

b) hogy a szabadalom-tulajdonos nem a valódi feltaláló,

c) hogy a tárgy már előbb szabadalmazva volt,

d) hogy a találmány nem új.

Angliában a szabadalom megsemmisül, ha a díjak kellő időben nem fizettetnek, ha a megadás törvénytelen volt, ha a szabadalom fennállása az angol alattvalóknak ártalmas és káros, ha a találmány nem új, vagy a szabadalom nem a valódi feltalálónak adatott.

Belgiumban a szabadalom azonnal megsemmisül, ha a díjak kellő időben nem fizettetnek; bírói úton megsemmisítendő, ha az a találmány már a szabadalom megadása előtt gyakorlatba vétetett, vagy üzleti célokra használtatott, ha a leírás hiányos volt, ha a találmány már előzetes nyomtatványok útján ismeretessé vált, végre, ha ugyanazon találmány már előbb is szabadalmazva volt.

Franciaországban a semmiségi okok a következők:

1. ha a találmány nem új vagy iparilag nem értékesíthető;

2. ha a szabadalom tulajdonosa nem a feltaláló vagy jogutódja;

3. ha a szabadalom címe mást tartalmaz, mint a szabadalom lényegét;

4. ha a szabadalom leírása hiányos és nem alkalmas arra, hogy a tárgy bármely szakértő által utánoztathassék.

A semmiségi keresetet a bíróságnál bárki indíthatja, ki arra nézve jogi érdekeltségét kimutatni képes.

Fennálló szabadalmi szabályaink értelmében a szabadalom megsemmisítését a kereskedelemügyi minster mondhatja ki:

a) újdonság hiánya miatt,

b) más szabadalommal való ugyanazonosság miatt,

c) a leírás hiányossága miatt,

d) külföldön behozott szabadalmaknál a külföldi szabadalom lejárt vagy megszűnt miatt.

A 22. §-hoz.

Az érvénytelenítés három alakja — megszűnés, visszavonás és megsemmisítés — bár az érvénytelenség időpontjára nézve különböző hatású, a mennyiben a két első a lejárát, lemondás és visszavonás idejétől hatályos, a megsemmisítés pedig a szabadalom első bejelentésének idejére visszaható, annyiban mégis egyenlő hatálylyal bír, hogy t. i. az érvényét veszített szabadalom tárgya mindenki által szabadon használható és a találmány köztulajdonná válik.

Kivételnek akkor van helye, ha a találmány már szabadalmi oltalom alatt áll. Ezen másik szabadalom vagy korábbi vagy későbbi lehet. A korábbi szabadalom a későbbi által úgy sem helyezhető hatályon kívül, ellenben a korábbival azonos későbbi szabadalom épen ezen okból semmisítendő meg a 21. §. 3. pontja szerint.

Ha későbbi a szabadalom, az a 3. §. 3. pontja szerint újdonság hiánya miatt megtámadható ugyan, de addig, míg a megsemmisítés jogérvényesen ki nem mondatott, mégis fennálló-nak tekintendő.

Az érvényét veszített szabadalom semmi szín alatt újból hatályba nem léphet, sem per-újítás útján, sem újbóli szabadalmazás által.

Az érvénytelenített szabadalomnak másra való átruházása nem kérelmezhető.

Az, kinek leírásaiból, rajzaiból, mintáiból stb. a találmány átvétetett, valamint az állam-kormány vagy magánvállalkozó, kinek alkalmazottja utasítás vagy szerződés folytán tett találmányát jogtalanul magának bejelentette, az 5. és 6 §-okban említett jogokat, hogy a találmányt az ott kitűzött határidőn belül önmaga vagy az állam saját javára igénybe vehesse, csakis a felszólalási eljárásban érvényesíthetik; ha azonban utóbb a szabadalmat semmiségi keresettel támadják meg, ezen kereset csak a megtámadott szabadalom megsemmisítésére, nem pedig a szabadalom átvételére irányulhat.

IV. FEJEZET.

A szabadalmi hivatal.

A 23. §-hoz.

Midőn a törvényjavaslat szerint a szabadalmak többé nem egyszerű bejelentés alapján engedélyeztetnek, hanem nyilvános felhívás folytán felszólalásnak lesz helye és ennél fogva már a szabadalom megadását a felekkel való tárgyalások megelőzik, későbbben pedig a szabadalmak elvonása és megsemmisítése több fokon át a polgári perrendtartás szerint tárgyalandó és elbírálandó lesz, midőn általában a szabadalmi ügynek fontosságánál fogva és tekintettel az új törvény szerint kiadandó szabadalmak nagyobb értékére, az azokat kezelő hatóság tekintélye is kellőleg emelendő, ezen ügyek nem maradhatnak ezentúl a kereskedelemügyi ministerium egyik ügyosztályának hatáskörében, hanem okvetlenül szükséges, hogy azok külön bírói és műszaki tagokkal ellátott, a terjedelmes és nagyfontosságú működési körnek megfelelően berendezett külön hivatalra bízassanak.

A szabadalmi hivatalnak kétféle functióját tekintve, szükséges, hogy bírói és műszaki tagok kellő arányban legyenek.

A főnök ép úgy, mint állandó helyettese, kell, hogy bírói képesítéssel bírjanak, mert kötelesek a tárgyalásokat vezetni, szavazategyenlőség esetében a jogi kérdésekben dönteni és a határozatokat kimondani.

Minthogy a szabadalmi hivatal többféle osztályokban működik és azonkívül az egyik vagy másik osztály több határozott számú taggal bíró tanácsra oszlik, nehogy e miatt a szabadalmi hivatalnak állandóan alkalmazott személyzete igen nagy és ennél fogva a költség is

túl magas legyen, egy bizonyos számú, nem állandó, öt évre kinevezett és csak működési díjakkal ellátott, részint bírói, részint műszaki képesítéssel bíró tagoknak alkalmazása vétetik itt kilátásba.

Az északamerikai Egyesült-Államokban a washingtoni szabadalmi hivatal a világon a legnagyobb ily hivatal. Elnöke a szabadalmi biztos (comissioner of patens), melléje van rendelve több segédbiztos (assistent comissioner) és több fővizsgáló (examiner en chief). Mindezeket a senatus hozzájárulásával az elnök nevezi ki.

A többi nagy számú és fent már részletezett személyzetet a belügyi államtitkár nevezi ki. A fővizsgálókra nézve jogi képzettség kívántatik.

Az angol szabadalmi hivatal czíme »Office of the Comissioners of Patents« és áll a »Lord« kanczellárból, helyetteséből (Master of Rolls) és hat koronajogászból, t. i. a három királyság »Altorney General«-jaiból és »Sollicitor General«-jaiból, kik mindannyian a »Comissioner for patents of inventions« czímet viselik.

Az egész német birodalomra nézve Berlinben fennáll a császári szabadalmi hivatal (Kais. Patentamt), mely áll: egy elnökből és oly tagokból, kik vagy bírói vagy a magasabb közigazgatási szakra képesítéssel bírnak vagy a technika egyik ágában szakértők.

A bírói képesítéssel bíró tagok, a mennyiben hivatalnokok, a hivatal tartamáig vagy életfogytiglan, a műszaki tagok vagy állandóan, vagy öt évre alkalmaztatnak.

Svájcban a szabadalmi, a minta és mustra, valamint a védjegyügyekben az ipari tulajdon számára szervezett szövetségi hivatal (Eidgenössisches Amt für gewerbliches Eigenthum) jár el.

A többi államokban, a hol a szabadalmak még a régi rendszer szerint engedélyeztetnek. az arra vonatkozó ügyek egyik vagy másik ministerium kebelében végeztetnek.

Igy Franciaországban a szabadalmakat a kereskedelmi minister adja, az elvonás és megsemmisítés pedig a bíróságok illetékességéhez tartozik.

Olaszországban a szabadalmi ügy a földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministeriumhoz tartozik. Ha a szabadalom megtagadtatik, felebbezés folytán egy, évenként a minister által kinevezett tizenöt tagból álló bizottság határoz. A szabadalmak megszüntetése a bíróságok hatáskörébe tartozik.

Oroszországban a pénzügyi minister adja a szabadalmakat. A megsemmisítés a bíróságok dolga.

Spanyolországban a szabadalmak megadása a kereskedelmi ministert illeti. A megsemmisítést bizonyos esetekben a minister, kinek határozatai ellen az államtanácshoz lehet fordulni, más esetekben az illetékes bíróság mondja ki.

Ausztriában a szabadalmak megadása és megszüntetése a kereskedelmi minister illetőségéhez tartozik, ki műszaki kérdésekben a bécsi műegyetemet meghallgatja.

Hazánkban a szabadalmi ügyek a kereskedelemügyi minister hatáskörébe tartoznak, ki műszaki kérdésekben a József-műegyetemet hallgatja meg és újabb időben e czélra még külön királyi mérnököket alkalmazott. Megsemmisítési és bitorlási perekben az ügy a minister döntése előtt egy a ministerium kebelében alakított szabadalmi tanácsban, mint véleményező testületben tárgyalatik.

A 24. és 25. §§-hoz.

A szabadalmi osztályok teendői a következők:

1. a bejelentési osztályban:

- a) a bejelentés visszautasítása, vagy
- b) annak közzététele;

c) a felszólalás feletti határozat hozatala;

2. a megsemmisítési osztályok teendői:

a) a szabadalmak visszavonása és

b) megsemmisítések iránti határozatok hozatala;

3. a felfolyamodási osztályok teendői:

a) a bejelentési osztályok azon határozatainak felülvizsgálása, mely által a bejelentés visszautasított, továbbá a felszólalás folytán a szabadalom vagy megadott vagy vissza-
utasított;

b) a semmiségi osztályok azon határozatainak felülvizsgálata, melyek által a vissza-
vonás vagy megsemmisítés kimondott vagy az ezek iránti indítványok és keresetek vissza-
utasítottak.

A végett, hogy az ujonnan felállítandó szabadalmi hivatalnál alkalmazandó személyzet létszámára nézve tájékozás nyerhető legyen, megközelítőleg és addig is, míg a törvényhozáshoz bemutatandó költségelőirányzat elkészül, ez irányban tájékoztatást a következőkben nyújtok:

Tekintve a jelenleg 4.000—5.000 bejelentést, a bejelentési osztályok száma legalább háromra tehető, teendőinek ellátására pedig:

egyelőre kívántatik	9 egyén
egy megsemmisítési osztályt tervezek	5 közeggél
és egy felfolyamodási osztályt	5 »
tehát összesen	19 egyén

lesz alkalmazandó. Minthogy legalább 10 állandó tag nélkülözhetetlen, az állandóan alkalmazott személyzet létszáma az elnökkel és helyettesével együtt 12-re, a működési díjjal alkalmazottak száma 9-re, tehát az összes személyzet, a kezelő személyzet nélkül, 21-re (jelenleg 7 egyén) tehető.

Az állandóan alkalmazott tagok természetesen a hivatalnak összes fogalmazási ügyeit tartozván végezni, ezen kívül még csak a szükségletnek megfelelő kezelési hivatalnokok alkalmazandók.

A bejelentési osztályokban a műszaki kérdések túlnyomó jelentőséggel bírván, ott a műszaki tagoknak méltán többségben kell lenniük.

Ellenben a megsemmisítési és felfolyamodási szakban a birói hivatalra képesítettek kell, hogy a műszaki tagokkal egyforma számban legyenek, mert itt fontos jogi kérdések kerülnek eldöntés alá és a szabadalmi hivatal ezen része már bírósági hatáskört gyakorol. Különben azon célból, hogy a kérdések műszaki része minél alaposabban legyen megvizsgálható, ezen osztályok jogosítva vannak magukat hivatalból tetszés szerinti számú szakértőkkel kiegészíteni, vagy ilyeneket esetről-esetre meghívni, kiknek azonban szavazati joguk nincsen.

Oly közbeeső határozatok és intézkedések, melyek csak mellékkörülmények felvilágosítására, iratok kiegészítésére, határidők engedélyezésére vonatkoznak, nem lesznek okvetlenül ülésben tárgyalandók, hanem az előadó javaslatára a főnök vagy helyettese által kiadandók.

Németországban, hol a szabadalmi ügyekben való eljárás legelőször bíraskodás alapján szabályoztatott, a szabadalmi hivatal osztályai a következők:

1. Több osztály a szabadalmi bejelentésekre (bejelentési osztályok).

2. Egy osztály a szabadalmak megsemmisítésére és visszavonására vonatkozó indítványok és keresetek tárgyalására (megsemmisítési osztály).

3. Felfolyamodások tárgyalására hivatott osztályok (felfolyamodási osztályok).

A bejelentési osztályban csak életfogytiglan kinevezett tagok vehetnek részt (szám⁷ szerint 30-an). A bejelentési osztályok műszaki tagjai nem vehetnek részt a többi osztályokban, ellenben a többi osztályok műszaki tagjai (szintén 30-an) nem vehetnek részt a bejelentési osztályban.

A bejelentési osztályok határozatképesek, ha legalább 3 tag és köztük két műszaki tag van.

A semmisítési és felfolyamodási osztályok határozataikat legalább két jogtudó és három műszaki tagnak jelenléte mellett hozhatják, másféle intézkedésekre három tagnak jelenléte szükséges.

Az osztályok határozatai és intézkedései a szabadalmi hivatal nevében adatnak ki, indokkal ellátandók és az összes érdekelteknek hivatalból kézbesítendőek.

A 26. §-hoz.

Midőn a jelen törvényjavaslat szerint a találmányok bejelentései hivatalból nem vizsgál-
nak, hanem azok felett felszólalási eljárás útján, esetleg megsemmisítési és visszavonási indít-
ványok alapján hozatik határozat, alaposan feltehető, hogy legalább kezdetben ily felszólalások
indítványok ritkábban fognak előterjesztetni.

Minthogy pedig az államra nézve iparfejlesztési szempontból nem lehet közömbös az,
gy törvényes alap nélkül szabadalmak engedélyeztessenek és fentartassanak, sőt érdekében
, hogy mindaz, a mit a törvény a szabadalmazás feltételeiként megszab, folytonosan szem-
lét tartassék, oly közegekről kell gondoskodnia, melyek a szabadalmazás körül az állam-
lekei fölött örködnék és ily érdekekkel szemben a semlegességet megtartó szabadalmi hiva-
nál a szükséges indítványokat, felszólalásokat és felfolyamodásokat közvetítsék.

Ily közegek a szabadalmi felügyelők, kiket a szükségletnek megfelelő számban a keres-
kelelemügyi minister nevez ki.

Működési körük olyképp van meggyan jelezve, hogy az az ipari tulajdonnak minden ágára
erjedjen, a szabadalmak tekintetében azonban különösen a következők képezik feladatukat:

1. Ha oly találmány bejelentése hirdettetik ki, mely találmány a törvény értelmében nem
badalmazható, a felügyelő kellő időben adja be az államkormány nevében a felszólalást, és ha
nek daczára a szabadalom mégis kiadatik, az ellen felfolyamodással él.

2. Ha a szabadalom általában nem, vagy nem kellő módon és terjedelemben vétetett gya-
latba, a visszavonási indítványt előterjeszti, esetleg annak visszautasítása ellen felfolyamo-
sal él.

3. Ha semmiségi eset tudomására jut, a semmiségi keresetet megindítja és kedvezőtlen
ározat ellen felfolyamodik.

Végre 4. másoknak ily természetű felszólalásaihoz, visszavonási indítványaihoz és meg-
misítési kereseteikhez csatlakozik, nevezetesen, ha meggyőződik arról, vagy alaposan fel-
lezi, hogy a magánfelek nem a kellő szakértelemmel vagy erélylyel járnak el.

Mindezekre nézve a szabadalmi felügyelő nem perlekedési célból, hanem kiadandó utasi-
 alapján akkor fog eljárni, ha az állam vagy a hazai ipar érdeke és a törvény szándé-
nak veszélyeztetése forog kérdésben.

A szabadalmi felügyelő e tekintetben nemcsak általános elvi utasítással fog elláttatni,
em köteles leendő nevezetesen fontosabb esetekben a kereskedelemügyi ministernek külön
ítását is kikérni.

A 27. §-hoz.

A szabadalmi ügyekben való iparszerű képviselet eddig általában nincsen szabályozva.
osan véve hazánkban feleknek hatóságok előtti képviseletére az ügyvédi rendtartás (1874.

XXXIV. t.-cz.) szerint csak ügyvédek volnának jogosítva, de a gyakorlat oda fejlődött,
a diplomatikus mérnökök is foglalkoznak iparigazolvány és keresk. czégjegyzés alapján

szabadalmi ügyekben való képviselettel, holott szabadalmi peres ügyekben csakis ügyvéd által ellenjegyzett periratok fogadtatnak el.

Okvetlenül szükséges tehát, hogy ezen képviseltetés kérdése az új törvényben kellőleg rendeztessék.

Ezen rendezésnél mindenekelőtt az ügyvédségnek törvényben biztosított képviseleti jogát érintetlenül kellett hagyni, sőt külön kimondani, hogy a szabadalmi hivatal előtt a polgári perrendtartás szerint folytatandó peres ügyekben csak ügyvéd járhat el.

Kivételnek e tekintetben csak a szabadalmi felügyelőkre nézve van helye, kik a kormány nevében az ipari közérdek védelmére hivatalból lépnek fel.

Más ügyekben, nevezetesen a találmányok bejelentései és azok ellen beadandó felszólások, végre a kiadott szabadalmak értékesítése tekintetében a képviselet oly egyénekre is bízható, kik a szabadalmi szabályokbani jártasság mellett a kellő technikai képzettséggel birnak, hogy képesek legyenek a feltalálóknak találmányuk leírásában az igénypontok formulázásában, a rajzok kellő elkészítésében és a különböző találmányok összeütközése esetében nemcsak szakzerű tanácsot szolgáltatni, hanem mindezekre vonatkozólag a szükséges beadványokat és mellékleteit szerkeszteni, végre összeköttetések folytán a kiadott szabadalom értékesítéséről is gondoskodni. Ily egyének a kereskedelmi minster által a szabadalmi ügyvivői jogosítvánnyal felruházhatók.

A szabadalmi ügyvivőnek állása nagy fontossággal bír, mert kellő szakértelem hiányában a szabadalom kiadását vagy lehetetlenné tehetik, vagy legalább késleltethetik; a kiadott szabadalom értékesítése körül is lényeges feladattal birhatnak. Hogy tehát a jogosítvány csak megbízható egyének adassék, gondoskodni kellett arról, hogy e tekintetben kellő tájékoztatás szereztessek és az illető eskü letételére kötelezhető legyen; hogy pedig kellő képességgel birjon, ki kellett mondani, hogy alkalmas voltát külön vizsga útján tartozik igazolni.

Ha a jogosított ügyvivő általában be nem válik, ha felek érdekeit könnyelműségből vagy tudatlanságból kockáztatja vagy károsítja, ellene fegyelmi eljárás indítandó, melynek eredményeként pénzbírságok vagy az ügyvivő jogosítvány elvonása mondható ki. Óvadéknak letétele czélszerűnek nem mutatkozik, mert annak a lehető kárral szemben igen magasnak kellene lennie és akkor ügyes és iparkodó, de nem vagyonos egyének e pályára alig léphetnének.

Amerikában minden értelmes és jó magaviseletű egyén szabadalmi ügyvivő lehet. Durva kötelességmulasztás miatt a szabadalmi hivatal főnöke ily ügyvivőt a képviseletből általában, vagy egyes esetekben kizárhatja.

A többi államokban a szabadalmi ügyvivőség iparűzésnek tekintetvén, ezen foglalkozás az ipartörvények szabályai szerint ítéltetik meg.

A 28. §-hoz.

Minthogy a törvény részletes szervezeti és ügyviteli szabályokat, vagy utasításokat nem tartalmazhat, mindezek a rendeleti útnak tartandók fenn, mi célból a javaslat a kereskedelmi ministert felhatalmazza, hogy ezen szabályzatokat és utasításokat kiadhassa és, a mennyiben a tapasztalat azok módosítását igényli, azoknak megváltoztatásáról gondoskodjék.

V. FEJEZET.

Az eljárás.

Az ezen fejezetben körülírt eljárás a szabadalmak megadására, visszavonására és megsemmisítésére vonatkozik, mert a szabadalmi hivatal csak ezen három irányban jár el.

dányban külön borítékban, a melyen a feltaláló neve és a találmány címe irandó. Ezen borítékon a benyújtás napja és órája hivatalból feljegyeztetik s ez alkalommal a benyújtásról szóló igazolvány kiszolgáltatik.

A 33—37. §§-hoz.

A találmány bejelentése a bejelentési osztályban, felfolyamodás esetében a felfolyamodási osztályban tárgyalatik és vagy a szabadalmi okmány kiadására,* vagy a bejelentés végleges elutasítására vezet.

A bejelentést legelőször a bejelentési osztály egyik tagja vizsgálat alá veszi és ha az formai hiányokat vesz észre, javaslatára a főnök aláírásával pótlások rendeltetnek. Ha azon pótlások foganatosittatnak, vagy ha a bejelentő azokat nem is akarja foganatosítani, a bejelentés mindenesetre valamely bejelentési osztályban tárgyalatik. Ezen osztály a bejelentést vagy formahiány miatt, vagy azért visszautasíthatja, mert a tárgy nem szabadalmazható. Ujdonság hiánya miatt az ügynek ezen állásában a bejelentés vissza nem utasítható, mert ez a hiány a felhívási rendszer mellett hivatalból a vizsgálat tárgyat nem képezi.

Ha formahiány nem forgott fenn, vagy a hiány pótolgatott és a találmány szabadalmazásra alkalmas, a bejelentési osztály a felhívási eljárást folyamatba teszi, azaz a bejelentést közzéteszi. Ezen eljárás abban áll, hogy a bejelentés lényeges pontjai a szabadalmi hivatal lapjában közzétételnek. Egyuttal a leírás, rajzok stb. a szabadalmi hivatal külön helyiségében mindenkinek megtekintésére nyitva állanak. Ezen közzétételtől fogva a találmány ideiglenes oltalomban részesül.

A kormány részéről a hadsereg, a honvédség és hadi tengerészet részére bejelentett találmányoknak közzététele elmaradhat és ezen találmányokra köztekintetből a szabadalom felhívási eljárás nélkül is egyszerűen kiadható.

A közzététel célja az, hogy bárki igazolhassa, hogy a találmány nem szabadalmazható, nevezetesen, hogy az nem új, hogy a leírás elégtelen és hogy az, ki a találmányra igényt tart, kimutathassa azt, hogy az a bejelentőt nem illeti.

Ezen felszólalásra a közzététel napjától járó két havi határidő áll rendelkezésre. Rövidebb határidő, tekintettel arra, hogy a felszólalás tanukkal, könyvekkel, nyomtatványokkal és más sokszor nehezen feltalálható adatokkal igazolandó, alig volna indokolható.

Az ily felszólalás a bejelentővel közöltetik, erre tárgyalás tüzetik, melyre a felek, a hivatkozott tanuk és szakértők megidézendők.

Az ügynek tárgyalása után a bejelentő osztály határoz és pedig a szabadalmat teljes kiterjedésében vagy bizonyos megszorítással megadja, vagy a bejelentést visszautasítja.

A bejelentési osztály ezen határozatai ellen felfolyamodásnak a felfolyamodási osztályhoz van helye.

A felfolyamodás egy példánya az ellenfélnek észrevételei beadása végett kiadatik. Ezen felfolyamodás és észrevételek fölött a felfolyamodási osztály vagy azonnal határoz, vagy előbb még a feleket, esetleg még szakértőket hallgathat meg.

A felfolyamodási osztály határozata végleges, az ellen sem jogorvoslatnak, sem igazolásnak helye nincsen, a kifogásaival elutasított felszólalónak azonban még mindig fenmarad a megsemmisítés iránti kereset útja.

Ha a bejelentés véglegesen vissza van utasítva, ezen visszautasítás ugyanazon lapban hirdettetik ki, a melyben a bejelentés ki lett hirdetve és ezen időtől fogva az ideiglenes oltalom is megszűnik, mintha az soha meg sem adatott volna.

Ha pedig a bejelentés közzététele utáni két hónapon belül az ellen senki sem szólalt fel, vagy felszólalás esetében a szabadalom véglegesen engedélyeztetett, a szabadalmi hivatal a szabadalmi okiratot kiadja és a szabadalom kiadását a hivatalos lapban közzéteszi.

Az északamerikai Egyesült-Államokban a szabadalmi biztos a szabadalmi kérvényt egy vizsgálónak (Examiner) adja ki, ki az iránt tesz jelentést, vajjon a találmány új, hogy az a bejelentő találmánya, vajjon eléggé hasznos és fontos-e és vajjon a leírás megfelelő-e. Ha a jelentés kedvező, a szabadalmi hivatal a szabadalmat kiadja. Ellenkező esetben vagy a folyamodó kiegészítésekre utasítatik, vagy a szabadalom megadatik.

Ily elutasító határozat ellen több felfolyamodásnak van helye és pedig legelőször olyformán, hogy a folyamodó új vizsgálót kér, továbbá a főexaminátorok testületéhez, továbbá a szabadalmi biztoshoz, mint főnökhöz, végre a columbiai törvényszékhez és attól az Egyesült-Államok főtörvényszékéhez. A mennyiben tiltakozó vagy felszólaló nincsen, a keresetek a szabadalmi biztos ellen intézendők, ki azonban, mint vesztés fél költségekben nem marasztalható.

Angliában a kérvény egy korona-jogásznak adatik ki. Ha a kérvény rendben találtatik, a bejelentőnek 6 óra ideiglenes oltalom biztosítottatik.

Ezen ideiglenes oltalom közzéteendő. A fentebbi határidő lejártá előtt 12 napon belül a szabadalom végleges megadása (a szabadalmi okmány pecsétlése) iránt új kérvény adandó be, mely kérvény beadása után a szabadalmi kérvény a Commissioners of Patent Journal-ban közzéteendő azzal a felhívással, hogy mindenki, ki a szabadalmat ellenzi, az ellen a hirdetés napjától számított 21 napon belül felszólalást nyújthat be.

A kitűzött törvényes idő után a leírás az esetleg beérkezett felszólalásokkal együtt az illetékes hivatalnokhoz kerül vissza, ki a szükséghez képest a felek meghallgatása után a bejelentés iránt határoz, a leírás tekintetében megszorításokat tehet és a szabadalom megpecsétlését, azaz annak kiadását elrendelheti, vagy a bejelentést vissza is utasíthatja. A pecsétlési engedély alapján a szabadalom tényleg ki is adatik.

A szabadalmi hivatal ezen határozata csakis bíróilag semmiségi úton támadható meg.

Franciaországban a szabadalmak a beérkezett kérelmek sorrendje szerint a minister által minden vizsgálat nélkül adatnak ki. A ministernek azon kiadmánya, mely a kérelem szabályszerű benyújtását igazolja, szabadalmi levélnek tekintetik. Ezen kiadmány, melyhez a leírás és rajz csatolandó, díjmentes. Egyébként 25 franknyi díj befizetése mellett másolat is szolgáltatik ki. Ha a kérvény visszautasítatik, a díj fele visszaadatik, másik fele a díjba beszámíttatik, akkor, ha három hó alatt új kérvény érkezik.

Hasonló módon járnak el Olaszországban is, csak hogy a formahiba miatt bekövetkező visszautasítás ellen felfolyamodásnak van helye a minister által kinevezett tizenöt tagú bizottsághoz.

Németországban a bejelentés a bejelentési osztály egyik tagja által megvizsgáltatván, ha hiány mutatkozik, a bejelentő pótlásra hivatik fel.

Ha pedig kitűnik, hogy a találmány nem szabadalmazható, a bejelentő kitűzendő határidő alatt adandó nyilatkozattételre hivatik fel, ha erre a bejelentő kellő időben nem nyilatkozik, a bejelentés visszavontnak tekintendő. Ha ellenben nyilatkozik és bejelentéséhez ragaszkodik, a bejelentési osztály határoz.

Ezen osztály a bejelentést visszautasíthatja, ha a feltételeknek elég nem tétetik, vagy ha a találmány szabadalmazhatónak nem találtatik.

Ezen határozat hozatalában azon tag, ki az előleges végzést tervezte, részt nem vehet.

Ha a bejelentési osztály a bejelentést helyesnek és a szabadalmazást lehetőnek találja, a bejelentés közzétételét elrendeli. Ezen közzététellel már előleges oltalom jár. Együttal a bejelentés összes mellékleteivel együtt minden megtekintésre nyilvánosan kitétetik (ausgelegt).

A közzététel a bejelentő kérvényére legfeljebb 6 óra felfüggeszthető. Ha ezen felfüggesztés csak három havi időtartamra kéretik, az meg sem tagadható.

A hadsereget és haditengerészetet érdeklő, az államkormány által bejelentett találmányok közzététele előzhető.

A közzétételtől számítandó két hó alatt a szabadalom megadása ellen óvás tehető.

Ily óvásnak tárgyalására az érdekelt felek, nemkülönben tanúk és szakértők is idézhetők.

Az óvás folytán, vagy ha ilyen be nem adatott, csak a bejelentés fölött, most már a bejelentési osztály határoz.

Ezen határozat ellen felfolyamodásnak van helye a felfolyamodási osztályhoz.

Ha a szabadalom kiadása érvényesen elhatározott, a szabadalmi okirat kiadatik és a megadás közzététetik; ha pedig a szabadalom megtagadtatott, ezen körülmény is közzéteendő és ily esetben az ideiglenes oltalom meg nem adottnak tekintendő.

A svájci legújabb törvény szerint a szövetségi hivatal a kérvényt alaki hiányok miatt visszautasíthatja. Ezen visszautasítás ellen felfolyamodásnak van helye és pedig az illetékes szövetségi osztályhoz, onnan pedig a szövetségi tanácshoz.

Ha a szövetségi hivatal a találmányt törvényes oknál fogva szabadalmazhatónak nem találja, a bejelentőt bizalmasan figyelmezteti, reá bizván azt, vajjon a bejelentést visszavonni, módosítani vagy föntartani kívánja.

Ha a találmány rendben találtatik, vagy a bejelentő a figyelmeztetésre nem hallgat, a szabadalom a bejelentő felelősségére és veszélyére és a találmány ujdonsága vagy értéke iránti szavatosság nélkül kiadatik.

A szabadalom alakja egy bizonyítvány (Attest) arról, hogy a találmány, melynek leírása és rajza csatoltatik, kellőleg benyújtott.

Fennálló szabadalmi szabályaink értelmében a ministerium a szabadalmi kérvényt és mellékleteit megvizsgálja és esetleges kiegészítésekre vagy módosításokra határidőt tűz ki.

A találmány ujdonsága vagy czélszerűsége azonban hivatalbóli vizsgálat tárgyát nem képezheti. A mennyiben a kérvény és mellékletei rendben lévőnek találtatnak, a szabadalmi okmány kiállittatik és a folyamodónak vagy megbízottjának kézbesítettik, egyszersmind pedig a szabadalom kiadása a »Központi Értesítő«-ben közhirrre tétetik.

A 38—40. §§-hoz.

A szabadalom visszavonásának eseteit a 20. §., annak megsemmisítésének eseteit a 21. §. sorolja elő.

Ugy a visszavonás, mint a megsemmisítés kizárólag csak rendes kereset alapján mondható ki.

Ez következménye a felhívási rendszernek, mely az előleges hivatalos megvizsgálást mellőzi és a kifogások megtételét a külön figyelmeztetendő nagyközönségre bizza.

A bárki által indítható megtámadás alatt azon perek is értendők, melyeket a szabadalmi felügyelők utasítás folytán az államhatalom nevében közérdekből indíthatnak.

Külföldiek, kik az országban a költségek és esetleges birság tekintetében felelősségre nem vonhatók, a hivatal belátása szerint, avagy a megtámadott szabadalom tulajdonosának, vagy megbízottja indítványára arra is kötelezhetők, hogy a költségek és esetleges birság fedezetére megfelelő óvadékot tegyenek le.

Külön perrendtartási szabályokat a visszavonási és semmiségi perek tekintetében alkotni nem tartottam szükségesnek, hanem csakis a fennálló perrendtartás szabályaira kellett utalnom, mert külön perjogunk codificatiója folyamatban lévén, ennek törvényes szabályozásáig csupán csak a szabadalmi perek számára külön eljárási módot javaslatba hozni annál kevésbé tartottam szükségesnek, mert az új polgári perrendtartás életbelépténél a jelen szabadalmi törvényt ismét módosítani kellene.

Az államkormány ily keresetet maga nem indíthat, másnak a keresetéhez azonban csatlakozhatik, mely esetben a szabadalom általános megsemmisítése mondatik ki.

Ugyanez áll Oroszországban is, csak hogy ott a szabadalom általános megsemmisítése előbb ki nem mondható, míg a magánfeleknek keresetére kétszer érvénytelennek ki nem mondatott volna.

Németországban a szabadalom visszavonása vagy megsemmisítése csak indítványra történik.

Ezen kereset annyiban meg van szorítva, hogy újdonság vagy szabadalmazhatóság hiánya miatt a kereset a szabadalom megadásának közzétételére következő öt év lejártá után már el nem fogadtatik.

A külföldön lakó indítványozó az eljárás költségeinek fedezésére óvadék letételére kötelezhető.

A beadott indítvány a szabadalom tulajdonosának egy hó alatt adandó nyilatkozat végett kiadatik. Ha ezen nyilatkozat elmarad, a szabadalmi hivatal az indítványozó által előadott minden állítás valónak tartva, határoz. Ha ellenben a szabadalom tulajdonosa nyilatkozik, a felek beidézése és meghallgatása után a szabadalmi hivatal határoz, mely alkalommal a költségek megítélése iránt is dönt.

A bíróságok kötelesek a szabadalmi hivatali eljárásban támogatni.

A szabadalmi hivatal (semmiségi osztály) határozata hat hét alatt a birodalmi törvényszékhez (Reichsgericht) felebbezhető.

Svájcban a semmiséget bárki kérheti, ki e tekintetben jogi érdeket igazolhat.

Érdekelt félnek mindenesetre az tekintendő, ki szabadalmi bitorklás miatt üldöztetett. A semmiségi kereset a rendes bíróság hatásköréhez tartozik.

A jelenleg nálunk érvényben álló szabályok szerint a semmiségi kereset a kereskedelemügyi miniszterhez intézendő.

Az eljárás a polgári rendtartás szerint folyik; az iratváltások befejezése után az esetleg hivatkozott tanúk az illetékes hatóság útján hallgattatnak ki és a mennyiben szakkérdések vitásak, a József-műegyetem véleménye bekéretik, melynek beérkezése után a kereskedelemügyi ministerium kebelében szervezett tanács, melyben szakértők is részt vesznek, tárgyalja a pert és javaslatait a miniszter elé terjeszti, ki ezen ügyben véglegesen határoz.

VI. FEJEZET.

A szabadalmi lajstrom, a szabadalmi levéltár és a szabadalmi közlöny.

A 41—44. §.-hoz.

A törvényjavaslat a szabadalmakra nézve a lehető legnagyobb nyilvánosságot tartja szem előtt. Az eddig a feltalálónak kívánságára engedélyezett titoktartásnak a fennebb elősorolt okokból többé nincsen helye.

Ezen rendelkezést a közérdek is indokolja, mert a technika haladása csak úgy mozdítható elő, ha minden technikai javítás haladéktalanul köztudomásra jut és ez által további találmányok előidézésére felhasználható.

E nyilvánosság elve kifejezését találja:

1. a szabadalmi lajstrom vezetésében;
2. annak és az összes leírások, rajzok, minták szabad, korlátlan és mindenkinek megengedett megtekintésében és végre

3. a szabadalmakra vonatkozó minden fontosabb határozatnak, valamint a szabadalmi leírásoknak és ezek kiegészítő részét képező rajzoknak külön hivatalos lapban való közzétételében.

A szabadalmi lajstromba a szabadalom tulajdonosára vonatkozó ép úgy, mint a meghatalmazottra nézve beállott változások is bejegyeztetnek ugyan, a nélkül azonban, hogy a bejegyzések folytán az átruházások és megbízások jogérvénye ez által megtámadhatlanná válnék.

A szabadalmi lajstrom ugyanis közokiratnak tekintendő, de nem bírhat azon jogi hatállyal, mint a telekkönyv, melynek bejegyzései jogokat állapítanak meg.

A használati és gyakorlatba-vételi jogok nem jegyeztetnek a lajstromba, mert azok oly formában is engedélyezhetők, hogy azoknak bejegyzése nem volna eszközölhető, pl. szóbelileg tanuk előtt vagy azok nélkül és ennél fogva egyes engedélyek bejegyzése, másoknak pedig mellőzése ott, hol az nem kötelező, csak zavarokra adhatna alkalmat.

Nem tárgya a feljegyzésnek a gyakorlatba-vétel sem, mert annak megtörténte a visszavonási perben igazolandó és előleges igazolása a meg nem hallgatható ellenféllel szemben úgy sem bírhat hatállyal; annak előleges, minden contradictorius eljárás nélküli bejegyzése pedig csak félrevezetésre és szemfényvesztésre alkalmas.

Végre nem jegyezendők be a lajstromba sem az elzálogosítások, sem pedig a birói foglalások, mert a szabadalmi lajstrom nem telekkönyv és nehezen is volna annak szabályai szerint kezelhető. A nélkül pedig a zálogjogok és birói foglalások rangsorozata és elsőbbsége nem biztosítható, ily biztosítás nélkül pedig ily feljegyzések a közönségnek többet árthatnának, mint valósággal használnának.

Daczára annak, kétségkívül minden kiadott szabadalom, sőt még a bejelentés által biztosított jog is az elzálogosítás és birói foglalás tárgyát képezheti, de erre nézve a rangsorozatot a bíróságok határozzák meg és miután a szabadalom vagy a megadása iránti jog végrehajtásilag másra ruházható, ezen átruházás a bíróság megkeresésére a szabadalmi lajstromba be is jegyezhető.

A közzététel módjára nézve a törvényjavaslat részletes intézkedéseket nem tartalmaz, mert a »Szabadalmi Közlöny« berendezése, esetleg más hivatalos lappal való egyesítése iránt csak a szabadalmi hivatal szervezése után lehet rendeleti uton intézkedni és kívánatos, hogy ezen rendelkezések a mutatkozó szükséghez képest bármikor rendeleti uton ismét módosíthatók legyenek.

Egyet azonban már most is lehet kiemelni, t. i. azt, hogy kívánatos leend, miszerint a szabadalmak leírásai és a rajzok másolatai a hivatalos lap oly mellékletét kell, hogy képezzék, mely műszaki becsesel bírván, az külön is elárúsítható, illetőleg, hogy arra külön is előfizetni lehessen.

Az Északamerikai Egyesült-Államokban a szabadalmi biztos időközönként a szabadalmak leírásait és rajzait közzéteszi, belföldön az államoknak és hatóságoknak, külföldre a nyilvános könyvtáraknak szétküldi és a nem hitelesített példányokat bárkinek eladja.

Ezenkívül a kiadott, átruházott és megszűnt szabadalmak az »Official of the United Staates Patent Office« című lapban tétetnek közzé. A szabadalom átruházása, valamint a bár helyileg megszorított kizárólagos használati engedély, későbbi jóhiszemű vevő vagy zálogos hitelező irányában érvénytelen, ha az az okmány keltétől számítandó három hó alatt a szabadalmi hivatalnál be nem jegyeztetett.

Angliában a szabadalmi hivatalnál egy szabadalmi lajstrom vezettetik, melyben időnkénti sorrendben minden szabadalom és annak kiterjedésére, megszorítására, megszűnésére és megsemmisítésére vonatkozó összes adatok bejegyezendők és mely mindenkinek megtekintésére nyitva áll.

854. szám.

A közgazdasági bizottság jelentése,

„a találmányi szabadalmakról“ szóló törvényjavaslat tárgyában.

A szabadalmi jog megállapításánál és szabályozásánál a törvényhozás különféle tekintetekkel kénytelen számolni. Az első tekintetet képezi, hogy a feltalálót tevékenységének gyümölcsei tulajdonjogilag illetik, és hogy ezért jogos, miszerint munkája eredményét képező találmányát kizárólag élvezhesse. Ha a találmány körül kifejtett munka állami oltalmazása hiányoznék, a feltaláló vagy nem dolgozna, vagy pedig ha ezt mégis teszi, munkája eredményét képező találmányának titokban tartására lenne indítva. A társadalomnak azonban érdekében áll, hogy a feltaláló találmányát ne tartsa titokban, hanem hogy a találmány hasznaiban a társadalom minden tagja részesüljön. Csakis a szabadalmi oltalom által jut a feltaláló azon helyzetbe, hogy találmányát nyilvánosan megvalósítja részben saját tevékenysége által, részben pedig az által, hogy találmányát mások által gyakoroltatja. Az államnak gazdasági fejlődése érdekében fekszik új vagy javított értékek nyerése, új vagy javított eljárások és szerszámoknak az iparban való szaporítása. Ezen cél elérésére összeegyeztetni kell a feltaláló és a társadalom érdekeit. A szabadalmi oltalom megengedése által a feltaláló érdeke óvatik meg, míg ezen oltalomnak időleges megszorítása a nagyközönség igényei szem előtt tartásának következménye és ez által a két szembenálló érdeke méltányos módon kiegyenlítettik.

A szabadalmi oltalomnak mégis minden országban és minden időben számos ellenese volt, kik főleg azt vitatták, hogy a szabadalmi oltalom az ipari haladást hátráltatja és az ipar szabad fejlődését akadályozza. A tapasztalat azonban ennek ellenkezőjét bizonyítja. Angliában és Észak-Amerikában a szabadalmi oltalom a legrégibb és legkedveltebb jogi és közgazdasági intézmények egyike és hogy ez országokban az ipar rendkívül virágzó, ez leginkább az ottan régi idő óta kifejlődött szabadalmi oltalomnak köszönhető.

A szabadalmi oltalom ellenzőinek egy másik része azon alapra helyezkedik, miszerint a szabadalmi oltalom az ipar terményeinek megdrágítását okozza. Ez sem helyes. Tudjuk, hogy Svájcban a legújabb időkig szabadalmi törvény nem létezett, és hogy a szabadalmi oltalomnak 1888-ban történt behozatalakor legutoljára kocchezantak össze a szabadalmi oltalom hívei és ellenesei. Az érv, hogy a fogyasztás a szabadalmi oltalom alatt szenvedni fog, különösen a Svájcban talált számos támogatóra és akkor ezen támadásoknak megczáfolására a törvényjavaslatot tárgyaló szakbizottságokban felhozták, miszerint egy találmány hatása

abban nyilvánul, hogy a fogyasztás rendelkezésére bocsáttatik vagy egy új tárgy, vagy egy jobb tárgy, mint a melyet eddigelé gyártottak, vagy pedig ugyanazon tárgy, mely eddig létezett, de olcsóbban. Mindhárom esetben a fogyasztó érdeke nem lesz megsértve, mert ha valam újat, jobbat, vagy olcsóbbat kaphat, mint előbb, semmi esetre sem rosszabb helyzetben, min előbb volt. Már pedig arra, hogy új ipari cikk, jobb cikk, vagy olcsóbb cikk állíttassék elő, és hogy erre szellemi munka fordíttassék, bizonyos ingerre van szükség, mely inger a szabadalmi oltalomban létezik.

A szabadalmi oltalom ellenzői kifejtették továbbá, hogy a szabadalmi oltalom a kereskedelmi és iparszabadság elveivel ellentétben áll. Ez azonban nem áll, mert az iparszabadság mindenütt bizonyos erkölcsi és jogi határokhoz van kötve és bizonyos tekintetek által van korlátozva, melyek mások jogának respectálásából, a magánérdekeknek a közérdekek alá való rendeléséből keletkeznek.

Látni, hogy a szabadalmi oltalom ellen felhozott érvek nem igen nyomnak a latban. Megezáfoltatnak különösen a találmányok története által. Több, mint 100 év előtt, midőn még kevés országban létezett szabadalmi oltalom, Angliában James Watt feltalálta a gőzgépet. Az akkori angol szabadalmi törvény oltalma alatt Wattnak módjában volt a bányatulajdonosoktól, kik az ő gépét alkalmazták, a fűtőanyagban elért megtakarítások $\frac{1}{3}$ -át magának kikötni, és bár ezen szabadalmi díj az akkori időben is igen magasra ment, ezen nyereség mégis kicsinek mutatkozik azon kiszámíthatlan előnyökkel szemben, melyek az ipar és közgazdaság részére Watt találmányából nyílnak. Ha Wattnak nem lett volna kilátása nagyobb anyagi eredményekre, melyeket a szabadalmi oltalom garantírozott, nem fordított volna annyi időt és fáradságot találmányára.

Mindenki concedálni fogja, hogy Watt nyeresége csak méltányosan illette őt és kis részét képezte azon óriási gazdasági előnyöknek, melyek az általános ipart érték. A Wattrá gyakorolt inger tehát közvetve a közjónak, az általános vagyonosodásnak és a fogyasztóknak is használt.

Ugyanczen időtájban feltalálta volt Leblanc a soda készítését konyhasóból, de miután Franciaországban akkor a találmányok védelemben nem részesültek, neki ebből semmi haszna sem volt, de a vegyészeti ipar fejlődése sem haladt nagyon előre, mert a fejlesztő tevékenység hiányzott. Az igazságtalanság mellett tehát kevesebb haszon!

A szabadalmi oltalomnak azonban egy másik rendkívüli előnye van. A szabadalmi oltalom ugyanis a feltalálónak egy bizonyos időn át biztosítja találmányának kizárólagos használatát, de egyuttal az össziparnak biztosítja ezen találmány azonnali közlését és ezen közlésnek rendkívüli hatása van, mert ez által a találmány a tudományos kutatás terén értékesíthető és lehetségessé válik, hogy még a szabadalmi oltalom tartama alatt más feltalálók a közzétett, bár szabadalmazott találmányokban új problémák megoldására ingert találjanak. *Találmányi oltalom hiányában sok találmány a feltalálóval hal meg.* A lőpornak szállítás közben való immunisálása a felrobbanás ellen már évszázadok előtt ismeretes volt, de titokban tartatott és csak 1865-ben képezte egy új találmány tárgyát, épúgy, mint a phosphor már 300 év előtt gyártatott, a szabadalmi oltalom hiányából megőrzött előállítási titoknál fogva elveszett és csak később tétetett e téren ismét találmány.

Egy nagy érv a szabadalmi oltalom mellett abban fekszik, hogy egy találmánynak létesítése az illető feltaláló részéről óriási kiadásokat vesz igénybe, melyeknek megtételére valaki csak akkor lesz hajlandó, ha biztos abban, hogy tevékenységének gyümölcseit élvezni fogja. Ezen biztonságot pedig csakis a szabadalmi oltalom által nyújtott részbeni kizárólagosság nyújtja. Ezen úgy időben, mint részben a kellő terjedelemben való gyakorlatba vétel tekintetében fennálló kényszer által korlátolt kizárólagosságban fekszik a szabadalmak iparfejlesztő

hatása. Egy iparilag fejletlenebb országban, és különösen oly országban, mely nincs abban a helyzetben, hogy vámok által védhesse iparát más országok megerősödött és fejlettebb iparával szemben, a nagy ipar rendszerint csak a szabadalmak révén biztosított oltalom védőszárnyai alatt fejlődhetik. Gyakran találkozunk azon felfogással, hogy helyesebb volna szabadalmi törvényt egyáltalában nem hozni, és akkor iparunk a világ összes találmányait szabadalmi díjakkal való megterhelhetetés nélkül használhatná.

E nézet hívei nemcsak arról feledkeznek meg, hogy ilyen egy külföldön fennálló szabadalom védelme alatt álló iparcikknek gyakorlatba vételi engedély nélkül való gyártása ezt a külföldre való kivitel lehetőségétől fosztaná meg, hanem arról is, a mi a mi viszonyaink között tán még fontosabb, hogy sok nagy ipar és gyártelep keletkezésére az ingert csirájában elfojtanák, mert megfosztanak az e czélokra szükséges nagy tőkéket a legtöbb esetben azon biztosítékoktól, melyek egyedül képesek arra, hogy azt a mindig némi kockázattal járó ipari vállalatokban való elhelyezésre reá bírják.

Ha valaha egy országnak szüksége van egy teljes és tökéletes szabadalmi oltalmat biztosító törvényre, úgy nekünk van arra szükségünk, és azért a közgazdasági bizottság örömmel üdvözölte ezen, e czélt lehetőleg tökéletesen megvalósítani kívánó törvényjavaslatot.

A szabadalmi jog terén minden alkotandó törvény első sorban jellegeztetik a szabadalmazási rendszer által; a jelenleg érvényben levő külföldi törvényekben különböző rendszerek vannak képviselve. Az első a tiszta bejelentési rendszer, mely a szabadalmazás végett bejelentett találmány ujdonságának mindennemű vizsgálata nélkül, a szabadalmat egyszerű kérelemre az alaki kellékek fentörvése esetén megadja. Ezen rendszer volt eddigelé nálunk érvényben. Előnyei az egyszerűség, a mennyiben a szabadalmi adminisztrationak apparatusa igen csekély, a gyorsaság — mert a bejelentés alaki kellékeinek megvizsgálása és elintézése nagyon rövid idő alatt lehetséges — és az olcsóság, a mennyiben az államnak költséget nem igen okoz és így nem is kell a feltalálótól magas díjakat követelni. Hátrányai e rendszernek főleg abban találhatók, hogy a közönséget félrevezető reklam czéljaiból sok haszontalan tárgyra engedélyeztetik szabadalom, hogy e rendszer mellett ugyanegy tárgyra sokszor többeknek és sokszor nem új találmányokra is adatik szabadalom, és az ilyen szabadalom azután a bitorlási perek segítségével az ilyen iparcikkkel foglalkozóknak nagy és helyreépíthetetlen károkat okozhat.

A bejelentési rendszerrel homlokegyenest ellenkezik elvi irányban az elővizsgálati rendszer. Az elővizsgálat hívei azért kardoskodnak mellette, mert ez által mindenestre megakadályoztatik, hogy nyilván ismert tárgyakra szabadalmak eszközöltessenek ki, mert továbbá a találmányokra kiadott szabadalmak értéke és megtámadhatatlansága emeltetik, végül mert a szabadalmi igénypontoknak az elővizsgálati rendszer során történt hivatalbóli szövegezése által úgy a szabadalom tulajdonosának, mint a nagyközönségnek érdekei biztosabb alapra fektettetnek. Ezen elővizsgálati rendszer nagy hiányát képezi a költségkérdés, továbbá azon tapasztalati tény, hogy az elővizsgálatot a legszorgosabb módon, úgy, a mint azt ex thesi eszközölni kellene, nehezen lesz valaki képes eszközölni. Az elővizsgálati rendszer ellen továbbá azon tapasztalati tény szól, hogy az elővizsgálat daczára sok szabadalom ujdonság hiánya miatt nyilvánittatik semmisnek a későbbben lefolyt perekben, miből okszerűen azon következtetést kell levonni, hogy az elővizsgálatnak hiányosnak kellett lennie, mert különben a későbbi semmiségi perben felhozott, az ujdonságot megszüntető adatokat már előbb kellett volna észrevenni és figyelembe venni.

A harmadik rendszer a felszólamlási rendszer, melyben a szabadalmi bejelentések ellenőrzése nem történik hivatalból, hanem az érdekeltek, vagyis az egész nagyközönség figyelmének felhívása által. Ezen rendszer előnye az iparosok iskolázása és serkentése, mert az ipari világ érdekeltsége felkeltetik a felszólamlási rendszerben divó közlemények által. A felszólamlási rendszernek még egy további előnye abban áll, hogy a szabadalom kiadása ellen a szabadalmat

kérő versenytársai, tehát legtöbb esetben practicus szakemberek részletes szakismereteik által a legtöbb és legjobb anyagot szolgáltatják az újdonság megítéléséhez.

A negyedik rendszer az elővizsgálati rendszerrel kombinált felszólalási rendszer, mely kettős rendszernek előnyei és hiányai a két rendszer ecsetelt tulajdonságaiból állapíthatók meg.

Az ötödik rendszer az ugynevezett: »systeme de l'avis préalable«, mely a szabadalmat az alaki előfeltételek fenforgása esetén az újdonság megvizsgálása nélkül kiadja, de melynél az adományozó hatóság újdonsági defectus észrevétele esetén a kérvényezőt bizalmas módon ezen hiány létezésére figyelmezteti, de e figyelmeztetésen kívül egyebet nem tesz, miután a kérvényező belátására bízatik, vajjon kérvényét fenn akarja-e tartani, módosítani vagy visszavenni.

Figyelemmel a jelzett öt rendszer tulajdonságaira, a mi viszonyaink között a legelőnyösebbnek mutatkozik a felszólalási rendszer. Az elővizsgálati rendszerhez nagy anyagi és szellemi tőke szükséges a nélkül, hogy absolut helyes eredmény éretnék el. Iparosainkra a felszólamlási eljárás által jótékony hatás fog gyakoroltatni, figyelmük a maguk szakmaikban létező javításokra fel fog keltetni, és ők maguk ez által serkentve lesznek saját iparágaikat fejleszteni. Ezen rendszer alkalmazása esetén nálunk a jövőben gyorsan és olcsón lesz lehetséges szabadalmat kieszközölni, mindenesetre azonban nagyobb garantiák mellett, mint az eddigiek voltak.

Ezen meggyőződésből kiindulva, a közgazdasági bizottság a törvényjavaslatot általánosságban elfogadta.

Beható tárgyalás alá vette a bizottság ezután a törvényjavaslat részleteit, és midőn ezek tekintetében a benyújtott törvényjavaslathoz csatolt kimerítő és teljesen tájékoztató részletes indokolásra utalnánk, egyuttal előterjesztjük a bizottság által eszközölt módosításokat és azok indokait, és kötelességünknek tartjuk felemlíteni, a törvényjavaslat néhány fontosabb dispositióira vonatkozó, a bizottságban indítvány tárgyává tett módosítványokat, melyeket azonban a bizottság a felhozandó indokok folytán mellőzendőknek velt.

Indítványoztatott a 2. §. 2. bekezdésének kihagyása, miután ezen rendelkezés által az összes, a közös hadsereg, haditengerészet vagy a honvédség hadképességének emelésére szolgáló találmányok szabadalmi oltalma kizáratnék és a gazdasági productio ezen fontos ágával foglalkozó iparosok és feltalálók a haladás irányában nem fejtenének ki tevékenységet.

A bizottság azonban szem előtt tartván a fontosabb honvédelmi és hadászati tekinteteket, a 2. §. második pontjának megtartását határozta el.

A 2. §. 6. pontja a vegyi uton előállított anyagok szabadalmazhatóságát korlátozza, a mennyiben csak az eljárásra adatik a szabadalmi oltalom. A legujabb szabadalmi törvények alkotásánál ezen kérdés mindenkor sok vitára adott okot. A hátramaradott hazai iparunk fejlesztése érdekében javaslatba hozatott, hogy a vegyészeti uton előállított anyagok a szabadalmi oltalom alól ki ne vonassanak, de a bizottság, tekintettel arra, hogy az eljárás amugy is részesülhet szabadalmi oltalomban, a törvényjavaslat eredeti rendelkezését nem változtatta meg.

A 3. §. 1. bekezdésében az egyes szavak sorrendje szabatoság kedvéért olyképen változtattatott meg, hogy »nem újnak tekintendő a találmány« helyett: »nem tekintendő újnak a találmány« teendő.

A 3. §. 1. pontjában »az országban« szavak hagyatnak ki, miután ezen szavaknak a törvényben való megtartása az újdonsági fogalomnak túlságos megszükitését képezné. Ugyan-ezen 3. §. 3. pontjában kihagyatnak e szavak: »vagy bejelentett használati minta«, miután a használati minták oltalmáról szóló törvény beterjesztve nem lett.

A szabadalmi jog alanya az 5. §-ban határoztatik meg. E §-ban kimondatik azon fontos elv, hogy a szabadalom csak a valóságos feltalálót illeti. Ezen vezérelv már magában

a törvényben kétféle irányban nyer concret megvalósulást. Az egyik ezen elvből kifolyó rendelkezésben a valóságos feltaláló az ellen nyer védelmet, a ki a feltalálótól a találmányt ellesve, tiltott módon jutott a találmány birtokába és rosszhiszeműleg szerzett ezen általa fel nem talált tárgyra a bejelentés által szabadalmat.

Jogrendészeti tekintetek kényszerítették a törvényhozásokat, hogy egy találmány első bejelentőjét szabadalmi oltalomban részesítse, de ezen jogrendészeti tekintetek nem szolgálhatnak elegendő indokul az anyagi igazság elnyomására, miért is indokolt, hogy e tekintetek áttöretnek a törvényjavaslat 5. §-ában foglalt rendelkezés által, mi tulajdonképen csak azon elv folyománya, hogy a szabadalom csak a feltalálót illeti. Ezen 5. §. kimondja, hogy szabadalom nem engedélyezhető oly találmányra, melynek lényege, másnak leírásából, rajzaiból, mintáiból, készülékeiből, szerkezetéből vagy alkalmazott eljárásából, az illetőnek beleegyezése nélkül át van véve. Az 5. §. ezen rendelkezése a bizottság feltétlen helyeslésével találkozott, miután azon álláspontból indult ki, hogy a törvényhozónak korántsem lehet feladata a rosszhiszeműséget a legtávolabbról is oltalomban részesíteni. A bizottság az 5. §. 2. bekezdéséből csak »utóbbiak egyike« szavakat kihagyván, egyébként az 5. §-t egész terjedelmében fogadta el.

Utalás történt arra, hogy a törvényjavaslat a jelzett irányban nem megy elég messzire, és hogy a valódi feltalálóknak nyújtani kívánt oltalom a valóságban és a gyakorlati életben nem lesz igen nagy, mert a találmányában meglapott, a dolog természeténél fogva rendszerint csak hosszú idő múlva jut tudomására annak, hogy jogos tulajdonában megkárosított és a szakasz dispositióinál fogva akkor a revindicatio jogával már nem élhet, a miért is ezen határidőnek a szabadalmi oltalom első öt évére való kiterjesztése indítványoztatott. A bizottság azonban ezt elfogadhatónak nem találta, mert ez által a szabadalmi forgalomnak biztonsága volna esetleg veszélyeztetve.

A 7. §-ban a találmányok tökéletesítése szempontjából foglaltatik azon intézkedés, hogy egy év alatt javítási szabadalom csak az eredeti bejelentőnek vagy jogutódjának adható meg. A bizottság az első bekezdés utolsó sorában foglalt ezen szavakat: »és az erre vonatkozó bejelentés minden más által történt bejelentést megelőző« kihagyandónak vélte, miután ezen szavak csak a 7. §. első bekezdésében foglalt rendelkezésének paraphrasisát képezi.

A szabadalmi törvény fontosabb rendelkezései közé mindenesetre azok tartoznak, melyek a szabadalom hatályára vonatkoznak, miután e rendelkezések meghatározzák azon módokat és feltételeket, melyek mellett a nagyközönség jogköre a szabadalmazott jogköre által megszorítólag érintetik. A bizottság a szabadalom hatályára vonatkozó II. fejezetet teljesen elfogadta, csak a 8. §-ban változtatást és a 13. §-ban egy pótlást talált helyén levőnek. Ugyanis a törvényjavaslat 8. §-a szerint a szabadalom jogos fennállása egész idejére a szabadalom tulajdonosának kizárólagos jogot ad arra, hogy a találmány tárgyát iparszerűleg készítse, forgalomba hozhassa és használhassa. Ezen szövegezés nem biztosítaná minden esetben a szabadalom tulajdonosát jogai kizárólagosságának kijátszása ellen. Megtörténhetik például, hogy egy nálunk szabadalom által védett tárgy külföldről behozatik, mikor tehát ez a belföldön sem készítve, sem forgalomba helyezve nem lesz és mikor az elkészítő és forgalomba hozó, mint külföldön lakó egyén a hazai törvény által nem sújtható. Ha ilyen esetben az utánczott tárgy iparszerűleg használtatik, akkor a törvényjavaslat eredeti szövegezése mellett a szabadalom érvényesíthető lesz a használó ellen. Ámde ezen használat sok esetben nem iparszerű és mégis túlmegy a személyes használaton, miért is a törvényjavaslat ebbeli rendelkezését kiegészíteni kellett egy új fogalommal, mely az üzemszerű vagy üzemi berendezéskénti használatban fog állani.

A 8. §. 1. bekezdésének utolsó szava elé tehát a következő szavak lesznek beszúrándók: »iparszerűleg vagy üzemi berendezésként használhassa«.

különösen oly országban el van érve, melyben első sorban a fősúly az ipar meggyökeredzésére és megerősödésére fektetendő. Ezen utóbbi cél pedig a gyakorlásba vételi kötelezettséggel egyidejűleg és cumulative statuált átengedési kényszer által meghiúsulhat, miután az átengedési kényszer lehetetlenné teheti azt, hogy egy találmány kifejlesztése körül szükséges tőkeerő előteremthető legyen. Már pedig köztudomású dolog, hogy egy találmány különösen a kezdetben fejlesztésre szorul, hogy az csak nagy tőkebefektetések és kísérletezések árán tökéletesbithető, mi el nem éretik akkor, ha a kizárólagosság bármi tekintetben veszélyeztetve van. Átengedési kényszer indokolt lehet iparilag rendkívül kifejlődött országokban, de a mi viszonyaink között még nem.

Ezen indokolással szemben felhozott, hogy a gyakorlatba vételi kényszer mellett a használati jog kötelező megadásának intézkedése nagyon jól megfér, és a közérdek szempontjából ez utóbbi sokszor nagyon szükséges lehet, mert e nélkül megtörténhetnék, hogy egy fennálló nagyipar rovására és ennek tönkrementetése árán is magának valaki egy tárgy tekintetében egyedárúságot biztosíthatna. Ily rendkívüli esetek számára képezi a 20. §. 2. bekezdése a biztonsági szelentyűt, a miért is a bizottság ezen rendelkezés változatlan fentartását határozta el.

A 20. §-nak 3-ik bekezdése a szabadalom megvonásának oly esetét tárgyalta, a mely által a belföldi szabadalom létezése és fentartása az előbb vagy egyidejűleg külföldön nyert szabadalmi oltalom fennállásától tetetett függővé. A törvényjavaslat e §-ának intentiója abban állott, hogy a belföldi fogyasztás a külföldivel szemben hátrányos helyzetbe ne jöhessen. Ezen szempont azonban nem lehetett elegendő arra, hogy nyilvánvaló igazságtalanságok és méltánytalanságok követessenek el, mert a törvényjavaslat szóban forgó rendelkezésének fentartása esetében azon feltaláló, ki csakis Magyarországon venne szabadalmat és a külföldön ilyen egyáltalában nem kérne, előnyös helyzetben lenne, evvel szemben, a ki találmányának jövője tekintetében vérmesebb reményeket táplálva, egyidejűleg több országban kért szabadalmi oltalmat, de azt a többi országokban vagy annak egyikében anyagi eszközök hiányában, esetleg pedig a találmány alkalmazására szükséges talaj hiányában kénytelen volt megszüntetni.

A bizottság kiindulva e nézetből, a 20. §. 3. pontját a törvényjavaslatból kihagyandónak találta.

Végül megjegyeztetik, hogy a 20. §-ban mindenütt a bizottság »visszavonás« kifejezés helyett: a »megvonás« kifejezést alkalmazandónak találta, mi folyománya annak, hogy már a fejezet címe ily értelemben meg lett változtatva.

A törvényjavaslat IV. fejezete a szabadalmi hivatalról szólt. A bizottság ezen fejezet címét »a szabadalmi hatóságok« kifejezéssel találta helyettesítendőnek, miután a törvény helyes structurája szempontjából a szabadalmi ügyekben intézkedő összes szabadalmi hatóságok szervezése egy külön fejezetben szabályozandó.

A 23. §. első bekezdése a bizottság által következőképen szövegeztetett:

»A szabadalmak megadására a szabadalmi hivatal, megvonására és megsemmisítésére a szabadalmi hivatal, illetve szabadalmi tanács illetékes.« —

A törvényjavaslat 25. §-a első bekezdésének első mondata átszövegeztetett következőképen:

»A bejelentési és megsemmisítési osztályok oly hármas tanácsban határoznak, melynek egy bírói és két műszaki tagja van.«

A 25. §. 5. bekezdéséből a bizottság törölendőnek tartja ezen szavakat: »szavazat-egyenlőség esetében az elnök szavazata dönt«.

A 26. §. a szabadalmi felügyelők intézményét akarta meghonosítani. Ezen intézmény ellen számos aggály merült fel, melyeknek legfőbbikét azon érv képezte, hogy ezen intézmény a törvénynek alapelvével ellenkezik, mely a szabadalmazásra bejelentett találmányok

ellenőrzését magára az érdekeltekre bizza. — A bizottság a 26. §-nak teljes elhagyását, vagyis a szabadalmi felügyelők intézményének elejtését határozta el.

Ezen 26. §: helyébe új §-ként következő rendelkezés jön:

26. §. »A szabadalmi tanács áll: a kereskedelemügyi minister előterjesztésére Ő Felsége által öt évre kinevezett elnökből és szintén Ő Felsége által ugyanannyi időre a magyar korona területén működő legfelsőbb bíróság tagjai és a magy. kir. műegyetem tanárai közül kinevezett megfelelő számú ülnökökből, valamint a szükséges számú segédszemélyzetből. Ezen tanács határozatait egy elnök és hat tag jelenlétében hozza.

A tanács tagjai és a segédszemélyzet működési díjban részesülnek, melyet a kereskedelemügyi minister rendeleti uton állapít meg.

A 27. §. a szabadalmi ügyekbeni képviselést szabályozván, a bizottság első sorban azon elvet mondta ki, hogy a szabadalmi hivatalnál a felek ügyekben személyesen is eljárhatnak, és az arra vonatkozó rendelkezésnek a 27. §-ba való felvételét határozta el.

A 27. §. első bekezdése a bizottsági határozat értelmében tehát következőképen szól:

»A felek a szabadalmi hivatalnál ügyekben személyesen is eljárhatnak. A szabadalmi hivatal előtt felek képviselésére azonban csakis ügyvédek és a hatóságilag jogosított szabadalmi ügyvivők vannak jogosítva«.

A 27. §. második bekezdése, mely szerint a szabadalmi felügyelők ügyvédnek képviselétére nem szorulnak, elejtendő volt, mi természetesen a szabadalmi felügyelői intézmény elejtésének.

A 28. §-ban törlendők voltak e szavak: »A szabadalmi felügyelők utasításai«, mi szintén kifolyása annak, hogy a szabadalmi felügyelői intézmény elejtetett.

A törvényjavaslat V. fejezete a szabadalmak kiadása körül követendő eljárást szabályozza.

A 34. §. első bekezdésében a bizottság azon kifejezést: »és a felhívási eljárás indítását rendeli el«, helyesbítette olyként: »és a felhívási eljárás megindítását rendeli el«.

A 34. §. negyedik bekezdésében a bizottság elhatározta, hogy »Ezzel egyidejűleg« szavak helyébe: »a kihirdetés napjától kezdve« szavak tétessenek.

A 36. §. első bekezdésében a bizottság a szabadalom megadását kimondó határozat elleni felfolyamodásnak halasztó hatályt kívánt adni, miért is a 36. §-nak első bekezdésében azon rendelkezés: »A felszólaló 30 napon belül felfolyamodással élhet a felfolyamodási osztályhoz«, a bizottság által következőkép szövegeztetett: »A felszólaló 30 napon belül a szabadalom kiadását felfüggesztő hatálylyal bíró felfolyamodással élhet a felfolyamodási osztályhoz«.

A 38. §. első bekezdésében az ott előforduló »viszavonás« szó a már előbb elfogadott elnevezés értelmében »megvonás«-sal volt helyettesítendő.

A bizottság a 38. §-ban említett semmiségi perek és a szabadalmi hivatal semmiségi osztálya tekintetében azon véleményben volt, hogy a »semmiségi osztály« szabatosabban »megsemmisítő osztály«-nak és a »semmiségi perek« helyesebben »megsemmisítési perek«-nek nevezendők. Ezen terminologia értelmében a 38. §. ezen kifejezéseit kiigazítandóknak találta a bizottság.

A 38. §. harmadik bekezdésének utolsó mondata: »Külföldön határoz« kihagyandó és helyébe a következő szöveg teendő:

»A perköltségeknek alperes kívánatára a külföldi felperes részéről biztosítása tekintetében az 1893. évi XVIII. t.-czikk 9—12. § aiban foglalt határozatok megfelelőleg alkalmazandók azzal az eltéréssel, hogy a biztosíték mennyisége fölött a szabadalmi hivatal megsemmisítési osztálya határoz.«

Ezen rendelkezés oka abban fekszik, hogy az alaki jog elvei a különféle eljárásokban egyöntetliek legyenek.

A 38. §. utolsóelőtti és utolsó bekezdése a szabadalmi tanács szervezetéről szól.

ellenőrzését magára az érdekeltekre bizza. — A bizottság a 26. §-nak teljes elhagyását, vagyis a szabadalmi felügyelők intézményének elejtését határozta el.

Ezen 26. § helyébe új §-ként következő rendelkezés jön:

26. §. »A szabadalmi tanács áll: a kereskedelemügyi minister előterjesztésére Ő Felsége által öt évre kinevezett elnökből és szintén Ő Felsége által ugyanannyi időre a magyar korona területén működő legfelsőbb bíróság tagjai és a magy. kir. műegyetem tanárai közül kinevezett megfelelő számú ülnökökből, valamint a szükséges számú segédszemélyzetből. Ezen tanács határozatait egy elnök és hat tag jelenlétében hozza.

A tanács tagjai és a segédszemélyzet működési díjban részesülnek, melyet a kereskedelemügyi minister rendeleti úton állapít meg.

A 27. § a szabadalmi ügyekbeni képviselést szabályozván, a bizottság első sorban azon elvet mondta ki, hogy a szabadalmi hivatalnál a felek ügyeikben személyesen is eljárhatnak, és az arra vonatkozó rendelkezésnek a 27. §-ba való felvételét határozta el.

A 27. § első bekezdése a bizottsági határozat értelmében tehát következőképen szól: »A felek a szabadalmi hivatalnál ügyeikben személyesen is eljárhatnak. A szabadalmi hivatal előtt felek képviselésére azonban csakis ügyvédek és a hatóságilag jogosított szabadalmi ügyvivők vannak jogosítva.

A 27. § második bekezdése, mely szerint a szabadalmi felügyelők ügyvédnek képviselődre nem szorúlnak, elejtendő volt, mi természetesen következménye a szabadalmi felügyelői intézmény elejtésének.

A 28. §-ban törölendő voltak e szavak: »A szabadalmi felügyelők utasításai«, mi szintén kifolyása annak, hogy a szabadalmi felügyelői intézmény elejtetett.

A törvényjavaslat V. fejezete a szabadalmak kiadása körül követendő eljárást szabályozza.

A 34. § első bekezdésében a bizottság azon kifejezést: »és a felhívási eljárás indítását rendeli el« helyesbítette olyként: »és a felhívási eljárás megindítását rendeli el«.

A 34. § negyedik bekezdésében a bizottság elhatározta, hogy »Ezzel egyidejűleg« szavak helyébe: »a kihirdetés napjától kezdve« szavak tetessenek.

A 36. § első bekezdésében a bizottság a szabadalom megadását kimondó határozat elleni felfolyamodásnak halasztó hatályt kívánt adni, miért is a 36. §-nak első bekezdésében azon rendelkezés: »A felszólaló 30 napon belül felfolyamodással élhet a felfolyamodási osztályhoz«, a bizottság által következőképen szövegeztetett: »A felszólaló 30 napon belül a szabadalom kiadását felfüggesztő hatálylyal bíró felfolyamodással élhet a felfolyamodási osztályhoz«.

A 38. § első bekezdésében az ott előforduló »visszavonás« szó a már előbb elfogadott elnevezés értelmében »megvonás«-sal volt helyettesítendő.

A bizottság a 38. §-ban említett semmiségi perek és a szabadalmi hivatal semmiségi osztálya tekintetében azon véleményben volt, hogy a »semmiségi osztály« szabatosabban »megsemmisítő osztály«-nak és a »semmiségi perek« helyesebben »megsemmisítési perek«-nek nevezendők. Ezen terminologia értelmében a 38. § ezen kifejezéseit kiigazítandóknak találta a bizottság.

A 38. § harmadik bekezdésének utolsó mondata: »Külföldön... határoz« kihagyandó helyébe a következő szöveg teendő:

»A perköltségeknek alperes kívánatára a külföldi felperes részéről biztosítása tekintetében az 1893. évi XVIII. t.-cikk 9—12 §-aiban foglalt határozatok megfelelőleg alkalmazandók azzal az eltéréssel, hogy a biztosíték mennyisége fölött a szabadalmi hivatal megsemmisítési osztálya határoz.

Ezen rendelkezés oka abban fekszik, hogy az alaki jog elvei a különféle eljárásokban egyöntetűek legyenek.

A 38. § utolsóelőtti és utolsó bekezdése a szabadalmi tanács szervezetről szól.

A közgazdasági bizottság jelentése a találmányi szabadalmakról
szóló törvényjavaslat tárgyában

IV. A szabadalmi hatóságok

23§ - 28§

55-56.

A törvényjavaslat IV. fejezete a szabadalmi hivatalról szól. A bizottság ezen fejezet címét »a szabadalmi hatóságok« kifejezéssel találta helyettesítendőnek, miután a törvény helyes structurája szempontjából a szabadalmi ügyekben intézkedő összes szabadalmi hatóságok szervezése egy külön fejezetben szabályozandó.

A 23. §. első bekezdése a bizottság által következőképen szövegeztetett:

»A szabadalmak megadására a szabadalmi hivatal, megvonására és megsemmisítésére a szabadalmi hivatal, illetve szabadalmi tanács illetékes.« —

A törvényjavaslat 25. §-a első bekezdésének első mondata átszövegeztetett következőképen:

»A bejelentési és megsemmisítési osztályok oly hármass tanácsban határoznak, melynek egy birói és két műszaki tagja van.«

A 25. §. 5. bekezdéséből a bizottság törlendőnek tartja ezen szavakat: »szavazat-egyenlőség esetében az elnök szavazata dönt«.

A 26. §. a szabadalmi felügyelők intézményét akarta meghonosítani. Ezen intézmény ellen számos aggály merült fel, melyeknek legfőbbikét azon érv képezte, hogy ezen intézmény a törvénynek alapelvével ellenkezik, mely a szabadalmazásra bejelentett találmányok

ellenőrzését magára az érdekeltekre bizza. — A bizottság a 26. §-nak teljes elhagyását, vagyis a szabadalmi felügyelők intézményének elejtését határozta el.

Ezen 26. §. helyébe új §-ként következő rendelkezés jön:

26. §. »A szabadalmi tanács áll: a kereskedelemügyi minister előterjesztésére Ő Felsége által öt évre kinevezett elnökből és szintén Ő Felsége által ugyanannyi időre a magyar korona területén működő legfelsőbb bíróság tagjai és a magy. kir. műegyetem tanárai közül kinevezett megfelelő számú ülnökökből, valamint a szükséges számú segédszemélyzetből. Ezen tanács határozatait egy elnök és hat tag jelenlétében hozza.

A tanács tagjai és a segédszemélyzet működési díjban részesülnek, melyet a kereskedelemügyi minister rendeleti uton állapít meg«.

A 27. §. a szabadalmi ügyekbeni képviselőket szabályozván, a bizottság első sorban azon elvet mondta ki, hogy a szabadalmi hivatalnál a felek ügyekben személyesen is eljárhatnak, és az arra vonatkozó rendelkezésnek a 27. §-ba való felvételét határozta el.

A 27. §. első bekezdése a bizottsági határozat értelmében tehát következőképen szól:

»A felek a szabadalmi hivatalnál ügyekben személyesen is eljárhatnak. A szabadalmi hivatal előtt felek képviselésére azonban csakis ügyvédek és a hatóságilag jogosított szabadalmi ügyvivők vannak jogosítva«.

A 27. §. második bekezdése, mely szerint a szabadalmi felügyelők ügyvédnek képviselőtére nem szorulnak, elejtendő volt, mi természetesen a szabadalmi felügyelői intézmény elejtésének.

A 28. §-ban törlendők voltak e szavak: »A szabadalmi felügyelők utasításai«, mi szintén kifolyása annak, hogy a szabadalmi felügyelői intézmény elejtetett.

Tekintettel arra, hogy a szabadalmi tanács szervezete a bizottság által a törvényjavaslat 26. §-ában felvételre, a bizottság a 38. §. utolsóelőtti és utolsó kikezdését törölni rendelte.

A 39. §-ba a második bekezdés után, mint harmadik bekezdés a következő passus vétetett fel:

»A szabadalmi hivatal által az eljárási költség és a kiszabott bírság tekintetében hozott és jogerőre emelkedett határozatok végrehajtható közokiratok.«

E rendelkezés szükséges volt, mert az előbbi végrehajtási törvény természetesen a még nem létező szabadalmi hivatal határozatainak végrehajthatóságáról nem intézkedhetett.

A VI. fejezetben a szabadalmi lajstrom, a szabadalmi levéltár és a szabadalmi közlönyre vonatkozó rendelkezések foglaltatnak.

Ezen fejezetnek a szabadalmi lajstromra vonatkozó rendelkezését a bizottság külön figyelemben részesíteni feladatának tartotta, mert az idevágó rendelkezések helyes szövegezésétől a szabadalmak által biztosított és fedett találmányok forgalmának biztonsága és élénksége függ. A törvényjavaslat szerint a gyakorlási engedélyek nem képezték a szabadalmi lajstrom bevezetésének tárgyát és ezt a bizottság a törvényjavaslat nagy hiányának tartotta. A gyakran, sőt legtöbb esetben idegen feltalálókkal szemben természetesen létező és közel fekvő okokból megmagyarázható bizalmatlanság a szabadalmazott találmányokra vonatkozó transzaktióknak a legtöbb esetben akadályát képezi, ha a törvény által a szabadalmazotttal szerződő félnek nem nyújtatnék mód arra, hogy az általa megvásárolt jogokat a szabadalmazott viszonyaiban beálló kedvezőtlen változások vagy rosszhiszeműség ellen biztosítsa. Ez csak úgy történhetik, ha a gyakorlási engedélyek is a szabadalmi lajstromba bevezettetnek és egyúttal szükséges, hogy a törvényben ezen bevezetésnek joghatálya szabályoztatik. A szabadalmi forgalom biztonsága indította továbbá a bizottságot arra is, hogy a szabadalmak átruházásának joghatályát a szabadalmi lajstromba történt bevezetés esetében szabályozza, illetve az átruházás joghatályát harmadik személyekkel szemben a lajstromba való bevezetéstől tegye függővé.

Ezen szempontokból a törvényjavaslat 41. §-a a bizottság által a következő módon lett átszövegezve:

41. §. »A szabadalom engedélyezése után a szabadalmi hivatalnál vezetett külön lajstromba azonnal beiktatandó. E lajstromba bevezetendő a bejelentőnek, esetleg jogutódjának neve, állása és lakhelye, annak megbízottja, a szabadalom címe, az elsőbbség, a szabadalom kelte, a díjak befizetésének megtörténte, továbbá a szabadalom megszűnésére, megvonására és megsemmisítésére vonatkozó adatok. Ezen adatokon kívül az érdekelt felek kérelmére köz- vagy törvényes kellékekkel ellátott magánokiratok alapján a lajstromba még bejegyezhetők a szabadalmaknak egészben vagy részben történt átruházásai, és a gyakorlatba vételt vagy használatot tárgyazó engedélyek. A szabadalom tulajdonjogának átruházása harmadik személyekkel szemben csakis az átruházásnak a szabadalmi lajstromba való bevezetése által válik joghatályúvá. A bejegyzett gyakorlatba vételi és használati engedélyek a szabadalom tulajdonjogának átruházása által érvényükben és hatályukban nem érintetnek. Az érdekelték kérelmére eszközözendő bejegyzések sorrendje a jelen törvény 29. §-ának második bekezdésében foglalt rendelkezés szerint állapítandó és ítélandó meg.«

Tekintettel, hogy a szabadalmi lajstromba történt bevezetések harmadik személyekkel szemben fontos joghatálylyal ruháztatnak fel, szükségesnek mutatkozik az ezen bejelentések alapját képező okmányok hitelesített másolatainak megőrzése.

Ezen indokból a bizottság a 42. §. következő szövegezését határozta el:

»A szabadalomhoz tartozó leírások, rajzok, minták és modellek és az érdekelték kérelmére eszközölt bejegyzések alapját képező okiratok hiteles másolatai a szabadalmi hivatal levéltárában megőrzendők.«

26. A törvényjavaslat VII. fejezete a szabadalmi díjakkal foglalkozik. A díj azon pénzbeli

ellenszolgáltatást képezi, melyet a szabadalom tulajdonosa az államnak azért nyújt, mert ez a szabadalmi intézményt szervezi és annak administrációját fentartja.

A díjak tekintetében a törvényjavaslatban elfogadott progressiv rendszert a bizottság helyeselte, azonban a szabadalmi időtartam 10—15 évei alatt járó díjaknak felemelését határozta el, kiindulva abból, hogy oly szabadalom, mely már 10 évig fennállt, nagyobb jelentőségű, közkedveltségű találmányt véd, mely már a tetemesen felemelt díjakat is elbirja; egyébként a bizottság a vonatkozó díjak felemelésénél igen óvatosan járt el, a mennyiben a 10. évre járó díjat 180 koronáról 200 koronára, a 11. évre járó díjat 220 koronáról 250 koronára, a 12. évre járó díjat 260 koronáról 300 koronára, a 13. évre járó díjat 300 koronáról 350 koronára, a 14. évre járó díjat 350 koronáról 400 koronára és a 15. évre járó díjat 400 koronáról 500 koronára emelte fel. Ilyen értelemben a bizottság által a törvényjavaslat 45. §-a ki lett igazítva.

A 46. §. 3. pontja szerint díjfizetés jár továbbá »szabadalom megállapítása iránti kérelem után«. — A bizottság tekintettel a törvényjavaslat 56. §-ában szabályozott megállapítási intézmény tulajdonképeni jelentőségére, a 46. §. 3. pontját a következőképen határozta szövegezendőnek: »valamely fennálló szabadalom terjedelmének megállapítása iránti kérelem után.«

A VIII. fejezet a szabadalmi jog ellen elkövetett bitorlásokról és azok büntetéséről szól. A szabadalmi jog ellen elkövetett bitorlások elbírálása az eddigelé létezett szabályok szerint nálunk a közigazgatási hatóságok, t. i. az iparhatóságok hatáskörébe tartozott. E hatóságok elégtelen iskolázottsága, az eljárási szabályoknak részben elavultsága, részben hiányossága okozták, hogy az eddigi állapot sok és alapos panaszra adott okot. A bitorlások megtorlására vonatkozó eljárás a törvénynek fontosabb részei közé tartozik, mert azon mód meghatározása, melylyel a törvény anyagi részében megállapított jogok érvényesíthetők legyenek, minden új törvény létesítésénél a törvényhozó fontosabb feladatai közé tartozik. A bitorlási perben érvényesül tulajdonképen a szerzett szabadalmi jog, ebben nyilvánítja e jog a másokat kizáró hatályt és a bitorlási perben az egymással szemben álló érdekek kiméletlen módon összeütköznek. A törvényhozónak a szóban forgó intézkedések teremtésénél nagyon óvatosnak kell lennie, és mind a két fél perbeli jogait szabatosan körvonalozni és meghatározni szükséges, mert az itt tekintetbe jövő kérdések finom természeténél úgy a túlságos szigor, mint a messzire menő enyhesség által egész existenciákat tönkre lehet tenni. Az eljárás meghatározása, az ítélő bíró illetékességének megállapítása, mindkét perbeli fél érdekeit egyaránt óvó cautelák teremtése a törvényhozó kiváló figyelmét igénylik. A törvényjavaslat szakítva az eddigi, egyébként teljesen tarthatlan rendszerrel, a bitorlások feletti ítélkezést a kir. bíróságokra ruházta, magát a bitorlási cselekményt pedig kihágásnak minősítette.

A birói illetékesség meghatározásánál tehát a törvényjavaslat eltért az eddigi állapottól, míg a minősítési kérdésben az eddigi jogállapotot fentartotta.

A minősítés által meg is volt adva azon bíróságok meghatározása, melyek szabadalmi bitorlási ügyekben eljárni és ítélkezni lesznek hivatvák. A kir. bíróságokhoz utalt kihágásokról lévén szó, természetesen csak a kir. járásbíróságok, mint büntető bíróságok lehetnek jövőben a szabadalmi bitorlási esetekben illetékes birói forumok.

Szóba hozatott ugyan, hogy tán célszerűbb volna a szabadalmi bitorlási ügyekben kizárólag a kereskedelmi bíróságokat ruházni fel az ítélő bíráskodás jogával.

Ennek indokolásául felhozatott, hogy a büntető járásbíróságok rendesen kisebb delictumok és a mindennapi életnek csekélyebb törvénysértéseit képező érdek-összeütközéseivel foglalkozva, iparjogi kérdésekben gyakorlattal egyáltalában nem bírnak, mihez hozzájárul, hogy a felek jogainak legfőbb biztosítékát képező contradictorius eljáráshoz a büntető bíróságok nálunk

Utalás történt továbbá különösen arra, hogy egy oly országban, melyben a szabadalmi jog keletkezése főképen a jogosultnak egyszerű bejelentésén épül fel és hol az állam a szabadalom kiadása által semminemű szavatosságot nem vállal el azért, hogy a kiadott szabadalom egy valóban alapos feltalálói jogon alapul, különös óvatossággal kell eljárni, annál is inkább, mert iparilag még ki nem fejlődött országunkban egy iparjogi viszonyokban még járatlan közönséggel állunk szemben, mely közönség a felszólalási rendszerben neki adott ellenőrzési jog gyakorlásában is csak évtizedek múlva lesz otthonos. Ily körülmények közt kérdéses lehet, vajjon célszerű-e valakit, a ki egy tiszta bejelentésen alapuló kizárólagos jog ellen valóságos vagy vélt bitorlást követett el, oly eljárásnak kitenni, mely a jelenleg uralkodó fogalmak szerint meggyalázó természetű, és pedig egy, a durvább természetű törvénysértésekhez szokott oly bíró előtt, ki az esetek ritkaságánál fogva nem bírhat azon gyakorlattal, mely a szabadalmi ügyekben előforduló, finoman elágazódó kérdésekben rendszerint szükséges. A bizottság azonban tekintettel arra, hogy a bitorlási perekben mégis kihágásokról van szó, melyek feletti ítélkezés, ha a kereskedelmi bíróságokra bíztnék, ez a fennálló bírói szervezetünkön ütne rést, a törvényjavaslat ide vonatkozó intézkedéseit változatlanul fentartandónak határozta.

előbb eddigelé szokva nincsenek. Utalás történt továbbá különösen arra, hogy egy oly országban, melyben a szabadalmi jog keletkezése főképen a jogosultnak egyszerű bejelentésén épül fel és hol az állam a szabadalom kiadása által semminemű szavatosságot nem vállal el azért, hogy a kiadott szabadalom egy valóban alapos feltalálói jogon alapul, különös óvatossággal kell eljárni, annál is inkább, mert iparilag még ki nem fejlődött országunkban egy iparjogi viszonyokban még hatatlan közönséggel állunk szemben, mely közönség a felszólalási rendszerben neki adott ellenőrzési jog gyakorlásában is csak évtizedek múlva lesz otthonos. Ily körülmények közt kérdéses lehet, vajjon célszerű-e valakit, a ki egy tiszta bejelentésen alapuló kizárólagos jogon valóságos vagy vélt bitorlást követett el, oly eljárásnak kitenni, mely a jelenleg uralkodó fogalmak szerint meggyalázó természetű, és pedig egy, a durvább természetű törvénykezésekhez szokott oly bíró előtt, ki az esetek ritkaságánál fogva nem bírhat azon gyakorlattal, mely a szabadalmi ügyekben előforduló, finoman elágazódó kérdésekben rendszerint szükséges. A bizottság azonban tekintettel arra, hogy a bitorlási perekben mégis kihágásokról van szó, melyek feletti ítélkezés, ha a kereskedelmi bíróságokra bíztnék, ez a fennálló bírói szervezetünkön ütne rést, a törvényjavaslat ide vonatkozó intézkedéseit változatlanul fentartandóknak határozta.

884. szám.

Az igazságügyi bizottság jelentése,

„a találmányi szabadalmakról” szóló törvényjavaslat tárgyában.

A bizottság a t. ház részéről nyert utasításhoz képest a már általánosságban elfogadott javaslatnak csakis részleteit vette beható tárgyalás alá. Az általa eszközölt módosításokat a jelentéséhez fűzött törvényjavaslati szöveg tünteti fel és tekintve, hogy ezen módosítások nagy részben már maga a szöveg által nyernek kellő megvilágosítást, a következőkben csak a lényegesebb változtatások rövid indokolására szorítkozik:

A 2. §. 1. pontjában törülte a bizottság azon intézkedést, hogy »állami egyedárúság« gyakorlatba vételével ellenkező találmányra szabadalom *egyáltalán* engedélyezhető ne legyen. Nincs ok a szabadalmi oltalomban rejlő serkentését a szellemi tevékenységnek csak azért kizárni, mert annak gyakorlati érvényesülése valamely állami egyedárúsággal ellenkezik: gyakran épen ily találmány lehet hivatva a kincstár érdekeit hathatósan előmozdítani. Ugyanazért a bizottság nem a találmány szabadalmazhatóságát tartotta kizárandónak, hanem a szabadalom hatályának annyiban való korlátozását, hogy az az állam részéről kellő kárpótlás mellett kisajátítható és ennek a vonatkozó 14. §-ban kifejezést is adott.

A 2. §. 2. pontjának azon dispositiója, hogy a közös hadsereg, haditengerészet vagy a honvédség hadiképességének emelésére vonatkozó találmányok szabadalmi oltalomban ne részesíttessenek, oly általános és oly tágkörű, hogy attól lehet tartani, miszerint az ipari tevékenység számos ágának megbénítását fogja előidézni. A hadsereg hadiképességének emelése annyi szükséglettel bir, hogy iparilag értékesíthető kevés találmányról mondható, hogy az közvetlenül vagy közvetve ezen szükséglettel kapcsolatban nem áll. Sőt azon fontos állami érdekek, melyek a hadsereg hadi képességének minél nagyobb fokú emelését igénylik, kívánatossá teszik azt is, hogy az e téren kísérletező és kutató szellemi működés csak a legnélkülözhetlenebb korlátok közé szoríttassék. Ugyanazért a bizottság az ide vonatkozó találmányoktól az oltalmat csakis annyiban vonta meg, a mennyiben azok közvetlenül hadi fegyverekre, robbanó vagy lőszerre, erődítésekre vagy hadi hajókra vonatkoznak és ezekre nézve is csak annyiban, a mennyiben a magyar kereskedelmi minister (nem pedig az illetékes hadi kormányzat) a szabadalom engedélyezése ellen a 34. §. 2. bekezdésében foglalt határidő alatt tiltakozik.

A 6. §. szabatosabb szövegezésével világos kifejezés adatik annak, hogy állami vagy magánalkalmazásban álló személyektől felszólalás esetében csak akkor tagadható meg a szabadalom engedélyezése, ha a bejelentőnek *alkalmazásából vagy hivatalos állásából folyó teendője volt* vagy szerződése arra kötelezte, hogy szakértelmét találmányokra használja fel.

A 7. §-ban a pótszabadalomért folyamodó harmadik személyek érdekében a bizottság felveendőnek tartotta, hogy a bemutatott bejelentés az ott kitett záros határidő alatt lepecsételve tartandó, egyuttal pedig a 17. §. 2-ik és 3-ik bekezdésében foglalt intézkedéseket törvényszerkesztési technikai szempontokból ide helyezte át és nagyobb világosság okáért egyenesen kimondta, hogy *pótszabadalom másnak, mint törzs-szabadalom tulajdonosának nem engedélyezhető.*

A 10. §-ban azon szabály juttatott érvényre, hogy a gyakorlatba vételre vagy használatra jogosított ebbeli jogát élők között csak akkor ruházhatja át másra, ha ezt a szabadalom tulajdonosa kifejezetten megengedte. A bizottság azon felfogásból indult ki, hogy a licentia jogi természete ezen általános szabály felállítását indokoltta teszi.

A 20. §. 2-ik pontját, mely a szabadalom megvonását már azon esetre kimondja, midőn a szabadalom tulajdonosa másoknak *közérdekből* szükségesnek mutakozó használati engedélyeket kiadni vonakodik, a bizottság túlszigorúnak tartotta. A közérdek rugékony fogalma mellett a szabadalom egyik legfontosabb folyománya, a javaslat 8. §-ában is kiemelt kizárólagos jog nagyon ingadozóvá tétetnék. Okszerűen a szabadalom tulajdonosától csak az követelhető, hogy akkor, ha szabadalmát a belföldi szükségletet kielégítő módon nem gyakorolja és daczára ennek, megbízható belföldi vállalkozóknak használati engedélyt kiadni vonakodik, tőle a szabadalom kárpótlás mellett megvonható legyen. Ennek adott a bizottság kifejezést e pont újabb szövegezésével.

A szabadalmi hatóságokról szóló IV. fejezetet a bizottság lényegesen módosította.

Mindenekelőtt ugyanis kereste azon biztosítékokat, melyek ily nagy hatáskörrel és fontos ítélkezési illetőséggel felruházott hatóságok sikeres működésének nélkülözhetlen feltételeit képezik és ezeket abban vélte feltalálni, hogy már a szabadalmi hivatalt is a kereskedelmi miniszternek alárendeltsége alól kivonta és csupán annak felügyelete alá helyezte olyformán, hogy e jogát vagy közvetlenül, vagy a teljesen független szabadalmi tanács elnöke által gyakorolja; hogy továbbá kimondta, hogy a szabadalmi hivatal elnökét, alelnökét és állandó tagjait a kereskedelmi miniszter előterjesztésére Ő Felsége nevezi ki. Kimondandónak találta ezen felül a bizottság, hogy a szabadalmi hivatalnak elnöke a bejelentési osztály üléseiben részt nem vehet, nehogy esetleg intézkedéseit vagy az elnöklete alatt hozott határozatokat a neki alárendelt birói és műszaki tagok bírálják felül.

Még nagyobb biztosítékokkal vette körül a szabadalmi tanácsot, mint legfőbb ítélkező hatóságot. A birói tagok függetlenségét hatályosabban vélte megóvni az által, hogy kinevezésük időtartamát nem szorította öt évre, hanem kiterjesztette azon egész időre, a melyben mint legfelsőbb bírósági tagok működnek, hogy továbbá a tanács elnöke a magyar kir. Curia tanácselnökével egyenlő ranggal, jelleggel és javadalmazással bír és hogy reá is kiterjednek a birói hatalom gyakorlására vonatkozó 1869 : IV. t. cz. 8—17. és 19. §-aiban, valamint a birák áthelyezésére és nyugdíjazására vonatkozó 1871 : IX. t. cz.-ben foglalt intézkedések, mégis azon a dolog természetéből folyó kivétellel, hogy az ezen törvényekben az igazságügyminiszternek adott hatáskör a szabadalmi tanács elnökére nézve a kereskedelmi ministert illeti.

Megóvta a bizottság a birói függetlenséget az által is, hogy kimondta, miszerint a szabadalmi tanács elnöke és ülnökei által elkövetett fegyelmi vétségek és a vagyoni felelősség megállapítása, valamint az elnök kényszer-nyugdíjaztatása felett a magyar kir. Curia hasonrangú tisztviselőire nézve illetékes fegyelmi bíróság ítél. A műegyetemi tanárok közül kinevezett ülnökök e tekintetben a m. kir. Curia biráival egyenlő rangban levőknek tekintetnek.

A 6. §. szabatosabb szövegezésével világos kifejezés adatik annak, hogy állami vagy magánalkalmazásban álló személyektől felszólalás esetében csak akkor tagadható meg a szabadalom engedélyezése, ha a bejelentőnek *alkalmazásából vagy hivatalos állásából folyó teendője* volt vagy szerződése arra kötelezte, hogy szakértelmét találmányokra használja fel.

A 7. §-ban a pótszabadalomért folyamodó harmadik személyek érdekében a bizottság felveendőnek tartotta, hogy a bemutatott bejelentés az ott kitett záros határidő alatt lepecsételve tartandó, egyuttal pedig a 17. §. 2-ik és 3-ik bekezdésében foglalt intézkedéseket törvényszerkesztési technikai szempontokból ide helyezte át és nagyobb világosság okáért egyenesen kimondta, hogy *pótszabadalom másnak, mint törzs-szabadalom tulajdonosának nem engedélyezhető.*

A 10. §-ban azon szabály juttatott érvényre, hogy a gyakorlatba vételre vagy használatra jogosított ebbeli jogát élők között csak akkor ruházhatja át másra, ha ezt a szabadalom tulajdonosa kifejezetten megengedte. A bizottság azon felfogásból indult ki, hogy a licentia jogi természete ezen általános szabály felállítását indokoltta teszi.

A 20. §. 2-ik pontját, mely a szabadalom megvonását már azon esetre kimondja, midőn a szabadalom tulajdonosa másoknak *közérdekből* szükségesnek mutakozó használati engedélyeket kiadni vonakodik, a bizottság túlszigorúnak tartotta. A közérdek rugékony fogalma mellett a szabadalom egyik legfontosabb folyománya, a javaslat 8. §-ában is kiemelt kizárólagos jog nagyon ingadozóvá tétetnék. Okszerűen a szabadalom tulajdonosától csak az követelhető, hogy akkor, ha szabadalmát a belföldi szükségletet kielégítő módon nem gyakorolja és daczára ennek, megbízható belföldi vállalkozóknak használati engedélyt kiadni vonakodik, tőle a szabadalom kárpótlás mellett megvonható legyen. Ennek adott a bizottság kifejezést e pont újabb szövegezésével.

A szabadalmi hatóságokról szóló IV. fejezetet a bizottság lényegesen módosította.

Mindenekelőtt ugyanis kereste azon biztosítékokat, melyek ily nagy hatáskörrel és fontos ítélkezési illetőséggel felruházott hatóságok sikeres működésének nélkülözhetlen feltételeit képezik és ezeket abban vélte feltalálni, hogy már a szabadalmi hivatal is a kereskedelmi miniszternek alárendeltsége alól kivonta és csupán annak felügyelete alá helyezte olyformán, hogy e jogát vagy közvetlenül, vagy a teljesen független szabadalmi tanács elnöke által gyakorolja; hogy továbbá kimondta, hogy a szabadalmi hivatal elnökét, alelnökét és állandó tagjait a kereskedelmi miniszter előterjesztésére Ő Felsége neyezi ki. Kimondandónak találta ezen felül a bizottság, hogy a szabadalmi hivatalnak elnöke a bejelentési osztályüléseiben részt nem vehet, nehogy esetleg intézkedéseit vagy az elnöklése alatt hozott határozatokat a neki alárendelt birói és műszaki tagok bírálják felül.

Még nagyobb biztosítékokkal vette körül a szabadalmi tanácsot, mint legfőbb ítélkező hatóságot. A birói tagok függetlenségét hatályosabban vélte megóvni az által, hogy kinevezésük időtartamát nem szorította öt évre, hanem kiterjesztette azon egész időre, a melyben mint legfelsőbb bírósági tagok működnek, hogy továbbá a tanács elnöke a magyar kir. Curia tanácselnökével egyenlő ranggal, jelleggel és javadalmazással bír és hogy reá is kiterjednek a birói hatalom gyakorlására vonatkozó 1869 : IV. t. cz. 8—17. és 19. §-aiban, valamint a birák áthelyezésére és nyugdíjazására vonatkozó 1871 : IX. t. cz.-ben foglalt intézkedések, mégis azon a dolog természetéből folyó kivétellel, hogy az ezen törvényekben az igazságügyminiszternek adott hatáskör a szabadalmi tanács elnökére nézve a kereskedelmi ministert illeti.

Megóvta a bizottság a birói függetlenséget az által is, hogy kimondta, miszerint a szabadalmi tanács elnöke és ülnökei által elkövetett fegyelmi vétségek és a vagyoni felelősség megállapítása, valamint az elnök kényszer-nyugdíjaztatása felett a magyar kir., Curia hasonló rangú tisztviselőire nézve illetékes fegyelmi bíróság ítél. A műegyetemi tanárok közül kinevezett ülnökök e tekintetben a m. kir. Curia biráival egyenlő rangban levőknek tekintetnek.

Végre megóvta e függetlenséget azon intézkedésével, hogy a szabadalmi tanács ítélkezésénél a birói elemnek túlsúly biztosított az által, hogy határozatait csak oly hetes tanácsban hozhatja, melyben az elnökön vagy helyettesen kívül *négy* birói és két műszaki tag jelen van.

Mindez a 23. és 24. §§. teljes átdolgozását tette szükségessé; ezen §§. helyett ennél fogva a jelen indokoláshoz fűzött javaslat 23. és 24. §-ai vétettek fel.

A szabadalmi hivatal szervezetét illetőleg a bizottság elhatározta, hogy az nem három, hanem két osztályban fog működni, vagyis a felfolyamodási osztályt a megsemmisítési osztálylyal egyesítve, a birói osztálylyal helyettesítette. A bizottság ugyanis, midőn egyfelől a hármas forumbeli ítélkezésben nem bírta a jobb ítélkezés garantiáit feltalálni, másfelől a forgalmi élet érdekeinek jobban vélt szolgálni akkor, ha a hosszadalmasabb és költségesebb három fokbani döntés helyett két fokot állapít meg, melynek elsejében a határozatok egy ötös tanácsban hozatnak és tekintve, hogy ezen osztályhoz nem csupán a szabadalmak megsemmisítésére irányuló, hanem más, e javaslat illetősége alá terelt ügyek utasítottak, helyesebbnek tartotta ezen osztályt birói osztálynak elnevezni.

Ezen osztályban hozott határozatok ellen egyenesen a szabadalmi tanácshoz van felebezésnek helye.

A 27. §-ban kimondatott, hogy a szabadalmi ügyvivők szakvizsga és eskü letételére *kötelesek*.

A 35. §-ban foglalt és a felszólalási rendszerből folyó azon intézkedéssel szemben, hogy a felszólaló a bejelentő költségeinek megtérítésére nem kötelezhető, a bizottság a 36. §-ban szükségesnek tartotta annak világos kijelentését, hogy a felszólaló a felfolyamodás költségeiben *elmarasztható*.

A 41. §-ban, mely a szabadalmi lajstromba eszközendő bevezetésekről intézkedik, a bizottság felemlitendőknak tartotta, hogy a szabadalomnak a 14-ik §. szerinti korlátozása, valamint a szabadalom megvonása vagy megsemmisítése iránt indított perek is belajstromozandók. Az utóbbi intézkedéssel a bizottság azon visszaéléseknek kívánván elejét venni, melyek valamely peres szabadalom roszhiszemű átruházásából keletkezhetnek.

Ugyancsak a 41. §. harmadik bekezdését a bizottság akként módosította, hogy a szabadalom tulajdonjogának átruházása harmadik személyekkel szemben az átruházásnak a szabadalmi lajstromba való bevezetése nélkül is hatályos, ha a harmadik akkor, midőn a szabadalomra jogot szerzett, a korábbi átruházás megtörténtéről tudomással birt. A bizottság ezen intézkedéssel elejét akarta venni annak, hogy az alakias belajstromozásnál a roszhiszeműséget megoltalmazza.

A díjakról szóló 45. §. 5-ik bekezdésében a bizottság kimondandónak találta, hogy az ezen §-ban megállapított díjakat a kereskedelmi minister csakis a pénzügyministerrel egyetértőleg emelheti föl rendeleti úton és mert ezen díjak csakis akkor emelhetők fel, ha azokból a szabadalmi hivatal kiadásai nem fedezhetők, a bizottság ezen felemelés maximalis határát nem 25, hanem 50 százalékban állapította meg.

A bizottság a bitorlások és a büntetésekre vonatkozó 49. §-ban a bitorlás fogalmát szabatosabban szövegezte és e §. második kikezdésében foglalt ezen szavakat: »a mennyiben a cselekmény a büntető törvények szerint más büntetendő cselekményt nem képez«, mint olyanokat, melyek az egész bekezdés értelmét megzavarni képesek, kihagyta.

A bizottság az 50. §-ban foglalt intézkedést módosította oly módon, hogy a büntető törvények rendelkezései szerinti megítélés alá terelte a szabadalmak megszerzése, átruházása, használatba vagy gyakorlatba vétele körül elkövetett oly cselekményeket, melyek a büntető törvényekben meghatározott valamely büntett vagy vétség tényállását megállapítják és kimondandónak tartotta azt is, hogy a mennyiben a cselekmény nemcsak a jelen törvény szerint büntetendő kihágást, hanem a büntető törvényekbe ütköző büntettet vagy vétséget képez, az ezen különböző törvények megtorló intézkedései elkülönített eljárás mellett alkalmazandók.

A bizottság továbbá az egész szakaszt e helyütt kihagyandónak és az 55. szakasz után elhelyezendőnek tartotta.

A bizottság a régi 53., most 52. §-ba két új intézkedés felvételét tartotta szükségesnek. Ugyanis a bitorlót fölöslegesen zaklatásoktól megóvando, kimondta azt, hogy a mennyiben a büntető bíróság a sértett fél kívánatára kártérítési összeget állapított meg, további kártérítés polgári per útján nem követelhető és kimondta azt is, hogy a mennyiben a sértett fél a büntető bíróság hatáskörét túlhaladó kártérítési összeget igényelne, egész kártérítési igényével polgári perre utasítandó. Ennek kimondása már azért is szükséges, nehogy egy és ugyanazon kártérítési ügyben részben a büntető, részben a polgári bíróság ítélkezzen.

A bitorlásból eredő kártérítési igények elévülési ideje tekintetében, a bizottság a forgalmi érdekek megóvása szempontjából az általános magánjog szerinti hosszú elévülési időt alkalmazandónak nem tartotta és azért a javaslat 57. §-ában (most 58. §.) kimondta, hogy a kártérítés követeléséhez való jog három év alatt azon naptól számítva évül el, a mely napon a cselekmény a sértett félnek tudomására jutott, minden körülmény között azonban az elévülési idő 10 évnél hosszabb nem lehet.

Az igazságügyi bizottság az itt részletezett és a mellékelt szövegben feltüntetett egyéb módosításokkal ajánlja a törvényjavaslatot elfogadásra.

Kelt Budapesten, 1895. évi május hó 14-én.

Teleszky István s. k.,
az igazságügyi bizottság elnöke.

Dr. Neuman Ármán s. k.,
az igazságügyi bizottság előadója.

zetes tárgyalás végett a közlekedési és pénzügyi bizottsághoz útasíttatik.

Következik a napirend második tárgya: a közgazdasági bizottság jelentése (Irom. 741, 854) a találmányi szabadalmakról szóló javaslatról.

Az előadó úr kíván szólni.

Rosenberg Gyula, a közlekedés- és pénzügyi bizottságok előadója: T. ház! A találmányi szabadalmakról alkotott törvényeknek feladata, hogy a feltalálónak munkáját, a melyet találmányára fordított, az állam védelemben és oltalomban részesítse, ez által az állam nemcsak a feltalálónak jogosult érdekeit védi, hanem saját gazdasági fejlődését is előmozdítja, mert ilyen oltalom nélkül a feltaláló vagy egyáltalában nem dolgozna, vagy munkája eredményének titokban tartására lenne indítva, ez pedig nem felelne meg a társadalom érdekeinek. Ezen tény helyes felismeréséből keletkezett a szabadalmi intézmény már több mint egy századdal ezelőtt, és fejlődött jelenlegi magasságra, keletkezett pedig annak dacára, hogy minden időben és mindenütt számos ellenese és ellensége volt a szabadalmi intézménynek. Felhozták a szabadalmi intézmény ellen, hogy összeütközik az ipari szabadság elveivel, harezba vitték ellene azt, hogy az ipari fejlesztést ne akadályozza, és hogy az ipari termékek árát jogosulatlanul megdrágítja. Ezen érvek azonban a komoly kritikát nem állják ki. Hogy a szabadalmi intézmény az ipari fejlesztést nem akasztja meg, ennek legegyszerűbb bizonyítékát szolgáltatják azon országok, melyekben az ipar legfejlettebb és a legnagyobb tökélyre jutott, és hol egyúttal a szabadalmi oltalom a legrégibb és a legtökéletesebb.

Nem is szólok Angliáról, hanem hivatkozom egyszerűen Észak-Amerikára, hol az ipari tulajdon $\frac{9}{10}$ része a szabadalmi oltalom alapján keletkezett és jutott jelenlegi virágzására. Hivatkozom például Svájc példájára, hol az órapar, miután ott a szabadalmi oltalom csak a legutóbbi időben keletkezett, majdnem teljesen tönkrement, és jelenleg tapasztalható felvirágzását kizárólag a behozott szabadalmi oltalomnak köszönheti.

A mi a szabadalmi oltalom ellen felhozott azon érvet illeti, hogy az ipari termékeket jogosulatlanul megdrágítja, ezen érv sem állja ki a kritikát, mert a fogyasztóra értékes találmány tulajdonképeni jelentősége abban áll, hogy ezáltal teremtetik vagy egy új, az eddiginél jobb, vagy egy, az eddiginél olcsóbb iparcikk. Ez pedig a fogyasztó jogosult érdekeivel ellentétben semmi körülmények között nem lehet.

Azok pedig, kik az iparszabadság magasztos elveire hivatkoznak, a szabadalmi oltalom elleni harezban megfelelkeznek egyszerűen arról, hogy az ipari szabadságnak is, bármily

magasztos legyen is az elve, vannak bizonyos erkölcsi és jogi korlátai, és ezen magasztos elvnek zászlaja alatt a szellemi tulajdon védtelenségét kívánni nem jogosult. *(Helyeslés a jobboldalon.)*

A szabadalmi oltalom nélkül az ipari haladás jelenlegi magasságát soha el nem érte volna, mert hiányzott volna a leghatalmasabb rugó, az inger, mely az emberi szellemet a találmányok eszközzésére ösztönözte. Szabadalmi oltalom nélkül igen sok találmány feltalálójával együtt hal meg, a találmányok történetéből számos példára hivatkozhatunk, hogy bizonyos találmányok a feltaláló halálával teljesen elvesztek, és csak később, a szabadalmi oltalom alatt képezték ismét találmány tárgyát, de vannak olyanok is, melyek léteztek, de egyszer elveszve, többé sohasem lettek feltalálva.

Mindez azonban csak általánosságban és elvileg indokolja a szabadalmi intézmény jogosultságát. Nálunk nagyon gyakran, különösen azok körében, kik a kérdéssel behatóan kevésbé foglalkoztak, találkozunk körülbelül a következő eszmemenettel. A szabadalmi intézmény tulajdonképen nagyon helyes, de a mi specziális viszonyaink között talán jobb volna szabadalmi törvényt egyáltalában nem teremteni, mert ezáltal abba a helyzetbe juthatnánk, hogy iparunk a világ összes találmányait szabadalmi díjakkal való megterheltség nélkül használhatná.

Az első pillanatra ez az eszmemenet, ez az okoskodás a tetszetősségnek nagy látszatával bír, de elveszti ezen tetszetőségét azonnal, midőn ezt az érvelést kritika és bonczkés alá vesszük. Ha a szabadalmi oltalomnak tartalma és hatása csak abban volna, hogy annak révén a feltaláló szabadalmi díjakat szedhet, akkor talán igazuk volna ez álláspont védőinek, hanem ennél sokkal fontosabb tartalmát képezi a szabadalmi intézménynek az, hogy ennek védőszárnyai alatt fejlődhetik és erősödnek az ipar, csak azon részbeni kizárólagosság, melyet a szabadalmi oltalom biztosít, képezi az ingert és a jövedelmezőségnek némi biztosítékát, mely feltétlenül szükséges arra, hogy a tőkét legtöbb esetben kockázattal járó iparvállalatokba való elhelyezésre reábirja.

Ha ehhez még hozzáteszem azt, hogy egy iparilag fejletlenebb és oly országban, mely sajátlagos viszonyainál fogva nincs azon helyzetben, hogy iparát védvámokkal védhesse, más országok megerősödött és fejlettebb iparával szemben, a szabadalmi intézmény a leghatalmasabb az ipar fejlesztésére, akkor talán felesleges, hogy arra is hivatkozzam, hogy egy ilyen elv érvényre jutása esetén az ipartermékek legnagyobb része meg volna fosztva azon lehetőségtől és képességtől, hogy a külföldre való kivitel versenyében részt vehessen. Épen a mi különleges

viszonyaink által egyrészt az iparunk jelenlegi fejlődési stádiuma, másrészt Ausztriához való viszonyunk által, mely a fennálló vámszövetségnek fogva kizárja iparunknak védvámok által való protekcióját, parancsolólag utaltatunk arra, hogy iparunk fejlődése érdekében egy lehetőleg teljes és tökéletes szabadalmi oltalmat nyújtó törvényt teremtsünk.

Ezt czélozza a tárgyalás alatt lévő törvényjavaslat és azért ez a közgazdasági bizottság által örömmel üdvözlötetett is.

Mielőtt most már, t. ház, a szabadalmi törvényeknek főjellegző vonását képező rendszer kérdésével foglalkoznám, legyen szabad egészen röviden ismertetnem a szabadalmi intézménynek nálunk való történelmi fejlődését. *(Halljuk! Halljuk!)*

Az első intézkedés, mely hazánkban a szabadalommal foglalkozott, az 1820-iki osztrák szabadalmi rendelet volt, mely a helytartótanács által 1822-ben közöltetett az összes törvényhatóságokkal. Ez azonban alkotmányellenesen jött létre, nagy reczenzust keltett mindenütt, sőt az 1825/27-iki országgyűlés egyik gravamen-pontját is képezte. Mindazonáltal az 1848: XVIII. törvénycikk 66 §-a, a mely körülbelül olyképp intézkedik, hogy a feltalálók a szabadalom tekintetében a fennálló szabályokhoz alkalmazkodjanak, ezen alkotmányellenesen keletkezett rendeletet mintegy hallgatagon elismerte és ezáltal némileg törvényes állapotot teremtett. Ekkor ugyan beállott az az anomália, hogy nálunk érvényben volt egy olyan osztrák szabályrendelet, a melyet Ausztriában már 1832-ben megváltoztattak. Mégis ezen törvényes állapot fennállott mindaddig, míg 1852-ben, az alkotmány felfüggesztésének idejében, augusztus 15-én kiadott szabadalmi nyílt parancs által újabb szabadalmi intézkedés érvénye hozatott be nálunk is, a mely intézkedés azután az 1867. évi XVI. törvénycikkbe foglalt vám- és kereskedelmi szövetségnek XVI. cikkelye által annyiban törvényesítetett, hogy fennállónak elismertetett és ezen szabadalmi intézmény áll fenn még ma. Az 1893. évi XLI. törvénycikkkel a vám- és kereskedelmi szövetség XVI. cikkelye olyképpen módosított, hogy szabadalmi ügyeink rendezése tekintetében most már teljesen függetlenül járhatunk el, és kizárólag a mi saját speciális viszonyainkra való tekintettel alkothatjuk meg szabadalmi törvényeinket. Ezt teszi tényleg a tárgyalás alatt lévő törvényjavaslat.

Minden szabadalmi törvénynek főkérdése és főjellegző vonása azon rendszer, a mely szerint a szabadalom-engedélyezés eszközöltetik és melyre azután a szabadalmi törvényben felépítve van. A világ törvényhozásaiban öt ilyen különféle rendszerrel találkozunk.

Az első rendszer — a mely nálunk is ma még érvényben van, — az úgynevezett tiszta bejelentési rendszer. E rendszer lényege abban áll, hogy egyszerű bejelentésre, az újdonság kellékeinek minden megvizsgálása nélkül, tisztán a formai kellékek megléte esetén a szabadalom egyszerűen kiadatik. Ezen rendszernek is megvannak a maga előnyei, a melyek különösen az eljárás egyszerűségében, gyorsaságában és olcsóságában rejlenek, de ezen előnyöket bőven felülmúlják hátrányai, mert e rendszer mellett sok haszontalan szabadalom nyilván reklámcsinálás céljából adatván ki, a szabadalmak értéke általában lényegesen devalválódik. E rendszer mellett ugyanazon találmányra több embernek is adatik szabadalom és így lehetőség és alkalom nyílik a legindokolatlanabb bitorlási perek indítására, mi által sokszor helyreépíthetetlen károkat okoznak egyeseknek.

Ezen rendszerrel homlokegyenest ellentétben áll az úgynevezett tiszta elővizsgálati rendszer. Ennek lényege az, hogy a szabadalom újdonsági kelléke hivatalból tétetik vizsgálat tárgyává és ha ezen vizsgálat a találmány újdonságát megállapítja, a szabadalom kiadatik. E rendszer előnye főleg az, hogy megakadályozza, hogy nem új tárgyakra szabadalmak könnyen adathassanak, a szabadalom megtámadhatlanságát és értékét emeli, az igénypontok hivatalból való szövegezésével a szabadalom tulajdonosának és a közönség érdekeinek biztosabb alapokra fektetését eszközli. Hátrányai azonban ezen rendszernek is nagyon lényegesek. Első ezek között a költség kérdése, mert ezen rendszer óriási költséges apparátussal jár. Másik hátránya az elővizsgálat eszközzésének rendkívüli nehézsége és e mellett mégis bizonyos fokig bizonytalansága, mert ezen rendszer mellett megtörténhetik az, hogy az elővizsgálat alapján az újdonság kelléke konstataáltatott és sok szabadalom mégis később az újdonság hiánya folytán megsemmisül.

A harmadik rendszer, — és már itt akarom megjegyezni, t. ház, hogy ez azon rendszer, melyet a mi törvényjavaslatunk is elfogadott és a melyre az tulajdonképpen felépítve van, — az úgynevezett felszólamlási rendszer. Ezen rendszernek lényege abban áll, hogy a bejelentés közzététetik, a szabadalom leírása mindenki számára nyitva tartatik és felhivatik a nagy közönség, hogy a kinek a szabadalmazni kért találmány újdonsága vagy ipari értékesíthetése tekintetében kifogása vagy észrevétele van, egy bizonyos záros határidőben ez ellen szólaljon fel. Ha ezen záros határidőben felszólamlás nem történik, a szabadalom egyszerűen kiadatik. Ezen rendszernek előnyei főleg abban rejlenek, hogy egy korlátolt számú fizetett vizsgáló he-

lyett a nagyközönség fizetetlen és épen oly ügyes, vagy legalább is sok esetben talán még ügyesebb vizsgálóját képezi a szabadalom ujdonsága kérdésének. Az iparosok iskolázása, serkentése, érdekeiknek megóvása, az iparágakban eszközölt találmányok könnyebb és gyorsabb megismerése, ipari célokra könnyebb és gyorsabb felhasználása egy másik főelőnyét képezi ezen rendszernek. A versenytársak az ujdonság kérdésében rendszerint a legpraktikusabb szakértők és ezek azok, a kik nagyobb figyelemmel kísérik az ilyen bejelentett szabadalmat és teszik azt aztán az ujdonság tekintetében rendszerint a legélesebb kritika tárgyává, úgy hogy ezen rendszer mellett is nagyon ritkán fog megtörténni, különösen kellő iskolázottság, iparosaink kellő hozzászoktatása esetében, hogy egy nem új találmány szabadalmat nyerjen. E rendszernek is meg vannak a hátrányai, a melyek főleg abban találhatók, hogy sokszor a felszólamlás elmulasztatván, s az illetők ügyeire kellő figyelem nem fordítatván, nem új dolgokat szabadalmaznak, a mi azután csak a megsemmisítési, már költséges eljárás révén orvosolható. Az érdekeire nem eléggé ügyelő iparos, e rendszer mellett könnyen juthat kellemetlen helyzetbe, a minőbe az elővizsgálati rendszer mellett mégis csak ritkán jut.

A negyedik rendszer, t. képviselőház, az egyedül Svájcban létező úgynevezett système de l'avis préalable. Ezen rendszer abban áll, hogy hivatalból tétetik ugyan vizsgálat tárgyává az ujdonsági kellék, de ha egy ujdonsági defektus találtatik, ezért a szabadalmat nem utasítják vissza, hanem ezen defektusra a bejelentőt figyelmeztetik, és ha e bizalmas figyelmeztetés dacára a bejelentést mégis fentartja, a szabadalom neki saját rizikójára kiadatik. Ezen rendszer nem más, mint összefoglalása a bejelentési és az elővizsgálati rendszernek; előnyei és hátrányai igen könnyen konstruálhatók e két rendszernek előnyeiből és hátrányaiból.

Az ötödik rendszer a Németországban alkalmazásban levő, felszólamlással kapcsolatos elővizsgálati rendszer. Ezen rendszer szerint az ujdonságot és értékesíthetőséget hivatalból vizsgálják, és ha hivatalból e részben defektust nem találnak, akkor bocsátják közre a hirdetményt. E rendszer előnyei és hátrányai is igen könnyen konstruálhatók a felszólamlási és elővizsgálati rendszer előnyeiből és hátrányaiból.

Ha már most azt vizsgáljuk, hogy a mi viszonyaink között melyik rendszer alkalmazása a legajánlatosabb, úgy, mivel az elővizsgálati rendszertől az ehhez szükséges nagy anyagi és szellemi tőke hiányában el kell tekintenünk, csakis a tárgyalás alatt levő törvényjavaslat által adoptált felszólamlási rendszert választhat-

juk. Mert ez nemcsak azt fogja lehetségessé tenni, hogy nagyobb garanciák mellett ép oly gyorsan és olcsón lesz képes a feltaláló a szabadalmat kieszközölni, mint most, hanem egyúttal iparosainkra jótékony, nevelő és serkentő hatást fog gyakorolni. Az iparos figyelme fel lesz keltve a szakmájába tartozó újításokra és javításokra, ösztönözni fogja ezen rendszer az iparosokat saját iparáguk fejlesztése körüli érdekeik szemmel tartására és megóvására.

Ezen indokok vezették a közgazdasági bizottságot, midőn a törvényjavaslat főelvét képező rendszert egyhangúlag elfogadta. A törvényjavaslat néhány, ugyan a részletekre tartozó elvi diszpozíciói tekintetében a bizottságban beható eszmecsere és vita keletkezett, de ezen vita tárgyát képezett pontok felsorolásával a t. házat untatni nem kívánom. E tekintetben egyszerűen a jelentésben erre vonatkozólag elmondottakra utalok. Talán lesz alkalom a részletes vita során ezen kérdésekre visszatérni.

És most a t. házat arra kérem, hogy a törvényjavaslatot, mely ipari életünkre és ipari fejlődésünkre a látszatnál talán nagyobb és üdvösebb hatást gyakorolni hivatott intézkedéseket foglal magában, a részletes tárgyalás alapjául elfogadni méltóztassék. *(Élénk helyeslés jobbfelől.)*

Balogh Géza jegyző: Helfy Ignác!

Helfy Ignác: T. ház! *(Halljuk! Halljuk!)*

A találmányi szabadalmi jognak szabályozása egyike a legnehezebb jogi feladatoknak. E mellett bizonyít az a sok különböző rendszer, mely a különböző országokban el van fogadva; tanúskodik e mellett az a sok változás, a mely aránylag rövid idő alatt az intézkedésekben majdnem minden országban előfordul. És ez a nehézség, és ez a nagy változatosság igen természetes; mert habár igaz az, a mit a t. előadó úr mondott, hogy minden találmány egyúttal az ipari és kereskedelmi érdekeknek előmozdítására van irányozva, a miből azt lehetne következtetni, hogy ez a két dolog egymást fedi, tényleg azonban úgy áll a kérdés, hogy e két dolognak érdeke merőben ellentétes.

Az ipar és kereskedelem érdeke azt követeli, hogy a szabadalom minél szűkebb körre szoríttassék, úgy, hogy az ipar és kereskedelem azt minél könnyebben, minél olcsóbban hasznosíthassa. A feltalálónak, a ki ezen találmánynak talán egy egész életet és sok pénzáldozatot szentelt, érdekében áll, hogy az, a mi az ő szellemi tulajdona, teljes mértékben tiszteletben tartassék épúgy, mint minden más tulajdon, vagy legalább is annyira, mint a szerzői tulajdon, a mely ép annyira, egy hajszálnyival sem fontosabb tulajdon, mint a milyen a feltalálónak az ő találmánya. A törvényhozásnak feladata tehát megtalálni azt a méltányos, kellő utat, hogy midőn

viszonyaink által egyrészt az iparunk jelenlegi fejlődési stádiuma, másrészt Ausztriához való viszonyunk által, mely a fennálló vámszövetségnek fogva kizárja iparunknak védvámok által való protekcióját, parancsolólag utaltatunk arra, hogy iparunk fejlődése érdekében egy lehetőleg teljes és tökéletes szabadalmi oltalmat nyújtó törvényt teremtsünk.

Ezt célozza a tárgyalás alatt lévő törvényjavaslat és azért ez a közgazdasági bizottság által örömmel üdvözöltetett is.

Mielőtt most már, t. ház, a szabadalmi törvényeknek főjellegző vonását képező rendszer kérdésével foglalkoznám, legyen szabad egészen röviden ismertetnem a szabadalmi intézménynek nálunk való történelmi fejlődését. *(Halljuk! Halljuk!)*

Az első intézkedés, mely hazánkban a szabadalommal foglalkozott, az 1820-iki osztrák szabadalmi rendelet volt, mely a helytartótanács által 1822-ben közöltetett az összes törvényhatóságokkal. Ez azonban alkotmányellenesen jött létre, nagy reczenzust keltett mindenütt, sőt az 1825/27-iki országgyűlés egyik gravamen-pontját is képezte. Mindazonáltal az 1848 : XVIII. törvényczikk 66 §-a, a mely körülbelül olyképen intézkedik, hogy a feltalálók a szabadalom tekintetében a fennálló szabályokhoz alkalmazkodjanak, ezen alkotmányellenesen keletkezett rendeletet mintegy hallgatagon elismerte és ezáltal némileg törvényes állapotot teremtett. Ekkor ugyan beállott az az anomália, hogy nálunk érvényben volt egy olyan osztrák szabályrendelet, a melyet Ausztriában már 1832-ben megváltoztattak. Mégis ezen törvényes állapot fennállott mindaddig, míg 1852-ben, az alkotmány felfüggesztésének idejében, augusztus 15-én kiadott szabadalmi nyílt parancs által újabb szabadalmi intézkedés érvénye hozatott be nálunk is, a mely intézkedés azután az 1867. évi XVI. törvényczikkbe foglalt vám- és kereskedelmi szövetségnek XVI. cikkelye által annyiban törvényesítetett, hogy fennállónak elismertetett és ezen szabadalmi intézmény áll fenn még ma. Az 1893. évi XLI. törvényczikkkel a vám- és kereskedelmi szövetség XVI. cikkelye olyképpen módosított, hogy szabadalmi ügyeink rendezése tekintetében most már teljesen függetlenül járhatunk el, és kizárólag a mi saját speciális viszonyainkra való tekintettel alkothatjuk meg szabadalmi törvényeinket. Ezt teszi tényleg a tárgyalás alatt lévő törvényjavaslat.

Minden szabadalmi törvénynek főkérdése és főjellegző vonása azon rendszer, a mely szerint a szabadalom-engedélyezés eszközöltetik és melyre azután a szabadalmi törvényben felépítve van. A világ törvényhozásaiban öt ilyen különféle rendszerrel találkozunk.

Az első rendszer — a mely nálunk is ma még érvényben van, — az úgynevezett tiszta bejelentési rendszer. E rendszer lényege abban áll, hogy egyszerű bejelentésre, az ujdonság kellékeinek minden megvizsgálása nélkül, tisztán a formai kellékek megléte esetén a szabadalom egyszerűen kiadatik. Ezen rendszernek is megvannak a maga előnyei, a melyek különösen az eljárás egyszerűségében, gyorsaságában és olcsóságában rejlenek, de ezen előnyöket bőven felülmúlják hátrányai, mert e rendszer mellett sok haszontalan szabadalom nyilván reklámcsinálás czéljából adatván ki, a szabadalmak értéke általában lényegesen devalválódik. E rendszer mellett ugyanazon találmányra több embernek is adatik szabadalom és így lehetőség és alkalom nyílik a legindokolatlanabb bitorklási perek indítására, mi által sokszor helyreépíthetetlen károkat okoznak egyeseknek.

Ezen rendszerrel homlokegyenest ellentétben áll az úgynevezett tiszta elővizsgálati rendszer. Ennek lényege az, hogy a szabadalom ujdonsági kelléke hivatalból tétetik vizsgálat tárgyává és ha ezen vizsgálat a találmány ujdonságát megállapítja, a szabadalom kiadatik. E rendszer előnye főleg az, hogy megakadályozza, hogy nem új tárgyakra szabadalmak könnyen adathassanak, a szabadalom megtámadhatlanságát és értékét emeli, az igénypontok hivatalból való szövegezésével a szabadalom tulajdonosának és a közönség érdekeinek biztosabb alapokra fektetését eszközözi. Hátrányai azonban ezen rendszernek is nagyon lényegesek. Első ezek között a költség kérdése, mert ezen rendszer óriási költséges apparátussal jár. Másik hátránya az elővizsgálat eszközzésének rendkívüli nehézsége és e mellett mégis bizonyos fokig bizonytalansága, mert ezen rendszer mellett megtörténhetik az, hogy az elővizsgálat alapján az ujdonság kelléke konstataáltatott és sok szabadalom mégis később az ujdonság hiánya folytán megsemmisül.

A harmadik rendszer, — és már itt akarom megjegyezni, t. ház, hogy ez azon rendszer, melyet a mi törvényjavaslatunk is elfogadott és a melyre az tulajdonképen felépítve van, — az úgynevezett felszólamlási rendszer. Ezen rendszernek lényege abban áll, hogy a bejelentés közzététetik, a szabadalom leírása mindenki számára nyitva tartatik és felhivatik a nagy közönség, hogy a kinek a szabadalmazni kért találmány ujdonsága vagy ipari értékesíthetése tekintetében kifogása vagy észrevétele van, egy bizonyos záros határidőben ez ellen szólaljon fel. Ha ezen záros határidőben felszólamlás nem történik, a szabadalom egyszerűen kiadatik. Ezen rendszernek előnyei főleg abban rejlenek, hogy egy korlátolt számú fizető vizsgáló he-

egyfélől megvédi az országnak ipari és kereskedelmi érdekét, másfelől tiszteletben tartja azt, a mi minden országban első sorban tiszteletben tartandó: az egyénnek tulajdonjogát. *(Igaz! Úgy van! a szélsőbalon.)*

Ha ebben nem lehet kételkedni, ha ez így van, akkor természetes, hogy a ki e törvényjavaslatot kezébe veszi, először is megnézi, vajjon e kettős szempontnak megfelel-e ezen javaslat? Es sajnálattal vagyok kénytelen mindjárt bevezetőleg constatalni, hogy az a szellem, a mely az egész javaslaton végighúzódik, — de különösen az első fejezetben kifejezésre jut, — a feltalálóknek egyéni jogát annyira szem elől tévesztette, hogy majdnem helyesebb lenne e törvényjavaslatnak azt a címet adni, hogy »a találmányi szabadalmak korlátozásáról szóló törvény«. *(Úgy van! a szélső baloldalon.)* Annyi a korlátozás abban, mintha a törvényhozás egyenesen azt tűzte volna ki céljául, hogy minél inkább visszariassza az embereket a tanulmányozástól, hogy minél inkább visszariassza őket a találmányok terére való lépéstől.

Engedje meg a t. ház, minthogy hosszasan nem szándékozom e tárggyal untatni, hogy csak a legfőbb pontokra mutassak rá. *(Halljuk! Halljuk!)* Megjegyzem általában, hogy a definíciót nagyon szerencsésnek nem tartom, mert az a definíció, hogy »szabadalmazható minden új találmány, mely iparilag értékesíthető« mit jelent? Van sok oly dolog, a mely értékesíthető ugyan, de nem iparilag. Teszem fel, milyen kategóriába osztaná a t. előadó úr, mondjuk a szeizmometert, a mely óriási fontosságú találmány azt a szolgálatot teszi a tudománynak, hogy a földrengések tartamát és irányát állapítja meg. Hát ez csak tudományilag értékesíthető, még pedig az emberiségnek rendkívül nagy érdekében, iparilag azonban nem.

De ez mellékes dolog; én ezt most csak azért említem fel, mert beszédem végén arra a konklúzióra akarok jutni, hogy ez a törvényjavaslat már a precízio kedvéért, a definíció helyesbítése és stiláris szempontból is revízió alá veendő. Hanem áttérek magukra a korlátozásokra.

A 2-ik §-nak minden pontja egy-egy nagy és igazságtalan, sok tekintetben pedig a nemzeti érdekekkel egyenesen ellenkező korlátozás. A 2-dik §. azt mondja: »Szabadalmak nem engedélyezhetők oly találmányokra:

1. melyek gyakorlatbavétele törvényekkel, rendeletekkel, — eddig helyes — »állami egyed-
 árúsággal, vagy a közerkölesiséggel ellenkezik;«

Hát furcsa, hogy ez így össze-vissza van keverve, »egyedárúság és közerkölesiség«, azt hiszem, hogy ez nem nagyon egyöntetű fogal-

mazás. Hanem álljunk meg egy perczre az egyedárúságnál, mert ez az első korlátozás.

Én érteném azt, ha a törvényjavaslat tervezői azt mondanák, hogy ha valamely találmány oly tárgyba vág bele, a mely az egyedárúságot érinti: annál az államot illeti meg az elsőbbségi jog; de egyáltalában korlátozni a tudományban kutatót abban, hogy ő akármire szolgáló találmányt is közzétehessen, és azután értékesíthessen, ez helytelen. Idézek mindjárt egy példát.

Körülbelül száz esztendeje annak, hogy Leblanc feltalálta a szodának konyhasóból való gyártási módját; ha az a Leblanc most élne, találmányát titokban kellene tartania, vagy el kellene némúlnia, mert a só most egyedárúságot képez, tehát azt még tudományos experimentumokra sem szabad tulajdonképen használni, mert ha sikerül neki a találmány, az még szabadalmaznia sem szabad. Érttem és helyeslem, hogy ily találmányokat a kormány vagy az állambatalom első sorban aquirálhasson, de hogy az illető el legyen ütte attól, hogy szabadalmat nyerhessen, és munkája gyümölcsét élvezhesse, ez oly korlátozás, mely megint arra az eredményre vezethet, hogy visszariasztja a tudományos és technikai kérdésekkel foglalkozó embereket ezen foglalkozástól.

A legsúlyosabb, és bizonyos tekintetben közjogi sérelmet is tartalmazó korlátozás a második szakasznak második pontja, mely így szól: »Szabadalmak nem engedélyezhetők oly találmányokra, melyek a közös hadsereg, haditengerészet, vagy a honvédség hadképességének emelésére szükségesek, a mennyiben az illetékes hadikormányzat a szabadalom megadása ellen tiltakozik«.

Igazán meglepő, hogy azok, a kik ezt fogalmazták, nem vették észre, hogy mennyi mindenféle különböző téren mutatkozó veszélyt rejt magában ez a szakasz. Először kérdem, hogy a mikor egy szabadalom bemutatatik a szabadalmi hivatalnak, vajjon ki sejtí azt, hogy a hadügyminiszternek, vagy a tengerészet legfőbb vezetőjének, vagy a honvédelmi miniszternek nem lesz-e ez ellen kifogása? Mi következik ebből tulajdonkép? Az, hogy minden szabadalmi kérvényt első sorban a közös hadügyminiszternek kell elküldeni, úgy hogy midőn mi nagy erőfeszítéssel, sok évi küzdelem után 1893-ban függetlenítettük szabadalmi ügyünket a mi javunkra — és maguknak az osztrákoknak is javára — az osztrákoktól, most oda jutnánk e szakasszal, hogy egyenesen a közös hadügyi kormányzattól tennénk függővé minden képzelhető szabadalmat. *(Úgy van! Úgy van! a szélső baloldalon.)*

Mert ne méltóztassanak elfelejteni, hogy

léteznek oly találmányok a melyek igaz, hogy hadászati czélokra is nagyon alkalmasak, de alkalmasak más czélokra is, gazdasági, szállítványozási és másnemű czélokra és mind ezt ki akarják szolgáltatni a közös hadügyminiszternek. Hozzáteszem, hogy egészen felesleges is ezen intézkedés, ha fentartatik a későbbi 14. §., a hol maga a kereskedelmi miniszter fentartja magának a szabadalom igénybe vételét. Ez is szigorú, de ott legalább kompenzációról is van szó, és ott csakis a prioritási jogot tartja fenn magának a kormány, és ott benne van az, hogy »ha szükséges akár a tszgerészetnek, akár a hadügyi czélokra általában«. De ez, a mi ebben a pontban foglaltatik, oly korlátozás, mely nemcsak a feltalálót korlátozza működésében, hanem devalválja, úgyiszlóván megsemmisíti azt a függetlenséget, melyet e téren legalább az 1893. ki törvényével kivívnunk sikerült *(Helyeslés a szélső baloldalon.)*

A harmadik pont helyes a maga szándékában és céljában, de a definíció szintén rossz az, bizonytalan, és erre valami más fogalmazást kellene találni. Azt mondja a harmadik pont, hogy nem engedélyezhetők szabadalmak tudományos tantételekre és elvekre, mint ilyenekre.

Engedelmet kérek, a ki áttanulmányozza a találmányok történelmét, azt fogja találni, hogy minden találmány egy tantételre van alapítva. Watt, mikor feltalálta a gőzerőt, mindenekelőtt bizonyosan felállította magának azt a tantételt, hogy ha neki sikerül a gőzből bizonyos erőt fejleszteni, az képes lesz a mozdonyt is mozgásba hozni. Még maga az az egyszerű munkás is, a ki iskolákat nem végzett, a kinek sikerült egy találmánya, igaz, hogy definiálni nem tudja a tantételt, a melynek alapján találmányát feltalálta, de tapasztalati úton józan eszével, találékonyságánál fogva ő megtalálta azt a tantételt a melynek alapján találmányát létrehozta. Nem is szólva arról, hogy az elvek mit keresnek itt, nem is tudom, hogy ezzel mit akarnak mondani, ha csak nem akarják kizárni azt, hogy itt a házban egy párt a maga elveire patenst kérjen.

Itt van a negyedik pont, a mely szintén korlátoztatik, a mit nem támadok meg feltétlenül, de kötelességem a t. ház figyelmét arra felhívni. Ugyanis kizárja a találmányokat az állati és emberi élelmezésre szolgáló czikkekre. Azt hiszem, ezt így általánosságban minden körülírás nélkül elfogadni nem lehet. Erre is idézek rögtön példát.

Épen a napokban olvastam, hogy egy Millot nevezetű francia a korpából oly gyártmányt talált fel, hogy azt egy kalácsnemű formába gyúrja át, a mi által eléretik először az, hogy sokkal kevesebb tért foglal el, a mivel a raktározás könnyebbé tétetik és sokkal

tovább eltartható, mert hiszen tudjuk, hogy a korpa hosszú ideig nem áll el raktározásban és a francia akadémia konstataulta erről a találmányról, hogy ez az állatok élelmezésére sokkal táplálékonyabb és különösen ajánlatosnak mutatkozik ez azoknak, a kik tehenészettel foglalkoznak, a mennyiben a korpa a tejanyagot nagyon előmozdítja. Hát ez az úr, ha közöttünk élne, ezen törvényjavaslatnak törvénynyé válása után nem volna képes, hogy az ő találmányát értékesítse, mert itt az állatok élelmezésére szolgáló czikkek is ki vannak zárva a szabadalmazásból.

De különben is célját sem látom annak, hogy miért zárjuk ki ezeket a czikkeket. Hiszen az csak a közgazdasátnak javára szolgál, ha valaki az állatok élelmezésére olcsóbb, vagy táplálékonyabb eljárást tud feltalálni, és az összes emberiségre nézve nagy haladás volna az, ha valaki oly czikket tudna javítani, mely az emberek táplálására szolgál.

Az ötödik pont a gyógyszerekre vonatkozik. Én is helyeslem, hogy az bizonyos korlátozás alá essék, miután az a közegészségügybe vág, és kell, hogy a lehető legszigorúbb ellenőrzés alá helyeztessék. De a gyógyszereket általában kiküszöbölni a szabadalmazható tárgyak közül, megint nem találok helyesnek, és az a gyakorlati étellel is ellenkezik.

Mindnyájunknak még friss emlékezetében van, midőn néhány évvel ezelőtt a kochin feltaláltott, az orvosok mily nagy zajt ütöttek vele, és Koch rögtön szabadalmat nyert rá, és csakugyan kezdte a kochint nagyon drágán értékesíteni. A dologból ugyan nem lett semmi, de ő szépen meggazdagodott.

A hatodik pontot sem hagyhatom megjegyzés nélkül, mely a vegyi úton előállított czikkekre vonatkozik, melyekre egy későbbi szakasz alapján az illetők csakis az eljárásra nézve kaphatnak szabadalmat, magára a készítményre nem. Ezt már a hazai ipar és kereskedelem érdekéből káros intézkedésnek tartom, — és ezt igen jól láttam kiemelve egy, a napokban megjelent röpiratban — mert épen az, hogy a vegyi úton előállított készítményre nyer valaki szabadalmat, bátorítja őt is, a hazai tőkét is arra, hogy azon czikkekre gyárakat állítsanak fel; így pedig, ha csak az eljárásra adunk szabadalmat, az illető az eljárást értékesíti itt is, a külföldön is, a hogy lehet, magát a készítményt pedig gyártani fogják a külföldön.

Túlzottnak tartom a technikai tudomány mai stádiumában a harmadik szakasz negyedik bekezdését, mely szerint a találmány megjelenéséig legalább 100 év kell, hogy elmúlják azon időtől kezdve, a mikor azon nyomtatvány megjelent. Engedelmet kérek, ha felére, ötven évre

teszik ezt az időt, még akkor is bőségesen fedezve van az az ember, a ki 50 évvel ezelőtt foglalkozott azon találmánnyal. Hiszen ma nem 50, hanem 10 év alatt olyan változásokon megy át a technika és természettudomány, hogy a mit ezelőtt 30 évvel írtak, az ma már vajmi keveset ér.

Kötelességem elismerni, hogy az egyetlen szakasz, mely magának a feltalálónak javára szól, az az 5. §., a mely kategoricze kimondja, hogy a szabadalmi jog kizárólag a tényleges feltalálót illeti, mert tudjuk, a találmányok történetéből, hogy mennyi visszaélés volt e téren. E ponttal teljes igazságot szolgáltatunk a feltalálónak. De nyomban utána következik a 6. §., e mely megint azt mondja, hogyha egy kormány, vagy magánvállalatnál alkalmazott ember talál föl valamit, arra ő nem kaphat szabadalmat, hanem fel van jogosítva a kormány, vagy az illető magánvállalat, hogy azt magának vindikálja.

Engedelmet kérek, ebbe csak úgy tudnék bele nyugodni, ha hozzá volna téve »kellő kompenzáció mellett«. Mert ha egy munkás alkalmazva van egy gyárban, és a saját szorgalmával és képességével egy találmányhoz jut, azt értem, hogy kötelessége azt főnökének bejelenteni, de hogy felhatalmazzuk az illető gyárost, hogy a szabadalmat a maga számára lefoglalja, és a feltaláló a nyereségben ne részesüljön, ez igazságtalanság. Hiszen a találmányok túlnyomó része nem a nagy úri osztályokból származik, azok az urak nem érnek rá ilyen dolgokkal foglalkozni, azokat a szegény tudósoknak és szegény munkásoknak köszönhetjük, és ezeket teljesen kizárni, hogy munkájuk gyümölcsét élvezzék, ez is olyan korlátozás, melyet helyesnek nem tartok.

A 2. §. után, kétségtelenül a legsúlyosabb a 14. §., a mely így szól: »A szabadalom hatálya annyiban is korlátozható, hogy az a kereskedelemügyi miniszter rendelete alapján a hadsereg, a honvédség, vagy a haditengerészet részére, vagy a közérdek szempontjából az államhatalom részére igénybe vehető.« Mi az a közérdek, és ki állapítja azt meg? Önkényileg a kereskedelmi miniszter; a törvényhozás elé sem kell jönnie; rendeleti úton lefoglalja a maga részére. De itt legalább hozzá van téve, hogy: »Ily esetben a feltalálónk kellő kárpótlás nyújtandó, melynek összege, ha megegyezés létre nem jön, rendes bírói úton megállapítandó.«

De ez is biztosan belül, azaz úgy történik, hogy a kormány előbb ráteszi a kezét, értékesíti, és a feltaláló pörölhet. Ez is tehát olyan bizonytalan megállapodás.

Mit jelent az a kellő kárpótlás? Ki tudja

azt mérlegelni? Mily bíróság, mily zsinórmérték szerint fogja megszabni, ha nincsenek ott kellő szakértők?

De a korlátozásoknak még itt sincs vége. Ott, a hol a szabadalmi jog fennáll, az ipar és a kereskedelem érdekeinek biztosítására vagy az egyik, vagy a másik módozat áll fenn: vagy arra szorítják a feltalálót, hogy bizonyos határidőn belül a szabadalmat nyert tárgyat valóban gyakorlatilag el is készítse, szóval gyakorlatba vegye szabadalmát, a mi által biztosítva van, hogy az ország ipara és kereskedelme e találmánynak minél rövidebb idő múlva hasznát is fogja venni; vagy pedig, ha bizonyos idő múlva nem veszi gyakorlatba szabadalmát, kényszerítik a szabadalomnak kellő jutalom melletti átengedésére. Nálunk mind a két kényszerít be akarják hozni. A 20. §. egyfelől kimondja, hogy a szabadalom megvonható, ha a szabadalom kihirdetése napjától számított három év alatt gyakorlatba nem vették, másfelől pedig rögtön utána van téve, hogy megvonható a három év után akkor is, ha a szabadalom gyakorlatba vették, és az illető kényszeríthető, hogy licenenciát adjon bárkinek, a ki ezért neki kellő kárpótlást ad.

Hát mily állapot áll itt elő? A törvény három évet enged, hogy a feltaláló gyakorlatba vegye találmányát, mi legtöbbszörre nem is sok, mert hisz tudjuk, hogy egy találmány, a mely perczen gyakorlatba vették, csak nagyon ritkán felel meg annak, a mit a feltaláló tőle várt. Rendesen javítások, módosítások szükségesek. Ha szegény munkásé a találmány, idő kell neki, a míg tőkét szerez, hogy egy kis gyárat létesítsen. Mikor mindezzel megküzdött, s esetleg a harmadik évben kezdhet gyártani, és kárpótlást remélhet sok áldozataért: akkor majd előáll a szabadalmi hatóság, és azt mondja: most pedig kényszerítelek, hogy engedd át találmányod használatát annak, a ki szerintem kellő jutalmat ad érte. De hisz el sem lehet képzelni ily »kellő jutalmat«. Lehetnek találmányok, melyekkel egész vagyont szerezhet a feltaláló, és hogyha a hatóság megállapodik abban, hogy 50—100.000 forint rengeteg nagy összeg ezért, mégis nagy igazságtalanság követtetik el ezen az emberen. Helyeslem magát az elvet, de hogy az ismét szigorítható legyen egy irányban, és oly helytelen alakban, azt el nem fogadhatom.

Van még, t. ház, sok megjegyezni valóm, de megígértem, hogy túlságosan hosszasan nem fogok e kérdéssel foglalkozni. (Halljuk!) Én egyébiránt mindezeket nem azért hozom fel, mintha én általánosságban ellenezném azt, hogy ebből a javaslatból mennél előbb törvény váljék, sőt óhajtom, hogy azzá válhassék, hiszen más-

különben elvész az az előny is, a melyet az 1893-iki törvénnyel elértünk. Igenis óhajtom, hogy létrejőjön helyes és jó alakban, úgy, hogy a célnak is megfeleljen, és tegyen eleget Magyarország ipari és kereskedelmi érdekeinek, de tegyen eleget első sorban maguknak a feltalálók, mert mennél jobban elégítjük ki ezeknek érdekeit, annál inkább lesznek előmozdítva az ipari és kereskedelmi érdekek, mert ez által bátorítva lesznek a feltalálók, *(Helyeslés a szélső baloldalon.)* és nem a mi feladatunk, hogy nehezzé tegyük az ő feladatukat, hanem ellenkezőleg mennél inkább könnyítsük. *(Helyeslés a szélsőbalon.)*

Én tehát ezeket felhoztam csak azért, hogy kimutassam, a miről, úgy liszem, most már a t. ház meg is van győződve, hogy itten ezen jognak szabályozásánál olyan fontos jogi érdekek forognak fenn, hogy merő lehetetlenség egy ily dolgot kodifikálni a nélkül, hogy a jogászok meghallgattassanak, és megvallom egészen meg voltam lepetve, midőn láttam, hogy a törvényjavaslat csak a közgazdasági bizottság által lett tárgyalva, holott arra van nekünk igazságügyi bizottságunk, *(Helyeslés a szélső baloldalon.)* hogy minden olyan törvényjavaslatnál, a melyben a jogi szempontok némi fontossággal bírnak — itt például kiváló fontossággal bírnak — annak véleménye meghallgattassék.

Én ezeknél fogva bátor vagyok egy határozati javaslatot benyújtani. Azt én nem ellenzem, ha a t. miniszter úr kívánja, hogy a javaslat ma általánosságban elfogadtassék, de hozzájárul ahhoz, hogy a jogügyi bizottsághoz utalván azon szempontból, hogy a részleteket tisztán jogi szempontból megvizsgálva, jelentést tegyen; én így ebbe bele tudnék nyugodni, más-különben nem. Megjegyzem azt, hogy ez sok idővesztéssel nem járna, mert ha a közgazdasági bizottság egy, igaz, hosszú ülés alatt tudott rajta keresztül menni, bátran lehet reményleni, hogy a t. jogászok, kik egy kissé többet szoktak beszélni, talán három ülés alatt keresztül mennek rajta, annál is inkább, mert kész anyag fekszik előttük, mert azt az érdemet el kell ismernem, hogy a kormány indokolása, valamint az előadó úr indokolása oly tüzetes és kimerítő történetet adja az egész találmányi szabadalmi jognak, hogy itt a t. jogászok kész anyagot találnak. Ezen felül hála Istennek saját magyar irodalmunk is igen szépen és gazdagon van már ellátva ezen a téren. Az utolsó hetekben, mióta ez a törvényjavaslat megjelent, volt alkalmam elolvasni Jámber Elek műegyetemi tanár igen értékes munkáját, a mérnök és építészeti egyesület szép relációit e tárgyban, Deutsch Izidor ügyvéd több becses munkáját erről a dologról. A mikor így teljesen kész minden,

meg vagyok róla győződve, hogy a t. jogügyi bizottság igen rövid idő alatt keresztül fog menni a javaslaton. Ezért bátor vagyok a következő határozati javaslatot szíves hozzájárulás végett a t. háznak ajánlani: *(Olvasza.)*

»Határozza el a ház, hogy a találmányi szabadalmakról szóló törvényjavaslatot jogi szempontból való megvizsgálás céljából az igazságügyi bizottsághoz útasítja és elvárja, hogy véleményes jelentését minél-előbb, de mindenesetre oly időben terjessze a képviselőház elé, hogy az még a pünkösdi szünet előtt tárgyalható legyen.« *(Élénk helyeslés a bal- és szélső baloldalon.)*

Balogh Géza jegyző: Hoitsy Pál!

Hoitsy Pál: T. ház! Én magát a törvényjavaslatot általánosságban a részletes tárgyalás alapjául elfogadom, különösen azért, mert helyesnek tartom azt, hogy ez az ügy törvényhozásilag szabályoztassék, és helyesnek tartom ezen törvényjavaslat kiindulási elvét is, a mennyiben a szabadalmi ügyeket azon rendszer szerint akarja megvalósítani, a mely Angolországban van elfogadva és a mely eddigelé minden fennálló rendszer közt leginkább vált be.

De én daczára annak, hogy elfogadom a törvényjavaslatot, sok tekintetben igazat adok azoknak, a miket Helfy Ignác t. barátom felhozott, mert mi ebben a törvényjavaslatban általánosságban meglehetősen liberális felfogásból indulunk ki, az egyes részletekben pedig annyira korlátozzuk az egyes felfedezésre törekvők célzatait és iparkodását, hogy az igazán nem egyezik meg a modern felfogással és a modern törvényhozási szellemmel. Folytonosan korlátokat szabunk útjába, folytonosan akadályozzuk működésében ott is, hol erre szükség nincs.

Igy például a 2. §-ban, melyet Helfy barátom is felhozott, ki van mondva, hogy a vegyi úton előállított tárgyakra szabadalom nem adható. Én tudom, hogy mi volt annak az úrnak a célzata, a ki ezt a törvényjavaslatot csinálta, tudniillik ha vegyileg egy egészen új anyagot készítünk, mely eddig nem létezett, mely két ismert anyagnak összetételéből származik, kapunk egy új vegyet, melyet eddig a tudomány nem ismert, de melynek praktikus használatgötebb esetben nincs. Ily vegyeket ezer meg ezer számra lehet előre kombinálni a papíron, mihez semmiféle nagy feltalálási képesség nem szükséges, mert az ember előre megmondhatja, hogy a zsirsavnak ennyi meg ennyi fajtát keverve, új anyag fog előállni. Ez nem új felfedezés, ez nem érdekel a világon senkit, csupán a tudósokat, erre szabadalmat adni nem lehet. De vannak oly vegyi tárgyak, melyekre a szabadalmat meg nem adni annyi, mint igen sok embert igen sok hasznos feltalálásnak hasznától

előttni. Hogy egyebet ne említsek, itt van például a dynamit. Ez tisztán vegyi úton előállított anyag, két eddig ismert anyag összetételéből áll, a glycerin és légsav összetételéből. Ha megtiltjuk, hogy ezentúl vegyi úton valamit elő lehessen állítani, a dynamit és hasonló robbantó anyagok előállítását abszolúte nem kísérelheti meg senki s akkor ez a szabadalom értékét elveszti. E kettő között tehát különbséget kell tenni, de ez a törvényjavaslat ezt a különbséget kellőképp meg nem teszi.

Ilyen hiba, — a mire Helfy Ignác t. tagtársunk szintén rámutatott, — hogy a ki másnak szolgálatában áll, az szabadalmat nem kaphat, hanem a szabadalom illeti azokat, a kiknek szolgálatában áll. Csak egy példát idézek a t. miniszter úrnak. *(Halljuk! Halljuk!)* Az első dynamo-elektrikus motort, melyet egyáltalában föltaláltak, s melynek útján lehetett az elektricitást mozgató erővé átalakítani, egy egyszerű párisi asztalos, Gram, találta fel, a ki szintén ott volt egy gyár kötelékében, mint egyszerű napszámos volt alkalmazva, és ha ott is ily rigorozitással jártak volna el, és ha — hogy így fejezzem ki magam — ily barbár módon akarták volna a munkaadó javára munkájától megfosztani azt, a ki a találmányra reájött, akkor Gram soha abból magának hasznót nem szerezhette volna, hanem igenis haszna lett volna munkaadójának. *(Helyeslés a szélső baloldalon.)*

Azért én nem tartanám czélszerűtlen dolognak, sőt helyesnek találnám, ha a t. miniszter úr is elfogadná Helfy Ignác t. képviselőtársam propositióját, a melyhez magam is hozzájárulok, dacára annak, — mondom, — hogy én a részletes tárgyalás alapjául elfogadom ezt a javaslatot. Talán szavazhatnánk e javaslat felett általánosságban a mai ülésen és akkor a részletekre nézve áttennők ezt a jogügyi bizottsághoz, hogy véleményt adjon róla oly időben, hogy azt még a pünkösdi szünet előtt tárgyalhatnók. *(Helyeslés a bal- és szélső baloldalon.)*

Igen kérem a magam részéről is a t. miniszter úrat, hogy méltóztassék ebbe beleegyezni és a t. házat, hogy méltóztassék ehhez képest határozni. *(Helyeslés a bal- és szélső baloldalon. Felkiáltások: Halljuk a minisztert!)*

Dániel Ernő kereskedelemügyi miniszter: T. képviselőház! *(Halljuk! Halljuk!)* Minthogy nem én nyújtottam be ezen törvényjavaslatot, hanem még hivatali elődöm, és bár azon körülményből, hogy vissza nem vontam, a látszat is a mellett szól, hogy ezen törvényjavaslatot magamévá tettem, mégis ezen szempontból is kötelességemnek tartom a törvényjavaslatra vonatkozó nézeteimet a t. házzal megismertetni. *(Halljuk! Halljuk!)*

Azon álláspont, melyet ezen törvényjavaslatlaltal szemben elfoglalom, kiindul azon állapotból, mely jelenleg a szabadalmi ügyekre nézve egyáltalában fenforog. Méltóztatik a t. ház tudni, hogy a szabadalmi ügyekre nézve jelenleg az 1852. évi augusztus hónapban megjelent patens az irányadó, mely az 1867. évi XVI. törvény-cikk 16. §-ában törvényerőre emeltetett. Ezen törvénynek határozmányai értelmében a szabadalmi ügy jelenleg a monarchia másik országával közösen, együttesen intéztetik el, oly értelemben és oly módon, hogy azon szabadalmak, melyek az egyik állam által adatnak ki, egyszersmind a másik államban is érvényesek. Ezen intézkedés azon hátránnyal járt, hogy mivel a szabadalmaknak túlnyomó, nagyobb része Ausztriában jelentetett be, és a díjak ott fizettettek, a hol a bejelentés megtörtént, a szabadalmi díjak legnagyobb része Ausztriában folyt be. Magyarországnak pedig csak egy igen csekély kis rész jutott. Már ezen a hátrányon iparkodott a törvényhozás segíteni akkor, midőn az 1878. XX. törvény-cikk 16. §-a elrendelte azt, hogy a szabadalmi díjak ugyanazon államnál fizetendők be, a hol a bejelentés történik és a szabadalom kiadatik; mindazonáltal a másik állammal közöltetvén, lajstromozási díj fejében a bejelentési, illetőleg szabadalmi díjnak 25%-a fizetessék. Ezen intézkedés a pénzügyi oldalán a dolognak némileg segített, mert azóta a szabadalmi díjakból nagyobb összeg folyt be itt lajstromozási díj czímén, de még mindig sokkal csekélyebb, mint a mennyi az országot megillette volna.

Az a patens, mely utólagosan törvényesített nálunk, az az ügynevezett bejelentési rendszerre volt fektetve; azonban az iparnak folytonos fejlődése folytán mindinkább érezhetőbbé lettek azon hátrányok, melyek ezen bejelentési rendszerrel járnak, és mindinkább égetőbb lett annak szüksége, hogy az egész szabadalmi ügy nálunk is reformáltassék. Meg is indítottak e tekintetben a tárgyalások mindkét állam kormányai között, és pedig eleinte azon alapon, hogy úgy, a mint eddig, jövőre is együttesen intéztessenek el ezen ügyek. Azonban már a tárgyalások folyamán világossá vált az a meggyőződés, hogy ezen alapon azt tovább fenntartani lehetetlen. Lehetetlennek mutatkozott ez először azért, mert hiszen a két államnak ipari fejlődése között igen nagy eltérés van, és így az épen az ipar támogatása czéljából alkotott szabadalmi törvény az iparfejlődés különbözősége folytán nehezen alapítható egyöntetű és együttes eljárásra.

De felmerült még egy másik nehézség is: az ipari ügyek kezelésére egy közös hatóságot kellett volna felállítani, a mely közös hatóság

fennálló közjogi törvényeink és rendszerünknek egyáltalában nem felelhet meg. Ha pedig az eddigi rendszert, a hatóság tekintetében, fenntartani akarnók, előrelátható volt, hogy akkor a szabadalmi ügyek kezelésénél a folytonos levelezések következtében egy igen lassú eljárás állana be, a melynél bizonyos tekintetben még a bonyodalmak sem volnának kizárva.

Mindezek, t. ház, megérlelték nemcsak a magyar, hanem az osztrák kormánynál is azt a meggyőződést, hogy legcélszerűbb lesz mind a két állam iparának fejlődése szempontjából, hogy mindkét állam a szabadalmi ügyet önállóan, függetlenül és saját érdekeinek megfelelően intézze el. Ezen meggyőződésből keletkezett az 1893 : XLI. törvényczikk, mely Magyarország szabad intézkedési jogát teljesen helyreállította.

Megnyervén tehát az önálló szabad intézkedést ezen ügyek elintézésére, az a kérdés merült fel: hogyan és mily rendszerre alapítva intézzük most már a szabadalmi ügyet? Körül kellett tekintünk Európa különféle államaiban, hogy hogyan és miképen van ott rendezve a szabadalmi ügy, és különösen választani kellett azon rendszerek között, a melyek nemcsak Európában, hanem az azon kívüli államokban használatnak.

Hogy az a bejelentési rendszer, a melyre a szabadalmi ügyünk fektetve volt, már a fokozott igényeknek és az ipar előrehaladott stádiumának nem felel meg, e tekintetben már 40 éves tapasztalat állott előttünk, és azt teljesen el kellett ejteni. A fennálló egyéb rendszerek közt legcélszerűbbnek mutatkozott vagy a felszólamlási, vagy az elővizsgálati, vagy az ügynevezett vegyes rendszer. A t. előadó úr már oly részletesen ismertette e három rendszert, hogy én a magam részéről nem akarok ismétlésekbe bocsátkozni; csak azt akarom hangsúlyozni, hogy vele teljesen egyetértőleg én is abban a nézetben vagyok, hogy az a rendszer, a mely ezen törvényjavaslatban elfogadtatott, s mely annak alapját képezi, nézetem szerint is a leghelyesebb a mi viszonyaink között, mert ez nemcsak az ipar fejlődését alkalmas hathatósan előmozdítani, de pénzügyi helyzetünknek is leginkább felel meg. Pénzügyi helyzetünket mondám, mert tagadhatatlan, hogy az a másik rendszer, melynek sok követője van Európában, s a mely bizonyos tekintetben mint mintarendszer állítatik oda, a mely Németországban el van fogadva. — a hol a két rendszer, tudniillik az elővizsgálati és a felszólamlási rendszer vegyesen alkalmaztatik — mondom, daczára annak, hogy az igen jónak mutatkozik Németországban, mégis azt gondolom, hogy a mi viszonyaink közt nálunk nem igen volna alkal-

mas, mert ennek a költségei roppant nagyok. Itt egy kiterjedt, nagyszámú személyzettel bíró apparátussal kellene dolgoznunk, mely minden találmányt abból a szempontból, vajjon csakhogy új-e, alapos és szoros vizsgálatnak vet alá. Ez az apparátus oly nagy összeget venne igénybe, a melyet mi, tekintettel a találmányoknak aránylag csekély számára, a csekély bejelentésekre, és az innen származó díjak elégtelenségére lehetetlen, hogy fedezni képesek lennénk, ha csak az állam más jövedelmeit erre a célra felhasználni nem akarnók, a mi nézetem szerint okvetlenül szükséges volna. *(Helyeslés jobbfelől.)*

De ha ezen finanziaális szempontból kiindulva előnyösebbnek mutatkozik a felszólamlási rendszer, mely aránylag csekély költséggel dolgozik, mert azt az egész apparátust, mely oly nagy költségekbe kerül, pótolja a nagy közönséggel magával, a mi semmibe se kerül, és melyről fel lehet tenni, hogy érdekeinek megóvása szempontjából, legalább is oly szolgálatokat fog tenni, mint az a hivatalos személyzet és apparátus, — azt gondolom, — hogy még más szempontból sem áll hátrább a felszólamlási rendszer.

Különösen nagy súlyt fektetek arra, t. ház, *(Halljuk! Halljuk!)* hogy oly rendszert fogadjunk el, a mely előbb-útóbb oda fogja vinni ügy közönségünket, különösen iparos közönségünket, hogy tanulja meg azt, hogy érdekei mindig legjobban lesznek megóva és védve, ha ő maga azokkal alaposan törődik, és nem várja a segítséget más oldalról. *(Helyeslés.)*

Megtörténhetik, hogy ezen rendszer alkalmazásának első stadiumában elő fognak fordulni oly esetek, midőn még az az iparos közönség, mely első sorban van érdekelve ezen ügyben, kellő gondot nem fordít arra, hogy mily találmányok jelentettek be, elmulasztja majd annak idején a felszólamlást; és ennek következtében saját érdekében érzékeny kárt is fog szenvedni; de egy-két ilyen esetnek ismétlése meg fogja őket tanítani, hogy mikép őrködjének saját érdekük felett. És meg vagyok győződve róla, hogy ha ez egyszer átmegy iparos közönségünk vérébe, ez a felszólamlási rendszer sokkal jobb szolgálatokat fog tenni, mint maga az elővizsgálati vagy a kombinált rendszer. *(Helyeslés.)*

Ezen szempontokból kiindulva, t. ház, én a törvényjavaslatnak az alapját teljesen helyesnek, teljesen viszonyainknak megfelelőnek találom, és különösen tekintettel azon nagy korrelációra, a mely a szabadalmi találmányok oltalma és az ipar fejlődése között fennáll egyrészt, másrészt pedig tekintettel arra, hogy a találmányok létrehozásánál azoknak védelemben való részesítése egy nagy ingert és rugót képez, és úgy követve

elűtni. Hogy egyebet ne említsek, itt van például a dynamit. Ez tisztán vegyi úton előállított anyag, két eddig ismert anyag összetételéből áll, a glycerin és légsav összetételéből. Ha megtiltjuk, hogy ezentúl vegyi úton valamit elő lehessen állítani, a dynamit és hasonló robbantó anyagok előállítását abszolút nem kísérelheti meg senki s akkor ez a szabadalom értékét elveszti. E kettő között tehát különbséget kell tenni, de ez a törvényjavaslat ezt a különbséget kellőképp meg nem teszi.

Ilyen hiba, — a mire Helfy Ignác t. tagtársunk szintén rámutatott, — hogy a ki másnak szolgálatában áll, az szabadalmat nem kaphat, hanem a szabadalom illeti azokat, a kiknek szolgálatában áll. Csak egy példát idézek a t. miniszter úrnak. *(Halljuk! Halljuk!)* Az első dynamo-elektrikus motort, melyet egyáltalában felfeltaláltak, s melynek útján lehetett az elektricitást mozgató erővé átalakítani, egy egyszerű párisi asztalos, Gram, találta fel, a ki szintén ott volt egy gyár kötelékében, mint egyszerű napszámos volt alkalmazva, és ha ott is ily rigorozitással jártak volna el, és ha — hogy így fejezzem ki magam — ily barbár módon akarták volna a munkaadó javára munkájától megfosztani azt, a ki a találmányra reájött, akkor Gram soha abból magának hasznót nem szerezhette volna, hanem igenis haszna lett volna munkaadójának. *(Helyeslés a szélső baloldalon.)*

Azért én nem tartanám célszerűtlen dolognak, sőt helyesnek találnám, ha a t. miniszter úr is elfogadná Helfy Ignác t. képviselőtársunk propositióját, a melyhez magam is hozzájárulnék dacára annak, — mondom, — hogy én a részletes tárgyalás alapjául elfogadom ezt a javaslatot. Talán szavazhatnánk e javaslat felett általánosságban a mai ülésen és akkor a részletekre nézve áttennék ezt a jogügyi bizottsághoz, hogy véleményt adjon róla oly időben, hogy azt még a pünkösdi szünet előtt tárgyalhatnók. *(Helyeslés a bal- és szélső baloldalon.)*

Igen kérem a magam részéről is a t. miniszter urat, hogy méltóztassék ebbe beleegyezni és a t. házat, hogy méltóztassék ehhez képest határozni. *(Helyeslés a bal- és szélső baloldalon. Felkiáltások: Halljuk a minisztert!)*

Dániel Ernő kereskedelemügyi miniszter: T. képviselőház! *(Halljuk! Halljuk!)* Minthogy nem én nyújtottam be ezen törvényjavaslatot, hanem még hivatali elődöm, és bár azon körülményből, hogy vissza nem vontam, a látszat is a mellett szól, hogy ezen törvényjavaslatot magamévá tettem, mégis ezen szempontból is kötelességemnek tartom a törvényjavaslatra vonatkozó nézeteimet a t. házzal megismertetni. *(Halljuk! Halljuk!)*

Azon álláspont, melyet ezen törvényjavaslatlal szemben elfoglalt, kiindul azon állapotból, mely jelenleg a szabadalmi ügyekre nézve egyáltalában fenforog. Méltóztatik a t. ház tudni, hogy a szabadalmi ügyekre nézve jelenleg az 1852. évi augusztus hónapban megjelent pátenst az irányadó, mely az 1867. évi XVI. törvény-czikk 16. §-ában törvényerőre emeltetett. Ezen törvénynek határozmányai értelmében a szabadalmi ügy jelenleg a monarchia másik országával közösen, együttesen intéztetik el, oly értelemben és oly módon, hogy azon szabadalmak, melyek az egyik állam által adatnak ki, egyszersmind a másik államban is érvényesek. Ezen intézkedés azon hátránnyal járt, hogy mivel a szabadalmaknak túlnyomó, nagyobb része Ausztriában jelentetett be, és a díjak ott fizettettek, a hol a bejelentés megtörtént, a szabadalmi díjak legnagyobb része Ausztriában folyt be, Magyarországnak pedig csak egy igen csekély kis rész jutott. Már ezen a hátrányon iparkodott a törvényhozás segíteni akkor, midőn az 1878. XX. törvény-czikk 16. §-a elrendelte azt, hogy a szabadalmi díjak ugyanazon államnál fizetendők be, a hol a bejelentés történik és a szabadalom kiadatik; mindazonáltal a másik állammal közöltetvén, lajstromozási díj fejében a bejelentési, illetőleg szabadalmi díjnak 25%-a fizetessék. Ezen intézkedés a pénzügyi oldalán a dolognak némileg segített, mer azóta a szabadalmi díjakból nagyobb össze folyt be itt lajstromozási díj czimén, de még mindig sokkal csekélyebb, mint a mennyi a országot megillette volna.

Az a pátenst, mely utólagosan törvényesítetett nálunk, az az úgynevezett bejelentési rendszerre volt fektetve; azonban az iparnak folyamatos fejlődése folytán mindinkább érezhetőbb lettek azon hátrányok, melyek ezen bejelentési rendszerrel járnak, és mindinkább égetőbb lett annak szüksége, hogy az egész szabadalmi ügy nálunk is reformáltassék. Meg is indítottak tekintetben a tárgyalások mindkét állam kormányai között, és pedig eleinte azon alapon, hogy úgy, a mint eddig, jövőre is együttes intéztessenek el ezen ügyek. Azonban már tárgyalások folyamán világossá vált az a meggyőződés, hogy ezen alapon azt tovább folytatni lehetetlen. Lehetetlennek mutatkozott először azért, mert hiszen a két államnak ipari fejlődése között igen nagy eltérés van, és az épen az ipar támogatása céljából alkotott szabadalmi törvény az iparfejlődés különbsége folytán nehezen alapítható egyöntetű együttes eljárásra.

De felmerült még egy másik nehézség az ipari ügyek kezelésére egy közös hatósággal kellett volna felállítani, a mely közös hat

a szabadalmi találmányoknak nyújtott oltalom és védelem az ipar fejlesztésére és annak előmozdítására egyik leghathatósabb eszköz, a magam részéről ezt a törvényjavaslatot a legmelegebben ajánlom a t. háznak elfogadásra. *(Élénk helyeslés.)*

Nem szándékozom most azon részletes megjegyzésekkel foglalkozni, a melyek a törvényjavaslatra több oldalról tétettek; hiszen a törvényjavaslat részletes tárgyalása alkalmával lesz módom és alkalmam ezekre visszatérni. Jelenleg csak azon határozati javaslattal akarok foglalkozni, *(Halljuk! Halljuk!)* melyet t. képviselőtársam Helfy Ignác a t. háznak előterjesztett. Hogy bizonyos szempontból jogügyi megbírá- lása ezen javaslatnak telette fontos és szükséges, azt a magam részéről is készségesen elismerem, de bátor vagyok csak azt a körülményt ki- emelni a t. ház előtt, hogy ilyen vizsgálaton, ilyen megbírálason ez a törvényjavaslat már keresztül is ment, habár nem a t. háznak jog- ügyi bizottsága részéről, hanem azon ánkét alkalmával, a mely ezen törvényjavaslat elő- készítéskor tartatott, és a mely ánkétre a fővárosnak mindazon jogászai, a kik speczialiter szabadalmi ügyekkel foglalkoznak, meg voltak bíva, és ez alkalommal nézeteiket előadták. *(Fel- kiáltások a szélső baloldalon: Egész büntető kodex van a javaslatban!)*

Helfy Ignác: Hisz a nyolczadik fejezet egy büntető kodex!

Dániel Ernő kereskedelemügyi minisz- ter: T. ház! Ha egyáltalán nem volna már olyan rövid az idő, a mely a nyári szünetektől elválaszt *(Felkiáltások a bal- és szélső baloldalon: Három nap alatt megtörténhetik.)* a magam részé- ről a legszivesebben hozzájárulnék azon aggo- dalmaknak, — bárha a t. háznak csak egy részé- ről is jönnének azok, — elosztatásához, de attól tartok, hogy tekintettel arra, hogy a rendel- kezésünkre álló idő meglehetősen rövid, de különösen tekintettel arra, hogy mindazon jogi szempontok, a melyek ezen törvényjavaslat vég- leges megállapításánál mérvadók lehetnek, a törvényjavaslat részletes tárgyalása alkalmával megfelelő szakaszról itt az illető jogászok által, kik szabadalmi ügyekkel foglalkoztak, a leg- preczizebb alakban megemlíthetnek és e tekin- tetben, a mennyiben jogügyi szempontokból talán némi hiányai mutatkoznának a törvényjavas- latnak, — a melyeket én megvallom, talán az- ért mert specziális jogász nem vagyok, nem is- merhetek, — mivel, mondom, megvan a lehető- sége annak, hogy e tekintetben a reperáció itt megtörténjék: igen kérném a t. házat, hogy el- fogadva a törvényjavaslatot általánosságban, ezen határozati javaslatot ne méltóztassék ma-

gáévá tenni. *(Ellenmondások a bal- és szélső bal- oldalon.)*

Beöthy Ákos: Nem mellőzzük a határo- zati javaslatot.

Dániel Ernő kereskedelemügyi mi- niszter: Különb a törvényjavaslatot ismétel- ten a t. háznak figyelmébe és elfogadásra aján- lom. *(Élénk helyeslés a jobboldalon.)*

Elnök: Szólásra senki sincs feljegyezve. Várady képviselő úr kíván szólni.

Várady Károly: T. képviselőház! *(Halljuk! Halljuk!)* Röviden kívánok a törvényjavaslathoz hozzászólni. Első sorban is azon véleménynek adok kifejezést, hogy valóban csodálatosnak tűnik fel az, hogy akkor, mikor a szellemi tulajdon- nak szabályozásáról van szó, a képviselőház a közigazdasági bizottság jelentését tárgyalta. Én magam is abban a véleményben voltam, mint Helfy Ignác t. képviselőtársam, hogy tudniillik ez csak valami elnézés folytán történt, de a mint a tárgyalás folyama bizonyítja, a keres- keдемügyi kormány meglegedett azzal, hogy esetleg meghallgasson egyes jogászbereket az ánkét-en, arra azonban egyáltalában nem gondolt, hogy az igazságügyi bizottság által is tárgyal- tassa ezen javaslatot. Már pedig az én felfogá- som szerint is ez a javaslat nem annyira a sza- badalom következtében támadó jogviszonyokról és azon eljárásról intézkedik, hogy a szabadalom miként adassék meg és miként vonassék vissza, hanem tényleg a tulajdonnak megszorításáról szól ezen javaslat. De hozzájárulok azon szem- pontokhoz és kifogásokhoz, a melyeket Helfy Ignác és Hoitsy Pál t. képviselőtársaim előad- tak; én is azon szempontot kívánom főképen figyelembe vétetni, hogy ezen javaslat valóságos polgári és büntető eljárásról is szól, s az tel- jesen helytelen dolog, hogy az igazságügyi bi- zottság tárgyalásának mellőzésével intéztessék el ez itt a ház plénumában. E javaslatban ugyanis, t. ház, keresetekről van szó, van szó pe- rekről, végrehajtó közokiratokról, szó van a per- rendtartás alkalmazásáról, birói eljárásról, kihá- gások pénzbüntetések megállapításáról, súlyosító és enyhítő körülményekről és egyáltalában min- dennemű olyan intézkedésekről a melyek főképen az igazságügyi bizottság által való határozott szoros megállapítást és megvitatást kívánnak. Ebből folyólag t. képviselőház, én azon véle- ményhez csatlakozom és újból is kérem a magam részéről a t. miniszter urat arra, hogy legyen szíves a határozati javaslathoz hozzájárulni és utasítsa ezen javaslatot az igazságügyi bizott- sághoz. *(Élénk helyeslés a szélső baloldalon.)*

Elnök: Kíván-e még valaki a tárgyhöz szólni?

Madarász József képviselő úr fog szólni.

Madarász József: T. ház! Magam is azért szólok fel, hogy a kereskedelmi minisz-

ter urat és a t. házat arra kérjem, hogy a ház a törvényjavaslatot most elfogadván általánosságban, a részletes tárgyalás alapjául, az adassék ki a jogügyi bizottságnak azon felhívással, hogy lehetőleg még e héten átvizsgálja és körülbelül a hétfői ülésen véleményét beadván, 15-én vagy 16-án a ház a javaslatot tárgyalhassa. Mivel látjuk, hogy általánosságban senkinek sincs ellenvetése a törvényjavaslat ellen, de a képviselőknek az az óhajta, hogy peres kérdésekben a ház ne határozzon anélkül, hogy az igazságügyi bizottság véleményét meg ne hallgatta volna, arra kérem a t. kereskedelmi miniszter urat, hogy miután ő kijelentette, hogy az esetben, ha biztosítva volna a felől, hogy a ház a pünkösdi szünet előtt letárgyalhatja, elfogadná Helfy Ignác t. képviselőtársam indítványát, mivel továbbá csak azért kérjük a javaslatnak az igazságügyi bizottsághoz való utasítását, hogy azután a törvényjavaslat szabatosabb, jobb és a törvényes tekinteteknek megfelelőbb legyen, azért kérem a t. házat és a kereskedelmi miniszter urat, mivel ugyanis elég ideje lesz a háznak a javaslatot a szünetek előtt letárgyalni, legyen szíves elfogadni Helfy Ignác t. képviselőtársam indítványát. *(Helyeslés a szélső baloldalon.)*

Dániel Ernő kereskedelemügyi miniszter: T. ház! Amint már előbb is kijelenttem, szívesen hozzájárulok ahhoz, hogy a t. ház csak egyes tagjainak is skrupulusait eloszlassam, és aggodalmam csak az volt, hogy talán az idő rövidsége miatt nem lehetne a javaslatot egyhamar törvényerőre emelni; ha azonban oly módon lehetne az ügyet elintézni, hogy hétfőn már a javaslatot tárgyalhassuk, az esetben szívesen belenyugodnám ebbe, *(Helyeslés)* mert fő-

célom az, hogy a törvényjavaslatból a szünet előtt törvény legyen. *(Élénk helyeslés.)*

Elnök: T. ház! Kiván-e még valaki a tárgyhöz szólni? Ha senkisé ism kiván a vitát berekesztem. Ugy vettem ki a vitából, hogy a ház egyhangulag elfogadja általánosságban a részletes tárgyalás alapjául a törvényjavaslatot. *(Helyeslés)* Ennélfogva határozatilag kimondom, hogy az elfogadtatik. Egyszersmind elfogadtatik Helfy Ignác képviselő ur javaslata, mely szerint a javaslat visszautasittatik az igazságügyi bizottsághoz, azzal a megbizással, hogy jogi szempontból annak részleteit átvizsgálván, a miniszter úr hozzájárulása értelmében tegyen jelentést úgy, hogy a jövő hét elején tárgyalás alá vehesse a ház a részleteket is. Méltóztatnak ezt elfogadni? *(Elfogadjuk!)* Ebben az értelemben tehát kimondom a határozatot.

Most kérek még figyelmet. *(Halljuk!)*

A jövő ülések napirendjére nézve a javaslatom a következő. *(Halljuk! Halljuk!)* Holnap és holnapután a ház ülést nem tartana, hanem a bizottságok dolgoznának. *(Helyeslés.)* A pénteken tartandó ülés napirendjére, mely ülés 10 órakor kezdődne, javaslatba hozom a pénzügyi bizottság jelentését a pénztári készletekről és az ezekből fedezendő beruházásokról szóló törvényjavaslat tárgyában.

Elfogadja ezt a ház? *(Elfogadjuk!)* Ennélfogva a háznak következő ülése lesz e hó 10-én d. e. 10 órakor az előadott napirenddel.

Az ülést most már berekesztem.

(Az ülés végződik déli 12 órakor.)

Hoitsy Pál: Már általánosságban elfogadtuk. Jó volna, ha mindjárt a részletekre térnénk át.

Elnök: Előbb az előadó úrnak kell szólni; azután következik a részletes tárgyalás.

Rosenberg Gyula előadó: Csak röviden azon kinyilatkoztatásra kívánok szorítkozni, hogy a közgazdasági bizottság nevében készséggel hozzájárulok azon módosításokhoz, a melyekben a törvényjavaslat lényegét javítva látom, s a magam részéről is kérem a közgazdasági bizottság nevében, hogy az igazságügyi bizottság által megállapított szöveget méltóztassanak a részletes tárgyalás alapjául elfogadni. *(Helyeslés jobbfelől.)* Ezt a kijelentést kívántam tenni.

Elnök: A felett, hogy általánosságban elfogadtassék-e a javaslat, új határozat nem hozható.

Következik a részletes tárgyalás. Mindkét szöveg a ház előtt van, kérem az első szakaszt felolvasni.

Josipovich Géza jegyző *(olvassa a törvényjavaslat címét, az I. fejezet címét és az első szakaszt, a melyek észrevétel nélkül elfogadtatnak. Olvassa a 2. §-t.)*

Bánó József: T. ház! A 2-ik §. második részének, illetőleg a második szám alatt annak kihagyását kérem. Azon indokok, melyek engem erre vezetnek, a következők.

Először tudom, hogy ilyféle rendelkezések egy törvényhozásnál sem fordulnak elő ily törvényjavaslatban. A második ok, a mely engem erre vezet, az, hogy igaz, elismerem, hogy a mostani szerkezet némileg előnyösen módosítja az előbbeni szerkezetet, a mennyiben korlátozza, és a mennyiben nem a hadi kormányzatnak engedik annak megbírálását, hanem a kereskedelmi miniszternek. Mindazonáltal azt gondolom, t. ház, mindamellett, hogy ez így van, ezen második pont a találmányok szabadalmáról szóló törvényjavaslatnak szellemével teljesen ellenkezik, mert mi a szabadalom? Először mi a találmány? A találmány nem egyéb, mint a szorgalomnak, tudománynak, leleményességnek és a zseninek nyilvánulása, egy olyan iparilag értékesíthető formában, a mely esetleg a nagyközönségnek, vagy pedig az egész emberiségnek javát szolgálja.

És mi a szabadalom? A szabadalom nem egyéb, mint ezen szorgalom, ezen tudomány és zseninek némileg megjutalmazása oly módon, hogy ezen megjutalmazás az egész közönségnek hasznára váljék.

Azt hiszem, hogy az emberi észnek ilyenmű röptét korlátok közé szorítani teljességgel nincs érdekünkben. A törvényjavaslatnak, a mint így van fogalmazva, körébe igen sokat be lehet vonni, és mindnyájan nagy érdeklődéssel viseltetünk azon dolgok iránt, a melyek a had-

ügynek előmozdítását eszközlik; mindnyájan a legnagyobb figyelemmel nézzük azt, hogy a honvédség, a hadsereg, a haditengerészet hadképeességének mi szolgál emelésére, továbbá nagy érdeklődéssel vesszük azt, hogy a szükséges hadi fegyverekre, robbanó vagy lőszerre, erősítésekre, vagy hadihajókra mi volna előnyösebb; de azt hiszem, hogy mintán ezek ily fontos dolgok, nem igen fogunk találni embert, ki ezek felett gondolkozzék, ki tudományát, tapasztalását ezekre fordítsa, mikor előre tudta, hogy talán egy egész emberi élet szorgalma nem lesz senki által jutalmazva, s ő erre az engedélyt nem fogja megkapni. Én azt gondolom, hogy a szabad szellemnek röptét ily módon korlátozni nem szabad, s az emberi ész fejlődése, az állam jól felfogott érdeke nevében tiltakozni kell a második pont fentartása ellen. *(Helyeslés a bal- és szélső baloldalon.)*

Én igen csodálom, hogy maga a hadügyi kormányzat nem tiltakozik ez ellen, mert neki volna leginkább érdekében, hogy egy ily szakasz innen kimaradjon, mivel a hadi kormányzat fogja esetleg ennek legnagyobb hasznát venni. *(Igaz! Úgy van! a bal- és szélső baloldalon.)*

Azt mondják, hogy a második pont korrektívuma a 14. §-ban van, mely ezt a pontot szankcionálja. Leszek bátor azt felolvasni. *(Olvassa.)* »A szabadalom hatálya korlátozható annyiban, hogy az a kereskedelemügyi miniszter rendelete alapján a hadsereg, a honvédség, vagy a haditengerészet részére, vagy az állami egyed-árúság céljaira az állam részére egészben vagy részben, a szabadalom egész tartamára vagy ennél rövidebb időre igénybe vehető. Ily esetben a feltalálónak kellő kártérítés nyújtandó, melynek összege, ha megegyezés létre nem jön, bírói úton állapítandó meg.«

Ha az ember ezt csak felületesen vizsgálja, azt hiszi, hogy a második pont és a 14. §. között bizonyos korreláció, de ha az ember jobban vizsgálja a dolgot, azt látja, hogy egyik a másikat teljesen kizárja. Tudjuk, hogy a 2. §. második pontja hogy szól; de a második szakasz bekezdése azt mondja: »szabadalom nem engedélyezhető«. A 14. §. pedig azt mondja: »a szabadalom hatálya korlátozható«. Ha a második pont kimarad, felesleges a 14-ik szakasz. Ha a 14-ik szakasz marad, érthetetlen a második pont, mert ha a szabadalom megsemmisítendő, korlátozni sem lehet, mert nincs szabadalom, akkor a 14. §. hatálya teljesen elvész.

Hogyha ezen szakasz benmarad, ebből csak kára lesz az országnak; mert ha valakinek lesz egy életrevaló találmánya, melynek jövője van, s ebbe a szférába tartozik, akkor az

nem fogja itt bejelenteni, hanem elviszi a külföldre, s ott fogja értékesíteni. Ily körülmények közt hoppon fogunk maradni, és ezt a baklövést, hogy ez az intézkedés esetleg benmarad a törvényben, esetleg talán a harctéren fognók megkeserülni. Ennélfogva, t. ház, én ennek a szakasznak a kihagyását vagyok bátor indítványozni. *(Helyeslés a baloldalon.)*

Elnök: Kíván még valaki szólani ezen szakaszhoz?

Visontai Soma: T. képviselőház! A második szakasz harmadik pontja arról intézkedik, hogy tudományos tantételekre és elvekre, mint ilyenekre szabadalom nem engedélyezhető. Mint-hogy azonban az első szakasz világosan azt mondja, hogy csak olyan találmány szabadalmazható, a mely iparilag értékesíthető is, mint-hogy másrészt e harmadik pont a szabadalom nyújtásánál és a szabadalom igénybevételénél félreértésekre is adhat alkalmat, és minthogy különben is úgy hiszem, t. ház, hogy az igazságügyi bizottságnak talán többsége, vagy legalább nagy része abban a nézetben volt, hogy e harmadik pont kihagyandó, én most ismételtén kérem ezt, és azt indítványozom, hogy e pont kihagyassék. *(Helyeslés a szélső baloldalon.)*

Elnök: Kíván még valaki szólani? Senki sem kíván. A vitát berekesztem. A miniszter úr kíván szólani.

Dániel Ernő kereskedelemügyi miniszter: T. képviselőház! Két módosítvány történt a második szakaszra nézve, az egyik, a melyet Bánó József t. képviselőtársam a második pontra nézve tett, és egy pedig, a melyet Visontai Soma t. képviselőtársam nyújtott be, és a mely a harmadik pontra vonatkozik.

Először is Bánó József t. képviselőtársam módosítványával leszek bátor foglalkozni. *(Halljuk! Halljuk!)* Mindenekelőtt bátor leszek a t. ház figyelmét felhívni arra a körülményre, hogy ezen pontnak szövegezése lényegesen eltér azon pontnak szövegezésétől, a mely az eredeti törvényjavaslatban foglaltatik. Ott ezen kivétel sokkal tágabb körű volt, és a tiltakozási jog a hadügyminiszter részére volt biztosítva. Ezen szövegben, tudniillik a szabadalmazás meg nem adhatása preczize, konkrétan megjelölt tárgyakra vonatkozhatik csak, és a megadás tiltakozásával a kereskedelemügyi miniszter bízott meg, mert a bizottságok azon szempontból indultak ki, hogy ezzel a ténnyel, tudniillik a tiltakozás tényével csak egy olyan miniszter, illetőleg kormányközeg bízassék meg, a ki e tényért felelősséggel tartozik. Ez az egyik garanciája, t. képviselőház, hogy visszaélések a tiltakozásnál egyáltalán nem fognak előfordulni.

A másik pedig, hogy egészen konkrét és

precziz meg lettek nevezve azon tárgyak, melyekre ezen tiltakozás kiterjed, és ezek olyanok, a melyek kizárólag és egyedül a hadsereg, illetőleg a hadi tengerészet és honvédség harczképességének emelésére szolgálnak.

Minden más tárgy abból ki lett zárva s így minden más tárgyra, a mely akármilyen távolról is bármely vonatkozással van a hadsereg harczképességére, szabadalom bátran adható. Csak az a kérdés, t. ház, hogy czélszerű és indokolt-e, hogy ezen határozottan megjelölt tárgyak a szabadalom megadása alól kivétesse- nek. Mindenekelőtt konstatálnom kell, hogy nem egészen állja meg a helyét t. képviselőtársamnak az az állítása, mintha ilyen intézkedés egyik törvényben sem fordúlna elő. Bátor vagyok hivatkozni az angol szabadalmi törvényre, a mely határozottan kimondja azt, ha nem is tiltja meg a szabadalom kiadását, de kimondja határozottan, hogy oly szabadalmi találmányokat, a melyek ezen célra szolgálnak, mindenféle kisajátítás nélkül használni lehet, továbbá bátor vagyok felhívni a figyelmét arra is, hogy az orosz szabadalmi törvényben ugyanily intézkedés foglaltatik, mint itt. Hasonló intézkedés foglaltatik a török, nemkülönb a német patens-törvényben is, bár kissé más alakban. De másrészt, t. ház, bátor vagyok a figyelmet arra is felhívni, hogy egy ilyen intézkedésnek a törvényből való kihagyása egyrészt a találmányok létesítésére nézve nem nagy rugóul fogna szolgálni, másrészt azonban roppant pénzügyi áldozatokkal és károkkal járna. Én inkább látom a kárt abban, ha ezt az intézkedést kihagyjuk, mint abban, ha azt benne hagyjuk, mert az sem áll, mintha ily dolgokkal nem foglalkoznék senki. Hiszen a hadsereg szervezetében van egy egész osztály, a mely egyebet sem tesz, mint folyton új találmányokkal foglalkozik. Igen sok oly új találmány van, a mely a harczképesség emelésére szolgál, s a mely a nagy közönség előtt ismeretlen. És könnyen megeshetik, hogy valaki egy olyan találmányra nyer szabadalmat, a mely a hadsereg vezetősége előtt már ismeretes volt vagy már alkalmazásban van. Így a feltalálók kártalanításának végtelen sora következne be s ez csak a hadügyi költségek mértékét fokozná. Ezek azon tekintetek és körülmények, a melyeket a kormány el akart kerülni és el akart háritani.

Mindezen szempontokból kiindulva, t. ház, kérem, hogy a 2. pontra vonatkozó indítványt ne méltóztassék elfogadni.

A mi a 3. pontra vonatkozó indítványt illeti, megvallom, hogy nézetem szerint is a tudományos elvek olyan természetűek, hogy azok az 1. pont intézkedései folytán alig alkalmasak arra, hogy szabadalmazhatók legyenek.

Hogy e pont ebbe a szakaszba mégis fölvetett, ennek oka az, hogy a gyakorlat és tapasztalat azt mutatta, hogy igen számosan jelentettek be kérelmeket oly találmányokra, amelyek tisztán tudományos elvekre vonatkoznak, hogy tehát előre is elvonják a lehetőségét annak, hogy ily föltalálók bejelentéseket tegyenek és bejelentéseikkel a szabadalmi hivatal idejét igénybe vegyék; ezért tartottuk czélszerűnek, hogy ez világosan kifejeztessék.

Mindezeknél fogva arra kérem a t. házat, hogy a 2. §-t úgy a mint azt az igazságügyi bizottság szövegezte, méltóztassék elfogadni. *(Helyeslés a jobboldalon.)*

Elnök: Fölteszem a kérdést szavazásra. A 2. §. 1. és 2. bekezdése ellen semmi kifogás sem tétetvén, ezeket elfogadottaknak jelentem ki.

Következik Bánó József képviselő úr indítványa, a ki azt kívánja, hogy a 2. §. 2. pontja hagyassék ki.

Azok, a kik a 2. pontot jelen szövegezésében elfogadják, kérem, hogy álljanak fel. *(Megtörténik.)* Többség. El van fogadva, és így Bánó József képviselő úr indítványa elesett.

Következik a 3. pont.

Visontai Soma képviselő úr azt indítványozza, hogy a 3-ik pont hagyassék ki. Fölteszem az eredeti szövegre, a bizottság szövegezésére a kérdést. Ha ez elfogadtatik, természetesen a kihagyási indítvány elesik.

Azok, a kik a 2. §. 3. pontját elfogadják, kérem, hogy álljanak fel. *(Megtörténik.)* Többség. A 3. pont elfogadtatott és így a kihagyási indítvány elesett.

A 4. pont ellen semmi kifogás sem tétetvén, az el van fogadva.

Következik a 3. §.

Perczel Béni jegyző *(olvassa a 3—19 szakaszokat, a melyek észrevétel nélkül elfogadtatnak. Olvassa a 20. §-t).*

Illyés Bálint jegyző: Helfy Ignác!

Helfy Ignác: T. ház! Én köszönettel veszem *(Halljuk! Halljuk!)* azon változtatásokat, melyeket az igazságügyi bizottság e törvényjavaslat szövegén eszközölt. Csakugyan úgy látom, hogy tetemesen javult most a javaslat, a minek csak mindnyájan örülhetünk.

Azonban kénytelen vagyok mégis ezen 20. §-hoz egy rövid módosítványt benyújtani, előre jelezvén, hogy semmi elvhez nem nyúlok benne, csak világosabbá akarom tétetni, mert előfordul benne két oly passzus, mely teljesen felesleges, a mennyiben ott az mondatik, a mi már úgyis kitűnik a következő mondatból, és ép azért, mert felesleges, félremagyarázásokra szolgáltat alkalmat.

Ugyanis a 20. §. első részében megállapítja azt, hogy mikor kell a szabadalmat gyakor-

latba venni; a második részében megállapítja azt, hogy megvonható akkor, hogyha az illető találmányát ugyan már gyakorlatba tette, de nem képes megfelelni a hazai szükségletnek és mégsem akarja átengedni kellő kárpótlás mellett találmányát más tisztességes vállalatnak.

Ez teljesen el van érve, ha az első részt hagyjuk meg, és ha kihagyjuk a szövegnek 3. és 4. kikezdését.

Méltóztassanak megnézni, azt mondja a 4. bekezdés: »Kivételesen a megvonás előbb is kimondható, ha a szabadalom tulajdonosa, dacára annak, hogy a találmány külföldön gyakoroltatik és a belföldi gyakorlás közérdekből kívánatos, a belföldön mutatkozó szükségletet belföldi gyakorlatba vétel által maga nem fedezi« stb. Ugyanez már benne van a 2. §-ban, tehát teljesen biztosítva van a hivatal a tekintetben, hogy módjában van megvonni a szabadalmat attól, a ki azt kellőleg és kellő mértékben gyakorlatba nem veszi. Én tehát bátor vagyok azt a módosítványt benyújtani, hogy: »a 3. és 4. bekezdés hagyassék ki, az első bekezdés második sorában e szó után: »tulajdonosa«, iktattassanak eme szavak: »a kihirdetéstől számítandó három éven belül«. Tehát az első az lenne, hogy három éven belül okvetlenül kell, hogy gyakorlatba vegye, a második aztán megmaradna, hogy tudniillik, ha a kihirdetéstől számítandó három év multával a szabadalmat nem hasznosítja kellőleg, akkor az megvonatik tőle. Ezáltal a czél el van érve, és a szövegezés sokkal világosabb.

Ajánlom módosításomat elfogadásra.

Elnök: Kíván még valaki szólni? Ha senki sem kíván, a vitát bezárom.

A miniszter úr kíván szólani.

Dániel Ernő kereskedelemügyi miniszter: T. ház! Azt a kérésemet terjeszttem elő felhozott indítvánnyal szemben, hogy méltóztassanak a szöveget megtartani a mint van.

Azt hiszem, t. ház, hogy a t. képviselő úr midőn ezen módosítványát beterjesztette, azo félreértésből indult ki, mintha e 4. bekezdésnek nem volna egyéb értelme, mint konstatálni az hogy ha a szabadalom három évig nem gyakoroltatik, akkor az megvonható. De e negyedik bekezdés még mást is, és nézetem szerint igen fontos dolgot mond ki, melyet figyelmen kívül semmi esetre sem szabad hagyni. Kimondj ugyanis, hogy a megvonásnak akkor is hely van, és pedig a három évet megelőzőleg i azon esetben, ha valamely találmány a külföldön gyakoroltatik nagy terjedelemben, és enne dacára, a feltaláló ezen találmányát a belföldön gyakorolni nem akarja, vagy nem tudja, és közérdekből szükségesnek mutatkozik, hogy a találmány belföldön is gyakoroltassék. Ez az es

az, midőn a törvény a negyedik bekezdés értelmé szerint meg akarja a jogot adni arra, hogy három éven belül is megvonható legyen a szabadalom, ha a feltaláló figyelmeztetetik e körülményre, és ennek dacára nem segít a dolgon.

Kérem a t. házat, hogy ezen szempontból méltóztassék az eredeti szöveget megtartani, mert ez igen fontos körülményre vonatkozik. *(Helyeslés jobbfelől.)*

Elnök: Az előadó úr kíván szólni.

Rosenberg Gyula előadó: T. ház! Magam részéről is kérem az eredeti szöveg megtartását.

A 20. §. két megvonási esetet állít fel. Az egyik az, midőn az illető találmány az országban nem gyakoroltatik kellően.

Ez esetben a megvonás három év elmultával történhetik. A negyedik bekezdés pedig azt mondja, hogy kivételesen, ha a szabadalom a szükségletnek megfelelőleg gyakorlatba nem vétetik és annak tárgya külföldi gyárból importáltatik, a szabadalom három éven belül is megvonható.

A második bekezdés egészen más esetre vonatkozik. Ott tudniillik arra az esetre állapítatik meg a megvonási jog, ha az illető az úgynevezett licenz-engedélynek, az átengedési kényszernek nem akarna megfelelni, úgy hogy a második pont által az első pont harmadik bekezdését pótolva nem látom s azért kérem az eredeti szöveg megtartását. *(Helyeslés jobbfelől.)*

Elnök: Mielőtt a szavazás megtörténne, fel fog olvastatni a módosítvány.

Illyés Bálint jegyző *(olvassa Helfy Ignác módosítványát)*

Elnök: Szavazásra fel fogom tenni az igazságügyi bizottság szövegét. Ha ez a szöveg, úgy a mint van elfogadtatik, természetesen Helfy képviselő úr módosítványa elesik.

Kérem azokat, kik az igazságügyi bizottság szövegezése szerint a 20. §-t elfogadják, álljanak fel. *(Megtörténik.)* El van fogadva és így Helfy képviselő úr módosítványa elesett.

Perczel Béni jegyző *(olvassa a 21–24 §-okat, észrevétel nélkül elfogadtatnak; olvassa a 25. §-t).*

Rosenberg Gyula előadó: T. ház! A 25. §. negyedik bekezdésébe egy sajtóhiba csúszott. Ugyanis itt az áll: »két műszaki tagból.« e helyett méltóztassanak beiktatni: »két műszaki tagjából«. *(Helyeslés jobbfelől.)*

Elnök: T. ház! A 25. §-ra nézve a bizottság előadójának az az indítványa, hogy annak negyedik bekezdésében előforduló ezen szavak helyett: »két műszaki tagból« tétessék: »két műszaki tagjából«. A kik ezt elfogadják, kérem, álljanak fel. *(Megtörténik.)* A többség elfogadta. Ezzel a módosítással a 25. §. elfogadtatott.

Josipovich Géza jegyző *(olvassa a 26. §-t).* Neumann Ármin!

Neumann Ármin: T. ház! A 26. §. sok tekintetben hiányos. Ugyanis nincsen kimondva abban, hogy a magyar korona területén működő legfelsőbb bíróságok tagjait ki nevezi ki, második hiány pedig az, hogy nincsen kimondva, hogy a szabadalmi tanács elnökének milyen kvalifikációval kell bírnia. Ezen hiányok pótlására vagyok bátor indítványozni, hogy a szabadalmi tanács elnökének kvalifikációjára nézve mondassék ki, hogy az 1869 : IV. törvenyczikk 7. §-ának megfelelő kvalifikációval kell bírnia, vagyis bírói kvalifikációval, és hogy az említett bíróságok tagjait ő Felsége nevezi ki. Ennek értelmében kérem módosítványom elfogadását.

Illyés Bálint jegyző: Mülek Lajos!

Mülek Lajos: T. ház! Én a most be-terjesztett módosítványt szintén elfogadom, ahhoz hozzájárulok, de ugyancsak a 26. §-hoz a magam részéről is bátor vagyok egy módosítványt benyújtani. Nevezetesen ez a 26. §. intézkedik a tanács elnökéről és annak megadván a kúriai tanácselnökkel egyenlő rangot és jelleget, ugyan-azt a javadalmazást is biztosítja számára. Ezen javadalmazás pedig körülbelül évi 7000 forintnak felel meg. Miután pedig ugyancsak ezen 26. §. többi részeiben az ülnököknek nem ennek megfelelő fizetést állapít meg, hanem 500 forint pótléket ad meg, én sehogy sem találom megfelelőnek, hogy az elnök, a kinek különben is csak időleges és nem folytonos működése van, ilyen óriási dotációban részesüljön. Ennélfogva a a 26. §-hoz a következő módosítványt terjesztem be: »A szakasz első bekezdésében e szavak után »Ő Felsége által« közbeszúrandó »a magyar korona területén működő legfelsőbb bíróságok tagjai közül«. A szakasz második bekezdésében e szavak »és javadalmazással« kihagyandók és helyettük teendők »1500 forint működési pótlékkal«. A szakasz negyedik bekezdésében pedig »a legfelsőbb bíróságoktól« kihagyandó és az 500 frt működési pótlék a összes ülnökökre értendő«. Kérem ezen módosítványom elfogadását.

Illyés Bálint jegyző: Várady Károly!

Várady Károly: A 26. §-hoz Neumann t. képviselőtársam által beadott módosítást hozzájárulok, azt helyesnek tartom, valamint Mülek képviselőtársam módosítványát is. Főleg azért szólok fel, hogy Mülek képviselőtársam módosítványát pártoljam, mert csakugyan nagy aránytalanság az, hogy midőn az ülnökök 500 forint működési pótlék állapítottatik meg, ezzel világosan meg van mondva, hogy mellékfoglalkozás, hogy akkor az elnöknek 7 forintot szavazzon meg a törvényhozás. annnyival inkább helytelennek tartom, mer

19. §.

A szabadalom megszűnik :

1. a 15-ik év lejártával;
2. ha a szabadalom tulajdonosa szabadalmának érvényben tartásáról írásban lemond;
3. ha az esedékes szabadalmi díjak kellő időben be nem fizettetnek.

Ha a lemondás a szabadalmi oltalom alatt álló találmánynak csak egyes részeire vonatkozik, a szabadalom a többi részekre nézve továbbra is fennáll.

A lejárati folytán megszűnt szabadalmakról a megszűnés a lejárati napját követő napon, lemondás esetében a lemondás bejelentésére következő napon hatályos.

20. §.

A szabadalom egészben vagy részben visszavonható:

1. ha a szabadalom tulajdonosa elmulasztotta találmányát a magyar korona országai területén lényegileg és kellő terjedelemben gyakorlatba venni, vagy ezen gyakorlatba-vételt igazolatlanul, — szünetelés által —, félbeszakította, vagy legalább a hazai és saját viszonyaihoz képest mindent meg nem tett, mi ezen gyakorlatba-vétel fogyanatosítására és folytatására szükséges.

Ezen visszavonás rendszerint nem mondható ki előbb, mint a szabadalom megadásának kihirdetésétől számítandó három év elmultával.

Kivételesen az elvonás előbb is eszközölhető, ha a szabadalom tulajdonosa, daczára annak, hogy a találmány külföldön gyakoroltatik és a belföldi gyakorlás közérdekből kívánatos, a belföldön mutatkozó szükségletet belföldi gyakorlatba-vétel által maga nem fedezi, vagy használati engedélyek által nem fedeztetli és ezen körülménynek méltányos, — a szabadalmi hivatal által kitüzendő, — határidő alatt meg nem felel.

2. A szabadalom kihirdetésétől számítandó három év elmultával, ha közérdekből a használati engedélynek másokra való kiterjesztése szükségesnek mutatkozik és a szabadalom tulajdonosa ezen engedélynek megbízható vállalkozóktól, — a szabadalmi hivatal által megállapítandó kellő kárpótlás és biztosíték nyújtása melletti megadását megtagadja.

Ily visszavonás előtt a szabadalom tulajdonosa, megfelelő határidő kitüzése mellett, megintendő.

3. Ha a belföldi szabadalom megadása után a találmány az előbb vagy egyidejűleg külföldön nyert oltalmat, — a megsemmisítés és visszavonás eseteit kivéve, — elvesztette és ott szabadon gyakorolható és ily visszavonás közérdekből szükségesnek mutatkozik.

A visszavonás mind a három esetben a visszavonási határozat jogérvényétől hatályos.

Az állam-hatóságnak adott szabadalmakra nézve visszavonásnak helye nincsen.

21. §.

A szabadalom megsemmisítendő és ehhez képest úgy tekintendő, mintha meg nem adatott volna:

1. ha a szabadalom tárgya szabadalmazásra alkalmatlan volt (1—3. §§.);
2. ha nem a valóságos feltalálónak vagy jogutódjának adatott (5. §.);
3. ha valamely érvényben álló szabadalom tulajdonosa kimutatja, hogy valamely később szabadalmazott találmány szabadalmával azonos;

4. ha megállapítottatik, hogy a szabadalom leírása nincs úgy szerkesztve, hogy abból a találmány lényege, tehát a szabadalom tulajdonképeni tárgya s létesítésére szolgáló eszközök,

t. képviselőtársam által beadott módosítások hozzájárulok azt helyesnek tartom, valamint Múlek képviselőtársam módosítványát is. Főleg azért szólok fel, hogy Múlek képviselőtársam módosítványát pártoljam, mert csakugyan nagy aránytalanság az, hogy midőn az ülnököknek 500 forint működési pótlék állapítatik meg, ezzel világosan meg van mondva, hogy a mellékfoglalkozás, hogy akkor az elnöknek 700 forintot szavazzon meg a törvényhozás. Ez annál inkább helytelennek tartom, mert a

indokolásban is benne van, hogy például 1893-ban csak 314 szabadalom engedélyeztetett, és hogy ebből nem keletkezhettek valami rengeteg sok per, azt előre meg lehet mondani. Ennélfogva kérem, méltóztassék a Múlek Lajos t. képviselő-társam módosítványát elfogadni. *(Helyeslés a szélső baloldalon.)*

Elnök: Szólásra senki sincs feljegyezve, ha senkisem kíván szólni, a vitát bezárom.

A miniszter úr fog szólni.

Dániel Ernő kereskedelmi miniszter: T. ház! Ahhoz a módosítványhoz, melyet Neumann t. képviselő úr benyújtott, és a mely úgy látszik, a ház minden oldalán helyesléssel találkozik, szívesen hozzájárulok.

Azonban azon módosítványt illetőleg, melyet Múlek t. képviselő úr nyújtott be, bizonyos aggodalmaim vannak. Először aggodalmam az, hogy kimondassék, hogy csupán a kuriai bírák közül nevezetessék ki a szabadalmi tanács elnöke. Ezt oly megszorításnak tartanám, melyet a mi viszonyaink között elegendőképen nem tartanék indokoltnak, mert lehetnek igen kiváló egyének ezen a téren, szakemberek, a kik akkor teljesen ki lennének zárva, hogy a szabadalmi tanács elnökei lehessenek. Azt hiszem, hogy nekünk erre igen nagy súlyt kell fektetnünk, mert utóvégre nem szabad elfelejtenünk, hogy a szabadalmi tanács a legfelsőbb fórum a szabadalmi ügyekben és igen kívánatos, hogy mindazok, a kik a szabadalmi ügyekben érdekelve vannak, teljes megnyugvást bírijanak, hogy ügyük olyan emberek kezeiben van, a kik kellő szakértelemmel és gyakorlati jártassággal bírnak ezen ügyekben.

A mi a másik módosítványt illeti, hogy tudniillik a legfelsőbb bírósági ülnökök évi 500 forint díjban részesülnek, megvallom, hogy ez az 500 frt olyan hozzávetőleges összeg volt, mert azon szempontból indultam ki, hogy fordulhatnak elő különféle viszonyok, mikor a működési pótlékot az illetőkkel együttesen kell megállapítani. Hiszen méltóztatnak tudni, hogy különösen a műegyetemi tanárok közül lehetnek olyan kiváló egyének, a kiknek részvétele igen kívánatos volna, de hogy minő feltételek mellett vállalkoznak arra, ahhoz nekik is szavunk van, és tartok tőle, ha előre fixirozzuk a működési pótlék maximumát, és ha nem is túlságos nagyságban, akkor sok kiváló erőt, kinek közreműködésére nagy súlyt fektetnék, nem nyerhetnénk meg, mert esetleg keveslik a fizetést.

Máskép áll a dolog a bíráknál. A kuriai bírákat illetőleg magam is czélszerűnek tartom, hogy felvétessék a törvénybe, hogy mennyi legyen a működési pótlék. A bírói függetlenségről szóló törvény szerint ugyanis bíráink

semmiféle más fizetésben nem részesülhetnek, mint a mennyi a törvényben meg van állapítva; tehát ha számukra fizetésfélét akarunk megállapítani, annak nagyságát törvényben kell megszabni. Csak az a kérdés hogy az az 500 frt, mely a bírói tagokra nézve javasoltatik, sok-e vagy kevés? Vegyük tekintetbe — s e tekintetben igaza van Várady képviselő urnak, — hogy valami túlságos elfoglaltságuk nem lesz a bírának, mert az eddigi tapasztalás szerint évenként 60—80 pernél több alig fordul elő. Koncedálom, hogy ezentúl több per lesz, mert több lesz a szabadalom is, a mennyiben oly szabadalmakat is be kell majd nálunk jelenteni, melyek eddig csak Bécsben jelentettek be; de semmi esetre sem lesz a szabadalmi tanács ülnökeinek annyi dolguk, hogy hetenkénti egy ülésben el ne végezhetnék. Természetes, hogy az elnöknek sok dolga lesz, mert az adminisztratív teendőket is ő viszi. Ha tehát az ülnököktől oly csekély tevékenységet kívánunk, azt hiszem, nem lehet azok fizetését oly nagy összegben megállapítani, hogy e bírák fizetése nagyon különbözzék azon kúriai bírákétól, a kik nem tagjai a szabadalmi tanácsnak. Ép ezért állapította meg az igazságügyi bizottság az 500 frtot és ép ezért ajánlom a szakaszt én is elfogadásra. *(Élénk helyeslés jobbfelől.)*

Elnök: Az előadó úr fog szólni.

Rosenberg Gyula, a közgazdasági bizottság előadója: T. ház! Múlek képviselő úr indítványával szemben csak azt jegyzem meg, hogy az igazságügyi bizottság súlyt vetett arra, hogy a szabadalmi tanács elnöksége ne legyen mellékhivatal, hanem tekintettel az ügy rendkívüli fontosságára, és a megszorított felebezési fórumokra is, legyen olyan állás, melynek betöltője kizárólag ennek szentelje idejét. Hogy elég dolga lesz, már csak az is mutatja, hogy a kereskedelmi miniszter úr, a kit a szabadalmi hivatal feletti felügyelet illet meg, e felügyeletet a szabadalmi tanács elnöke révén fogja gyakorolni.

Azért fektetett a bizottság súlyt arra, hogy a szabadalmi tanács elnöke ne mellékhivatalt foglaljon el. *(Helyeslés jobbfelől.)*

Elnök: A 26. §-hoz a módosítványokat következő sorrendben fogom feltenni a szavazásra.

Előbb Neumann képviselő úr indítványát, minthogy Múlek képviselő úr módosítványa azzal szemben is később kerül szavazásra.

Méltóztassék meghallgatni Neumann képviselő úr indítványát.

Illyés Bálint jegyző *(olvasa Neumann Ármin módosítványát).*

Elnök: Azokat, a kik Neumann Ármin képviselő úr módosítványát a 26. §. első beke-

dése helyett elfogadják, kérem, álljanak fel. (Megtörténik.) Többség, s így Neumann Ármin képviselő úr módosítványa el van fogadva.

Most következik ezen szövegre nézve Mülek Lajos képviselő úr módosítványa.

Illyés Bálint jegyző (olvassa a módosítványt).

Elnök: Kérem azokat, a kik Mülek képviselő úr módosítványát a Neumann Ármin képviselő úr által beterjesztett és már most a ház által elfogadott szöveghez elfogadják, kérem, álljanak fel. (Megtörténik.) Kisebbség.

Most következik a második módosítvány, mely vonatkozik az elnök javadalmazására.

Illyés Bálint jegyző (olvassa a módosítványt).

Elnök: Azok, a kik a második bekezdést úgy, a mint az az eredeti szövegben foglaltatik, elfogadják, szemben Mülek Lajos módosítványával, kérem, legyenek szivesek felállani. (Megtörténik.) Többség. Az eredeti szöveg el van fogadva.

Még van egy módosítványa Mülek Lajos képviselő úrnak, mely szerint a negyedik bekezdésben kihagyandó az, hogy »a legfőbb bíróságoktól«. E módosításnak értelme az, hogy minden ülnöknek különbség nélkül volna 500 frt működési pótléka. Azokat, a kik Mülek Lajos képviselő úrnak e módosítványát az eredeti szöveggel szemben elfogadják, kérem, álljanak fel. (Megtörténik.) Kisebbség. Az eredeti szöveg el van fogadva.

Ezzel a 26. §. többi része is el van fogadva.

Josipovich Géza jegyző (olvassa a 27—58. szakaszokat; észrevétel nélkül elfogadtatnak. Olvassa az 59. §-t).

Neumann Ármin!

Neumann Ármin: T. képviselőház! Az 59. §. hiányos szövegezésére vagyok bátor a t. ház figyelmét felhívni. Nevezetesen nincsen provízió e szakaszban arról, hogy a 14. és 18. §§-ban említett specziális kártérítési igényperek milyen illetőség alá tartoznak.

Továbbá hiányos és félreértésekre ad alkalmat ez a szakasz abban az irányban is, hogy azt mondja első mondatában: (Olvassa.) »a szabadsalom tulajdonjoga iránti perek és az öröklési vitás kérdések kivételével«, a mi azon felfogásra adhat alkalmat, hogy a szabadsalom tulajdonjoga iránti perek is kivételt képeznek a kereskedelmi bíróságok illetékessége alól.

Mindezeknek elejét veendő, bátor vagyok a következő módosítványt beterjeszteni: (Olvassa.) »Az 59. §-t következő szövegezésben ajánlom elfogadásra: a jelen törvény 14. és 18. §§-ban említett kártérítési, továbbá a szabadsalom tulajdonjoga iránti perek, valamint az öröklési vitás kérdéseknek kivételével a szabadsalmakra vonatkozó« stb.

Elnök: Kiván még valaki a szakaszhoz szólani? A miniszter úr kiván szólani.

Dániel Ernő kereskedelemügyi miniszter: T. ház! A magam részéről annyival kevésbé tehetek észrevételt ezen módosítvány ellen, minthogy az, hogy az 59. §. ezen bekezdése ily hiányos, inkább csak sajtóhibának tulajdonítható, és az igazságügyi bizottság határozatainak azon módosítvány felel meg, a melyet Neumann Ármin t. képviselőtársam adott be.

Elnök: Kérem a képviselő urakat, mielőtt feltenném a kérdést, hallgassák meg a módosítványt.

Illyés Bálint jegyző (olvassa a módosítványt).

Elnök: Az eredeti szöveg ellen senki sem szólalván fel, a kérdést a módosítványra teszem fel.

Azok, a kik az 59. §-t Neumann Ármin képviselő úr módosítványával fogadják el, kérem, álljanak fel. (Megtörténik.) A szakasz a módosítvánnyal együtt elfogadtatott.

Josipovich Géza jegyző (olvassa a IX. fejezet 60—65. §-ait, melyek észrevétel nélkül elfogadtatnak).

Elnök: Ezen szakaszok tehát el vannak fogadva.

Kérek figyelmet, t. ház! Ezzel a napirendnek ezt a tárgyát, tudniillik a szabadalmakra vonatkozó törvényjavaslatot letárgyaltuk. Miután az idő előrehaladt, azt ajánlanám a háznak, hogy itt szakítsuk meg a tárgyalásokat s a mára kitűzött napirendet a holnap délelőtt 10 órakor kezdődő ülés napirendjére vigyük át. Méltóztatnak hozzájárulni? (Általános helyeslés.)

B. Bánffy Dezső miniszterelnök: Kérem, méltóztassanak még hozzátenni ehhez, hogy ez a törvényjavaslat harmadszori olvasásban tárgyalassék holnap. (Derűltség balfelől.)

Elnök: A mint a miniszterelnök úr is felemlítette, egyszersmind a jelenleg elfogadott törvényjavaslat a harmadik olvasásban is a holnapi ülés napirendjére lesz kitűzve.

Most, t. ház, az interpellációkra való felelet következik; előbb azonban az ülést 5 perczre felfüggesztem.

(Szünet után.)

Elnök: Az ülést újra megnyitom. Kérem, foglalják el helyöket.

A miniszterelnök úr fog felelni az interpellációkra.

B. Bánffy Dezső miniszterelnök: T. ház! Rövid leszek, (Zaj. Halljuk! Halljuk!) mert Helfy Ignác és Ugron Gábor képviselő urak interpellációjára, melyet Agliardi pápai nunczius magyarországi útjára vonatkozó kérdés következtében felmerült ellentétek tárgyában

XXXVII. TÖRVÉNY-CZIKK

a találmányi szabadalmakról.⁽¹⁾

(Szentelést nyert 1895. évi július 7-én. Kihirdetett az «Országos Törvénytár»-ban 1895. évi július 14-én.)

I. FEJEZET.

A szabadalmak tárgya.

1. §. Szabadalmazható minden új találmány, mely iparilag értékesíthető.⁽²⁾

2. §. Szabadalom nem engedélyezhető oly találmányra:

1. melynek gyakorlathavétele törvénnyel, rendelettel vagy a közérkölciséggel ellenkezik;

2. mely a közös hadsereg, haditengerészet vagy a honvédség hadképességének emelésére szükséges hadi fegyverekre, robbanó vagy lőszerre, erősítésekre vagy hadi hajókra vonatkozik; a mennyiben a szabadalom megadása ellen a 34-ik §. 2-ik bekezdésében foglalt határidő alatt a kereskedelemügyi minister tiltakozik;

3. tudományos tantételekre és elvekre, mint ilyenekre;

4. emberi és állati élelmezésre szolgáló czikkekre, gyógyszerekre és oly tárgyakra, a melyek vegyi uton állítatnak elő; ezek előállításánál alkalmazandó eljárás azonban szabadalmazható.⁽²⁾

3. §. Nem tekintendő újnak a találmány, ha az bejelentése idejében:

1. közzétett nyomtatványok vagy egyéb sokszorosítások útján már annyira ismeretessé vált, hogy szakértők által használható volt;

2. nyilvános gyakorlatba-vétel vagy kiállítás útján oly ismeretessé vált, hogy a szakértők által használhatósága lehetségessé vált;

3. már szabadalom tárgyát képezte.

A találmány közzététele vagy gyakorlatbavétel daczára újnak tekintendő, ha utolsó gyakorlatba-vétele vagy közzététele óta a találmány bejelentéséig 100 év már eltelt.

Az, hogy a külföldön megjelent hivatalos hirdetés a szabadalom ujdonságát mennyiben szünteti meg, a külállamokkal kötött szerződések szerint ítéendő meg (16. §.).⁽³⁾

4. §. Két vagy több egymástól különböző találmány csak akkor foglalható egy szabadalomba, ha e találmányok egy és ugyanazon tárgyra, mint ennek alkotó részeire vagy közreható eszközeire vonatkoznak.⁽⁴⁾

(1) E törvényt megelőzően a találmányi szabadalmakra nálunk is az 1852 aug. 15. ny. par. kibocsátott osztrák törvény (Privilegien (Patent) Gesetz) volt irányadó (1852. R. G. Bl. 184.), melyet az 1810 jan. 10., majd 1820 decz. 8. osztrák ny. par. előzőtt meg. (közölve az 1822 aug. 21. m. kir. helytartó tanácsi rendelettel és az 1832 márcz. 31. módosító törvénnyel együtt hallgatag elismerve az 1840: XVIII. t. cz. 66. §-a által.) Az 1878: XX. t. czikkbe (előbb az 1867: XVI. t. czikkbe) iktatott és az 1887: XXIV. t. czikk által meghosszabbított vám- és kereskedelmi szövetség XVI. czikke értelmében a szabadalmi engedélyezés feltételei mindkét állam területén egyforma elvek szerint voltak kölcsönös egyetértéssel törvényhozási uton megállapítandók. E rendelkezést azonban hatályon kívül helyezte az 1893: XLI. t. cz., melynek folyománya az 1895: XXXVII. t. cz. Ausztriában jelenleg az 1897 jan. 11. törv. (1897. R. G. Bl. 30.) szabályozza a találmányi szabadalmakat.

(2) V. ö. 14., 21. §. 1. p., 33. §., 35. §. 1. p.

(3) V. ö. 21. §. 1. p., 63. §.

(4) V. ö. 19. §. utolsóelőtti bekezd.

5. §. A szabadalom a feltalálót vagy jogutódját illeti meg.

Oly találmányra, melynek lényege másnak leírásából, rajzaiból, mintáiból, készülékeiből, szerkezeteiből vagy alkalmazott eljárásából van véve; a feltalálónak, vagy jogutódjának beleegyezése nélkül a szabadalom nem engedélyezhető, ha a feltaláló vagy jogutódja a szabadalom ellen felszólalt.

Ha e felszólalás folytán a bejelentés visszavonatot, vagy visszautasított, a felszólaló, ha az értesítéstől számított 30 napon belül a kérdéses találmányt bejelenti; követelheti, hogy bejelentésének elsőbbsége az előbbeni bejelentés napjától számíttassék.⁽¹⁾

6. §. Állami vagy magánalkalmazásban álló személyek részére az alkalmazást adó állam kormánya vagy a magánvállalat felszólalása esetében megtagadandó a szabadalom engedélyezése, ha a bejelentőnek alkalmazásából vagy hivatalos állásából folyó teendője volt, vagy szerződés kötelezte őt arra, hogy szakértelmét olyan gyártási eljárások vagy ipari termékek feltalálására használja fel, mint a minőre a szabadalmat kéri.

Ily esetekben az államkormány, illetve a magánvállalat jogosítva van a szabadalmat a bejelentés visszavonásáról vagy elutasításáról vett értesítéstől 30 napon belül az első bejelentéstől számítandó elsőbbséggel maga részére igénybe venni.⁽²⁾

7. §. Oly szabadalom, mely egy már szabadalmazott vagy szabadalmazás végett bejelentett találmány javítását vagy tökéletesbitését célozza: az eredeti találmány bejelentésétől számítandó egy év alatt csak az eredeti bejelentőnek vagy jogutódjának adható meg.

Ennélfogva harmadik személyek által bejelentett javítási találmányok iránt a tárgyalás csak akkor indítandó meg, ha az eredeti bejelentő a fentebbi határidő alatt erre vonatkozó találmányt be nem jelentett. A harmadik személyek által a fennebbi idő alatt bemutatott bejelentések hivatalosan lepecsételendők és titokban tartandók.

A szabadalmazott találmány javítását vagy tökéletesbitését tárgyazó szabadalom a törzs-szabadalom tulajdonosának az ő kívánsága szerint vagy mint pótszabadalom, vagy mint önálló szabadalom engedélyeztetik. Pótszabadalom másnak, mint a törzsszabadalom tulajdonosának nem engedélyezhető.

A pótszabadalom önálló szabadalomná válik, ha a törzs-szabadalom lemondás, megvonás vagy megsemmisítés folytán érvényét veszti.⁽³⁾

II. FEJEZET.

A szabadalom hatálya.

8. §. A szabadalom jogos fennállása egész idejére a szabadalom tulajdonosának kizárólagos jogot ad arra, hogy találmánya tárgyát iparszerűleg készíthesse, forgalomba hozhassa és iparszerűleg vagy üzemi berendezésként használhassa.

Eljárásra engedélyezett szabadalom hatálya, az azon eljárás szerint előállított terményekre is kiterjed.⁽⁴⁾

(1) V. ö. 10., 11. §§. 21. §. 2. p., 33. §. 3. p.

(2) V. ö. 33. §. 3. p.

(3) V. ö. 3., 17., 43. §§.

(4) V. ö. 11., 34. §§.

9. §. A szabadalom, annak tulajdonosát nem menti fel a fennálló törvényekben és rendeletekben foglalt szabályok megtartása alól.

10. §. Ugy a szabadalom, mint az annak megadása iránti igény a tulajdonosnak örököseire is átszáll.

A szabadalom tulajdonosa jogosítva van szabadalmát élők közt egészben vagy részben átruházni, annak gyakorlatba-vételét vagy használatát megszorítással vagy a nélkül másnak engedélyezni.

A gyakorlatbavételi és használati jog, valamint az azzal összekötött kötelezettségek az örökösökre is átszállanak. A gyakorlatbavételre vagy használatra jogosított e jogát élők közt másra csak akkor ruházhatja át, ha a szabadalom tulajdonosával létrejött megállapodás szerint ez kifejezetten meg van engedve.⁽¹⁾

11. §. Ha a szabadalom több személynek adatott vagy többekre átruházott, ezek, a mennyiben más megegyezés nem történt, egyenlő részek szerinti tulajdonostársaknak tekintendők. Mindenik tulajdonostárs szabadon rendelkezhetik saját része fölött, s a szabadalmat a 8. §. értelmében használhatja.

Harmadik személynek a gyakorlatbavételi és használati jog csak a társ-tulajdonosok közös egyetértésével engedélyezhető.⁽²⁾

12. §. A szabadalom hatálytalan azzal szemben, a ki a találmányt, a melyre másnak szabadalom engedélyeztetett, már azelőtt, mielőtt az utóbbi találmányát bejelentette volna, a magyar korona országai területén szabadalmi oltalom nélkül használta vagy a felhasználásra szükséges berendezést létesített.

Ily régibb jogosult a találmányt saját üzletének céljaira saját vagy idegen műhelyekben használhatja ugyan, de e jogosítványát csak saját üzletével együtt ruházhatja át.⁽³⁾

13. §. A szabadalom hatálya nem terjed ki oly szállító eszközök szerkezeteire, melyek csak átmenőleg érkeznek a magyar korona országainak területére és oly tárgyra, melyek külföldről, belföldi szabadraktárakba átvitel vagy ismétli kivitel céljából szállíttatnak, a nélkül, hogy a belföldön forgalomba hozattak volna.

14. §. A szabadalom hatálya korlátozható annyiban, hogy az a kereskedelemügyi minster rendelete alapján a hadsereg, a honvédség, vagy a haditengerészet részére, vagy az állami egyedáruság céljaira az állam részére egészben vagy részben, a szabadalom egész tartamára vagy ennél rövidebb időre igénybe vehető. Ily esetben a feltalálónak kellő kártérítés nyújtandó; melynek összege, ha megegyezés létre nem jön, bírói uton állapítandó meg. A kártérítés iránti per folyama az államnak fentemlített használati jogát meg nem akaszthatja.⁽⁴⁾

15. §. Az, a kinek belföldön rendes lakhelye nincsen, szabadalmat csak akkor nyerhet és az ebből eredő jogokat csak akkor érvényesítheti: ha hitelesített és a szabadalmi hivatalhoz bemutatott különös meghatalmazással ellátott, belföldön lakó képviselőt nevezett.

(1) V. ö. 5., 8. §§.

(2) V. ö. 10. §.

(3) V. ö. 5., 10. §§.

(4) V. ö. 41., 39. §§.

Az ilyen képviselő jogosítva van arra, hogy megbízóját a szabadalmi hatóságok és bíróságok előtt képviselje, hogy a szabadalom bejelentésére, föntartására és büntető eljárás megindítására vonatkozó indítványt tehessen, és hogy keresetekre hozott és másnemű határozatokat átvehessen.

A külföldön lakó szabadalom-tulajdonosok ellen indítandó perekben azon bíróság illetékes, melynek kerületében a képviselő lakik, ha pedig képviselője nincs ; a szabadalmi hivatal székhelyére nézve illetékes bíróság.

Ha a külföldön lakó szabadalom-tulajdonos belföldi megbízottja a megbízásról lemondott vagy fel nem található, és a szabadalom-tulajdonosa új megbízottat nem nevezett ; vagy ha a belföldön lakó szabadalom-tulajdonos külföldre költözött vagy általában fel nem található, a szabadalom-tulajdonos képviselétére a szabadalmi hatóságok és a bíróságok ügygondnokot neveznek ki.⁽¹⁾

16. §. Oly külállam honosai ellen, a mely állam honosaink irányában a szabadalmi oltalom tekintetében a viszonyosságot el nem ismeri, a kereskedelemügyi minister visszatorlási intézkedéseket rendelhet, melyeket azonban az országgyűlésnek bejelenteni tartozik.⁽²⁾

III. FEJEZET.

A szabadalmak tartama, megszűnte, megvonása és megsemmisítése.

17. §. A szabadalmak a találmány bejelentésétől számítandó 15 évi időtartamra adományoztatnak.

Pótszabadalmak (7. §.) a törzs-szabadalmakkal egyidőben járnak le.

Az önállóvá vált pótszabadalom érvényességének ideje a törzs-szabadalom bejelentésének idejétől számít. Az önállóvá lett pótszabadalom a lejárat és a díjak összege tekintetében a törzs-szabadalom helyébe lépettnek tekintendő.⁽³⁾

18. §. A szabadalom érvényét :

1. megszűnés ;

2. megvonás, vagy

3. megsemmisítés által veszíti el.⁽⁴⁾

19. §. A szabadalom megszűnik :

1. a 15-ik év lejártával ;

2. ha a szabadalom tulajdonosa szabadalmáról a szabadalmi hivatalnál írásban lemond ;

3. ha az esedékes szabadalmi díjak kellő időben be nem fizettetnek.

Ha a lemondás a szabadalmi oltalom alatt álló találmánynak csak egyes részeire vonatkozik, a szabadalom a többi részekre nézve továbbra is fennáll.

Lejárat folytán a szabadalom a lejárat napját követő napon, a díj fizetésének elmulasztása esetében a mulasztást (48. §.) követő napon, lemondás esetében a lemondás bejelentésére következő napon szűnik meg.⁽⁵⁾

⁽¹⁾ V. ö. 27., 30. §§. V. ö. 1868: LIV. t. cz. 208. §.

⁽²⁾ V. ö. 3. §.

⁽³⁾ V. ö. 19. §. 2. p. 45. §.

⁽⁴⁾ V. ö. 19—21. §§.

⁽⁵⁾ V. ö. 4., 10., 17. §§.

20. §. A szabadalom egészben vagy részben megvonható :

1. ha a szabadalom tulajdonosa elmulasztotta találmányát a magyar korona országai területén lényegileg és kellő terjedelemben gyakorlatba venni, vagy ezen gyakorlatba-vételt igazolatlanul — szünetelés által — félbeszakította, vagy legalább a hazai és saját viszonyaihoz képest mindent meg nem tett, mi ezen gyakorlatba-vétel foganatosítására és folytatására szükséges.

Ezen megvonás rendszerint nem mondható ki előbb, mint a szabadalom megadásának kihirdetésétől számítandó három év elmultával.

Kivételesen a megvonás előbb is kimondható, ha a szabadalom tulajdonosa, daczára annak, hogy a találmány külföldön gyakoroltatik és a belföldi gyakorlat közérdekből kívánatos, a belföldön mutatkozó szükségletet belföldi gyakorlatba-vétel által maga nem fedezi, vagy használati engedélyek által nem fedezteti, és ezen kötelezettségének, a szabadalmi hivatal által a körülmények méltányos figyelembevételével mellett kitűzendő határidő alatt meg nem felel.

2. A szabadalom kihirdetésétől számítandó három év elmultával, ha a szabadalom tulajdonosa szabadalmát a belföldi szükségletet kielégítő mérvben nem gyakorolja ; más megbízható belföldi vállalkozók részére pedig az e végből szükséges használati engedélyt a szabadalmi hivatal által megállapítandó kellő kárpótlás és biztosíték nyújtása mellett megadni vonakodik.

Ily megvonás előtt a szabadalom tulajdonosa, megfelelő határidő kitűzése mellett, megintendő.

A megvonás mind a két esetben a megvonási határozat jogérvényétől hatályos.

Az állam részére adott szabadalom meg nem vonható.⁽¹⁾

21. §. A szabadalom megsemmisítendő és ehhez képest úgy tekintendő, mintha meg sem adatott volna :

1. ha a szabadalom tárgya szabadalmazásra alkalmatlan volt (1—3. §§.);
2. ha nem a valóságos feltalálónak vagy jogutódjának adatott (5. §.);
3. ha valamely érvényben álló szabadalom tulajdonosa kimutatja, hogy a megtámadott szabadalom az ő korábbi szabadalmával azonos ;

4. ha megállapítatik, hogy a szabadalom leírása nincs úgy szerkesztve, hogy abból a találmány lényege, tehát a szabadalom tulajdonképeni tárgya s létesítésére szolgáló eszközök, tökéletesen s oly világosan kitűnjenek, hogy minden szakértő a tárgyat a leírás nyomán előállithassa (32. §.).

Ha a fennebb elősorolt esetek csak részben forognak fenn, a megsemmisítés részben, a szabadalom korlátozása útján, eszközölhető.⁽²⁾

22. §. Mihelyt a szabadalom megszűnés, megvonás vagy megsemmisítés következtében érvényét veszti, a találmány köztulajdonná válik és a fennálló törvények és szabályok keretében mindenki által szabadon használható ; feltéve, hogy ugyanazon találmányra adott más szabadalom e használatnak útját nem állja.

Az érvényét veszített szabadalom nem léphet többé hatályba.⁽³⁾

(1) V. ö. 38. §., 46. §. 2. p.

(2) V. ö. 4., 19., 33., 38. §§. 46. §. 2. p.

(3) V. ö. 5., 6., 18. §§.; 21. §. 3. p., 35. §. 3. p.

IV. FEJEZET.

*A szabadalmi hatóságok.***23. §.** Szabadalmi hatóságok :

1. a szabadalmi hivatal,

2. a szabadalmi tanács.

Székhelye 'e hatóságoknak Budapest.⁽¹⁾

24. §. A szabadalmi hivatal áll elnökből, alelnökből, állandó birói és műszaki tagokból és működési díjakat élvező, öt évre kinevezett, nem állandó birói és műszaki tagokból, valamint a kezelő személyzetből.

Az elnöknek, az alelnöknek és a birói tagoknak az 1869. évi IV. t.-cz. 7. §-ában meghatározott minősítéssel kell birniok.

A műszaki tagok minősítésére az 1883. évi I. t.-cz. 10. §-a irányadó.

A szabadalmi hivatal elnökét, alelnökét és állandó tagjait a kereskedelmi minister előterjesztésére Ő Felsége, — a nem állandó tagokat és a kezelő személyzetet a kereskedelmi minister nevezi ki.

A szabadalmi hivatal a kereskedelmi miniszter felügyelete alatt áll, a ki e jogát közvetlenül és a szabadalmi tanács elnöke által gyakorolja.⁽²⁾

25. §. A szabadalmi hivatal két osztályban működik. Ezen osztályok a következők :

1. a bejelentési osztály,

2. a birói osztály.

A bejelentési osztály oly hármass tanácsban határoz, melynek egy birói és két műszaki tagja van. A szabadalmi hivatal elnöke a bejelentési osztály üléseiben nem vehet részt.

A birói osztály a szabadalmi hivatal elnökének vagy helyettesének elnöklése alatt a szabadalmi hivatal két birói hivatalra képesített és két műszaki tagjából álló ötös tanácsban határoz.

A birói osztály üléseiben nem vehetnek részt azok, a kik a felebbezett határozathozatalnál közreműködtek.

Általában a határozó tagok kizárására nézve a polgári perrendtartásnak idevágó szabályai irányadók.⁽³⁾

Ezen osztályok mindegyike hivatalból szakértőket is hívhat meg, kik azonban szavazati joggal nem birnak.

A határozatok általános többséggel hozatnak.

Nem érdemleges határozatok elnökileg is hozhatók.

Az összes határozatok a szabadalmi hivatal nevében adatnak ki és kellőleg indokolandók.

26. §. A szabadalmi tanács áll a kereskedelmi minister előterjesztésére Ő Felsége által kinevezett, az 1869. évi IV. t. cz. 7-ik §-ban meghatározott minősítéssel bíró elnökből, továbbá a kereskedelmi minister előterjesztésére ő Felsége által, a magyar korona területén működő legfelsőbb bíróságok tagjai közül, ebbeli hivatali alkalmazásuk tartamára, és a magyar kir. műegyetem

(1) V. ö. 24—26., 28. §§.

(2) V. ö. 65. §.

(3) V. ö. 1868: LIV. t. cz. 56. §.

tanárai közül öt évi időtartamra kinevezett ülnökökből, valamint a kereskedelmi minister által kinevezett szükséges számú segédszemélyzetből.

Az elnök a m. kir. Curia tanácselnökével egyenlő ranggal, jelleggel és javadalmazással bír, s teljes joghatályal kiterjednek reá az 1869: IV. t. cz. 8—17. és 19. §§-nak és az 1871: IX. t. cikknek rendelkezései, azon módosítással azonban, hogy az ezen törvényekben az igazságügyministernek adott hatáskör a szabadalmi tanács elnökére nézve a kereskedelmi ministert illeti.

A szabadalmi tanács elnöke évenként hat heti szünidőt vehet igénybe, mire nézve részletesebben az ügyrend intézkedik.

A legfelsőbb bíróságoktól kinevezett ülnökök évenként 500 ft működési pótlékot kapnak.

A tanács többi tagjai és a segédszemélyzet működési díjban részesülnek, melyet a kereskedelmi minister rendeleti uton állapít meg.

A tanács határozatait az elnöknek, vagy helyettesének elnöklete alatt négy birói és két műszaki tagból alakított hetes tanácsban hozza.

A tanács elnöke és ülnökei által elkövetett fegyelmi vétségek és a vagyoni felelősség megállapítása, valamint az elnöknek az 1871: IX. t. cz. II. fejezetében körvonalozott kényszernyugdíjaztatása felett a magyar kir. Curia hasonrangu tisztviselőire nézve illetékes fegyelmi bíróság ítél (1881: LIX. t. cz. 104. §.). A megyetemi tanárok közül kinevezett ülnökök e tekintetben a kir. Curia biráival egyenlő rangban lévőknek tekintetnek.⁽¹⁾

27. §. A felek a szabadalmi hivatal előtt ügyeikben személyesen eljárhatnak.

A szabadalmi hivatal előtt felek képviselésére csakis ügyvédek és a hatóságilag jogosított szabadalmi ügyvivők vannak jogosítva.

A szabadalmak megsemmisítésére és megvonására irányuló perekben a felek és a külföldi szabadalom tulajdonosainak képviselői (15. §.) ügyvéd által kötelesek magokat képviseltetni.

A szabadalmi ügyvivői jogosítványt a kereskedelemügyi minister a közigazgatási hatóság meghallgatása után oly magyar állampolgároknak adja ki, kik műszaki képesítésüket belföldi megyetemnek vagy külföldinek honosított oklevelével igazolhatják, és ezen jogosítványt fegyelmi uton vissza is vonhatja.

Ezen ügyvivők külön szakvizsga és eskü letételére kötelesek.

Az ily ügyvivői jogosítvány a szabadalmi hivatal ügyvivői jegyzékébe bevezetendő.⁽²⁾

28. §. A szabadalmi hivatal szervezetét, a szabadalmi hivatalnak és a szabadalmi tanácsnak ügyviteli szabályait, a szabadalmi ügyvivők által leteendő vizsgálat tárgyát, a vizsga után szedendő díjakat, az általuk leteendő eskü mintáját, és a szabadalmi ügyvivők elleni fegyelmi eljárás szabályait a kereskedelemügyi minister rendeleti uton állapítja meg.⁽³⁾

(1) V. ö. 38. §.

(2) V. ö. 23. §. 1. p., 28., 38. §§.

(3) V. ö. 1896 febr. 3. 733/eln. sz. keresk. min. rend., a szabadalmi hivatal szervezeti és ügyviteli szabályzata tárgyában (1896. R. T. I. 285.); 1896 febr. 3. 735 eln. sz. keresk. min. rend., a m. kir. szabadalmi hivatal hivatalos lapjának szervezeti szabályzata tárgyában (1896. R. T. I. 382.); 1896 ápr. 12. 1652/eln. sz. keresk. min. rend., a m. kir. szabadalmi hivatal hivatalos lapjának szervezeti szabályzata tárgyában (1896. R. T. I. 945.); 1896 febr. 3. 734 eln. sz. keresk. min. rend., a szabadalmi tanács ügy-

V. FEJEZET.

Az eljárás.

29. §. A találmány bejelentése a feltaláló, annak jogutódja vagy igazolt meghatalmazottja által a szabadalmi hivatalnál írásban nyújtandó be.

A találmány bejelentésének elsőbbsége az iktató sorszám szerint ítélendő meg. Ugyanazon tárgyra vonatkozó, egyidejűleg beérkezett bejelentésekre ezen körülmény följegyzendő.⁽¹⁾

30. §. A bejelentésnek magában kell foglalnia:

a) a bejelentő nevét, állását és lakhelyét; és ha a bejelentőnek rendes lakhelye külföldön van, belföldi képviselőjének (15. §.) nevét és lakását is:

b) a szabadalmazandó találmány czimét, azaz általánosságban való megjelölését, minden leírás vagy külön elnevezés mellőzésével:

c) azon nyilatkozatot, hogy a folyamodó feltalálója a szabadalmazandó tárgynak, vagy hogy ő a feltalálónak jogutódja és az utóbbi esetben:

d) a feltaláló nevét, állását és lakhelyét azon okirat megjelölésével, melyre a bejelentő jogát alapítja.⁽²⁾

31. §. A bejelentéshez csatolandók:

a) a bejelentési díj lefizetését igazoló állampénztári elismervény;⁽³⁾

b) ha a bejelentést megbízott nyújtja be, az erre vonatkozó hitelesített meghatalmazás;⁽⁴⁾

c) a találmánynak leírása két példányban borítékba zárva, a melyen a találmány czime, a bejelentő neve és lakhelye kiteendő;⁽⁵⁾

d) ha a bejelentő a feltaláló jogutódja, csatolandó az átruházást vagy átszállást tanúsító okirat is.⁽⁶⁾

32. §. A leírás kellékei a következők:

1. lehetővé kell, hogy tegye azt, miszerint szakértők a találmány tárgyát a leírás alapján minden kiegészítés nélkül előállíthassák.⁽⁷⁾

Nevezetesen a leírásnak nem szabad megtévesztő kétértelműséget tartalmaznia, sem pedig az eszközökre, a foganatosítás módozataira vagy a működés sikeréhez szükséges fogásokra nézve valamit eltitkolnia, sem drágább, vagy nem ugyanazon hatással bíró szerekre vagy eszközökre hivatkoznia.

2. Azt, a mi új és a mit a bejelentő, mint szabadalmazandót védelem alá kíván helyezni, a leírás végén egy vagy több igénypontban fel kell sorolnia.

Ha több igénypont van felsorolva, a találmány lényege azonban nem az egyes igénypontokban külön-külön felsoroltakban, hanem az összes igénypontokban felsoroltaknak összeségében, vagy azok csoportonkénti összefoglalásában áll: ez a körülmény külön felemlítendő.

viteli szabályzata tárgyában (1896. R. T. I. 370.); 1896 ápr. 23. 2226. eln. sz. keresk. min. rend., a szabadalmi tanács ügyviteli szabályzatának módosítása tárgyában (1896. R. T. I. 1018.); 1895 nov. 4. 4791. sz. keresk. min. rend., a szabadalmi ügyvivőkről (1895. R. T. II. 1253.); 1896 ápr. 23. 2226. eln. sz. keresk. min. rend., a szabadalmi ügyvivőkről szóló szabályzat módosítása tárgyában (1896. R. T. I. 1019.).

(1) V. ö. 41. §.

(2) V. ö. 33. §.

(3) V. ö. 47. §.

(4) V. ö. 15. §.

(5) V. ö. 32. §.

(6) V. ö. 30. §. *c)* és *d)* p., 33. §.

(7) V. ö. 35. §. 2. p.

Az igénypontok felsorolásának hiányait a leírás egyéb részei nem pótolhatják.⁽¹⁾

3. A megérthetőségre szükséges tartós módon és a rendeleti uton meghatározandó alakban szerkesztett rajzokat kell tartalmaznia, és a mennyiben szükségesnek mutatkoznék, mintákkal vagy modellekkel is felszerelve kell lennie, végre

4. A bejelentő vagy meghatalmazottja aláírásával kell ellátva lennie.

A bejelentés közzétételéig a bejelentő a leírást és az abban foglalt igénypontokat megváltoztathatja és pótolhatja.

Ezen módosítások elsőbbsége iránt a szabadalmi hivatal határoz.⁽²⁾

33. §. A bejelentést a szabadalmi hivatal bejelentési osztályának egyik tagja megvizsgálja, és a mennyiben a 30—32. §§-ban említett kellékek hiányoznának, a bejelentőt a szükséges pótlásokra utasíttatja. Ha a bejelentő ezen utasításokra a kitűzött, vagy a bejelentő kérelmére meghosszabbított határidő alatt nem nyilatkozik, bejelentése visszavontnak tekintendő. Ha ellenben a kifogásolt hiányt pótolja, vagy bejelentéséhez ragaszkodik, a bejelentés fölött a bejelentési osztály ülésben határoz.

Ha a bejelentési osztály a hiányokat pótoltnak nem találja, vagy ha a jelen törvény 1. és 2. §-ai értelmében a találmány nem szabadalmazható, a bejelentést visszautasítja.

A találmány új volta hivatalból nem tétetik vizsgálat és döntés tárgyává.

A bejelentés visszautasítása ellen a visszautasító végzés kézbesítésétől számított 15 nap alatt felfolyamodásnak van helye a birói osztályhoz.⁽³⁾

34. §. Ha a bejelentési osztály, vagy felfolyamodás esetében a birói osztály a bejelentést helyesnek és a szabadalom engedélyezését lehetőnek találja, a bejelentésnek közzétételét és a felhívási eljárás megindítását rendeli el.

A bejelentés közhirrététele oly módon történik: hogy a bejelentő neve, állása és lakhelye, a találmány tárgya, vagyis az, a mi a szabadalmi oltalom alá helyezni kívántatik, a szabadalmi hivatal hivatalos lapjában egyszer kihirdetetik azon figyelmeztetéssel, hogy a közzétételtől számítandó két havi határidő alatt a bejelentés ellen felszólalások adhatók be. Kihirdetendő az is, hogy a bejelentés tárgya egyelőre a jogtalan használat ellen (8. §.) védelemben részesül.⁽⁴⁾

A kihirdetés a bejelentő kívánságára a közhirrétételről szóló határozathozataltól legfeljebb hat óra halasztható. Három havi halasztás meg nem tagadható.

A kihirdetés napjától kezdve a bejelentett találmány leírása minden hozzátartozó rajzzal, mintával és modellel mindenkinek megtekintésére nyitva áll.

Ha oly szabadalom forog szóban, melyet a kormány a hadsereg, a honvédség vagy a haditengerészet céljaira jelentett be, ez esetben a kormány képviselőjének indítványára minden felhívás és közzététel elmaradhat.⁽⁵⁾

(1) V. ö. 35. §. 2. p.

(2) V. ö. 21., 33., 35., 45. §§.

(3) V. ö. 25. §.

(4) V. ö. 2., 37. §§.

(5) V. ö. 43., 44., 49., 61. §§.

35. §. A közzétételtől számítandó két hónapon belül a bejelentett találmány szabadalmazása ellen felszólalás adható be.

A felszólalás két példányban és indokolva a szabadalmi hivatalnál nyújtandó be és csak a következő állításokra alapítható:

1. hogy a találmány a jelen törvény 1—3. §-ai értelmében nem szabadalmazható;

2. hogy a leírás a 32. §. 1. és 2. pontja alatt körülírt kelléknek meg nem felel;

3. hogy a találmány nem a bejelentőt illeti (5. és 6. §§.).

Az 1. és 2. alatti esetekben bárki, a 3. alatti esetben a sértett fél vagy jogutódja élhet felszólalással.

A felszólalás egyik példánya a találmány bejelentőjének a szabadalmi hivatal által kitűzendő határidő alatt benyújtandó nyilatkozata végett kézbesítendő.

A kitűzött határidő után a szabadalmi hivatal bejelentési osztálya a feleket, tanukat és szakértőket szóbelileg kihallgatja, és a szabadalom megadása, megszorítása vagy megtagadása, valamint felmerült költségek megítélése vagy kölcsönös megszüntetése felett határoz.

A felszólaló a bejelentő költségeinek megtérítésére nem kötelezhető.⁽¹⁾

36. §. A bejelentési osztálynak azon határozata ellen, melylyel a bejelentés egészben vagy részben visszautasíttatik: a bejelentő, — oly határozat ellen, melylyel a szabadalom egész terjedelmében vagy legalább részben kiadatni rendeltetik, a felszólaló a végzés kézbesítésétől számított 30 napon belül — a szabadalom kiadását felfüggesztő hatálylyal bíró — felfolyamodással élhet a birói osztályhoz. A felfolyamodás két példányban nyújtandó be, melynek egyike az ellenfélnek észrevételei végett kiadatik.

A birói osztály ezen felfolyamodás, észrevételek és — belátása szerint — a felek és szakértők szóbeli meghallgatása alapján a szabadalom megadása vagy a bejelentés visszautasítása, a költségek megtérítése felett, minden további jogorvoslat kizárásával, végérvényesen határoz.

A felszólaló az általa beadott felfolyamodás esetében a felfolyamodás folytán felmerült költségekben elmarasztható.

37. §. A szabadalom engedélyezése tárgyában hozott határozat jogerejüvé váltaival a szabadalmi hivatal a jogosítottnak szabadalmi okiratot ad ki.

A bejelentés visszavonása, a szabadalom engedélyezése vagy megtagadása az e célra rendelt hivatalos lapban azonnal közzé teendő.

A szabadalom megtagadásának vagy a bejelentés visszavonásának közzétételével az ideiglenes oltalom (34. §.) fenn nem állottnak tekintendő.⁽²⁾

38. §. A szabadalom megvonása úgy, mint annak megsemmisítése csak írásbeli kereset alapján történhetik.

A kereset a szabadalmi hivatal birói osztályánál indítandó.

A megvonási vagy megsemmisítési kereset benyújtására a 21. §. 2. és 3. pontjai eseteiben az érdekében sértett fél a 20. §., valamint 21. §. 1. és 4. pontjai eseteiben bárki jogosítva van. A perköltségeknek alperes kívánatára a külföldi felperes részéről biztosítása tekintetében az 1893. évi XVIII. t. cz. 9—12. §-aiban foglalt határozatok megfelelőleg alkalmazandók azzal az elté-

(1) V. ö. 48. §.

(2) V. ö. 46. §. 1. p.

réssel, hogy a biztosíték mennyisége felett a szabadalmi hivatal birói osztálya határoz.

A megvonási és megsemmisítési perekben, a mennyiben a jelen törvény eltérő intézkedést nem tartalmaz: a kereskedelmi rendes eljárásnak szabályai alkalmazandók.

A birói osztálynak ítéletei ellen az ítélet kézbesítésétől számított 30 nap alatt felebbezésnek van helye a szabadalmi tanácshoz, mely végérvényesen határoz.⁽¹⁾

39. §. A kir. bíróságok és közigazgatási hatóságok kötelesek a szabadalmi hivatal és tanács megkereséseinek eleget tenni.

Az idézésre meg nem jelenő vagy vallomásaikra az esküt megtagadó tanuk és szakértők birságolását, a szabadalmi hivatal megkeresésére, a kir. bíróságok teljesítik.⁽²⁾

A szabadalmi hivatal által az eljárási költség és kiszabott birság tekintetében hozott és jogerőre emelkedett határozatok végrehajtható közokiratok.⁽³⁾

A szabadalmi hivatal előtt letett eskü, és a tanuknak és szakértőknek ott tett vallomásai a kir. bíróság előtt letett esküvel és vallomással egyenlő hatálylyal bírnak.⁽⁴⁾

40. §. A szabadalmi peres ügyekben eljáró hatóságok és bíróságok konokul perlekedő felek ellen 1000 koronáig terjedhető birságot is róhatnak ki, mely birságok az államkincstárt illetik.⁽⁵⁾

VI. FEJEZET.

Szabadalmi lajstrom, szabadalmi levéltár és szabadalmi közlöny.

41. §. A szabadalom, engedélyezése után, a szabadalmi hivatalnál vezetett külön lajstromba azonnal beiktatandó.

E lajstromba bevezetendő: annak neve, állása és lakhelye, a ki a szabadalmat nyerte, továbbá megbizottjának neve és lakhelye, a szabadalom czime, az elsőbbség, a szabadalom kelte, a díjak befizetésének megtörténte, a szabadalom megszűnésére, megvonására és megsemmisítésére vonatkozó adatok, végre a szabadalomnak a 14. §. szerinti korlátozása és a szabadalom megvonása vagy megsemmisítése iránt indított perek. Ezen adatokon kívül az érdekelt felek kérelmére köz- vagy teljes hitelű magánokiratok alapján a lajstromba még bejegyzendők a szabadalmaknak egészben vagy részben történt átruházásai és ~~a~~ gyakorlatba-vételt vagy használatot tárgyazó engedélyek.

A szabadalom tulajdonjogának átruházása harmadik személyekkel szemben csakis az átruházásnak a szabadalmi lajstromba való bevezetése által válik joghatályuvá: a korábbi átruházás azonban, habár nincs is a lajstromba bevezetve, hatályos azzal szemben, a kinek akkor, a midőn a szabadalomra jogot szerzett, a korábbi átruházás megtörténtéről tudomása volt.

(1) V. ö. 20., 21., 46. §. 1. p. 62. §.

(2) V. ö. 1868: LIV. t. cz. 206. §. 1893: XVIII. t. cz. 94. §.

(3) V. ö. 62. §. 1881: LX. t. cz. 1., 53. §§. V. ö. 1884 okt. 9. 29.921. sz. igazságügymin. rend., a találmányi szabadalmakra elrendeltetni kört végrehajtásnál követendő eljárás tárgyában (1884. R. T. 1650.).

(4) V. ö. 1878: V. t. cz. 215—219. §§.

(5) V. ö. 62. §.; 1881: LIX. t. cz. 49. §.; 1893: XVIII. t. cz. 205. §.

A bejegyzett gyakorlatbavételi és használati engedélyek a szabadalom tulajdonjogának átruházása által érvényükben és hatályukban nem érintetnek.

Az érdekeltek kérelmére eszközözlendő bejegyzések sorrendje a jelen törvény 29. §-ának második bekezdésében foglalt rendelkezés szerint állapítandó és ítélendő meg.⁽¹⁾

42. §. A szabadalomhoz tartozó leírások, rajzok, minták és modellek, és az érdekeltek kérelmére eszközölt bejegyzések alapját képező okiratoknak hiteles másolatai a szabadalmi hivatal levéltárában megőrzendőek.

43. §. A szabadalmi lajstrom és a szabadalmi levéltár a megállapított hivatalos órák alatt mindenki részére nyitva áll.

Szabadságában áll bárkinek saját költségén a szabadalmi lajstromról, a leírásokról, rajzokról, a mintákról, modellekről másolatokat venni és ezeket hivatalosan hitelesíttetni.

A mennyiben a hadsereg, honvédség és haditengerészet céljaira a kormány részére adott valamely szabadalomra vonatkozó közzététel elmaradt (34. §.), e szabadalom leírásainak, rajzainak, mintáinak és modelleinek megtekintése vagy másolatban való kiadása tilos; kivéve, ha a kereskedelemügyi minster az illetékes szakministerrel egyetértőleg a megtekintést vagy lemásolást megengedi.

44. §. A bejelentett és közzététetni rendelt találmányok (34. §.), az engedélyezett szabadalmak azok leírásával és rajzaival együtt, a felszólalás folytán elutasított találmányok ezime, a szabadalmak átruházása, megszűnése, megvonása és megsemmisítése az erre rendelt hivatalos lapban azonnal közzéteendő.

Ezen lapnak berendezését és kiadási módozatait a kereskedelemügyi minster rendeleti uton határozza meg.

VII. FEJEZET.

Díjak.

45. §. Minden szabadalomért, valamint pótszabadalomért a bejelentéssel egyidejűleg 20 korona bejelentési díj fizetendő.

A leírásnak a 32. §. értelmében megengedett módosításáért 10 korona díj fizetendő.

Ezenkívül minden szabadalomért az igénybe vett oltalom tartamára való tekintettel a következő évi díjak fizetendőek.

az	1-ső évre		40 korona
a	2-ik	«	50 «
«	3-ik	«	60 «
«	4-ik	«	70 «
az	5-ik	«	80 «
a	6-ik	«	100 «
«	7-ik	«	120 «

a	8-ik évre.....	140 korona
«	9-ik «	160 «
«	10-ik «	200 «
«	11-ik «	250 «
«	12-ik «	300 «
«	13-ik «	350 «
«	14-ik «	400 «
«	15-ik «	500 «

Pótszabadalomért, a mennyiben az önálló szabadalomra át nem változik (17. §.), a szabadalom egész tartamára, a bejelentési díjon kívül a 40 korona díj csak egyszer fizetendő.

(Ha ezen díjakból a szabadalmi hivatal kiadásai nem fedezhetők, a kereskedelmi minister — a pénzügyministerrel egyetértőleg — a jelen törvény életbeléptétől számított három éven belül az említett díjakat rendeleti uton, azonban legfeljebb 50%-kal — emelheti.)

Az évi díjak évenként előre esedések és vagy évenként, vagy több évre, vagy végre mind a 15 évre lefizethetők.

Az első évre járó díj legkésőbb a találmány bejelentésének közzététele napját követő 60 nap alatt fizetendő, mert különben a találmány bejelentése visszavontnak tekintendő.

A 2-ik egész 15-ik évi díjak legkésőbbben a lejáratot követő 60 nap alatt fizetendők.

A lejáratától számítandó 30 nap után teljesített ily fizetésen kívül még 20 korona pótdíj jár.

Az évi díjak minden, a szabadalom fennállásánál érdekelt féltől elfogadandók.

Oly feltalálóknak, kik szegénységüket szabályszerű szegénységi bizonyítvánnyal igazolják, vagy kik mint munkások a napi keresetre vannak utalva, a bejelentési és az első évi díj, valamint a leírások kiigazításáért járó díj hitelezhető, és ha a szabadalom a második év kezdetén megszűnt, teljesen el is engedhető.

A bejelentési díj egyáltalában nem, az évi díj csak akkor térítettik vissza, ha a szabadalom megadása megtagadtatik.⁽¹⁾

46. §. A fennebbi díjakon kívül még a következő esetekben külön-külön 20 korona díj előzetesen fizetendő:

1. felfolyamodás vagy felebbezés után (36—38. §§.);
2. szabadalmak megvonása és megsemmisítése iránti kereset után (20. és 21. §§.);
3. valamely fennálló szabadalom terjedelmének megállapítása iránti kérelem után (37. §.);
4. szabadalom átruházásának bejegyzése után (41. §.).

Mindezen díjak az illető irat benyújtása előtt fizetendők és a megtörtént befizetésről szóló nyugta a beadványhoz csatolandó: ellenkező esetben a beadvány visszautasítandó.

Az 1. alatt említett díj visszaadandó, ha a felfolyamodásnak hely adatott.

(1) V. ö. 19. 46., 62. §§.

A 45. §. utolsóelőtti bekezdésében említett személyeknek az 1—3. pont alatt felsorolt díjak is elengedhetők.⁽¹⁾

47. §. Az ezen fejezet alatt felsorolt díjak az állampénztárba befizetendők, vagy posta útján kellő időben oda utalandók.⁽¹⁾

48. §. A szabadalmi okirat ép úgy, mint a szabadalmi hivatal többi kiadmányai, nemkülönben a felszólalást (35. §.) tartalmazó beadványok bélyegmentesek.

Minden egyéb tekintetben a bélyeg- és illeték-szabályok változatlanul alkalmazandók.⁽¹⁾

VIII. FEJEZET.

A bitorlások és a büntetések.⁽¹⁾

49. §. A ki a szabadalom tulajdonosának engedélye nélkül valamely szabadalom tárgyát előállítja, forgalomba hozza vagy tiltott módon használja úgy, hogy ez által a szabadalom tulajdonosának e törvényben gyökerező jogait tudva sérti: a szabadalom bitorlás kihágását követi el és hatszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, visszaesés esetében pedig, ha az utolsó marasztalás jogerőre emelkedésétől két esztendő még el nem telt, két hónapig terjedhető elzárással és ezen felül hatszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

A kiszabott pénzbüntetések az ipari (kereskedelmi) iskolai alap javára esnek.

A büntetés kiszabásánál súlyosító körülményt képez, ha a panaszlott a szabadalom tulajdonosának alkalmazottja volt, és ezen uton vagy a szabadalom tulajdonosának bizalmából szerzett értesülését és tapasztalásait használta fel a találmány bitorlására.

E szabályok akkor is alkalmazandók, ha a használt találmány ugyan még nem szabadalmaztatott, de a 34. §. szerint ideiglenes oltalomban részesül.⁽²⁾

50. §. A 49. §-ban körülírt kihágás a kir. járásbiróságok hatáskörébe tartozik és csak a sértett fél indítványára üldözhető.

A szabadalmazott találmány mibenlétének megítélésére kizárólag a szabadalmi levéltárban letett találmányi leírás szolgál alapul; ennélfogva nem vehető tekintetbe semminemű utólagos, ama leírásban nem foglalt értelmezés.

A mennyiben a leírásnak értelmezése iránt vita támad, a bíróság, ha szakértők kihallgatását találja szükségesnek, a szabadalmi hivatal véleményét köteles kikérni.⁽³⁾

51. §. A sértett félnek a tárgyalás folyama alatt kifejezett kívánatára az ítéletben kimondandó, hogy a vádlott birtokában talált utánkészítésnek vagy utánzatnak bizonyult tárgyak vagy alkatrészek elkobzandók, s hogy azon eszközök és készülékek, melyek kizárólag a bitorlás végrehajtására szolgálnak, az elítélt költségén e célra használhatlanokká teendők.

Az elkobzottaknak nyilvánított tárgyak, ha az elítélt és a sértett fél közt más megállapodás nem jött létre, megsemmisítendők.

(1) V. ö. 62. §.

(2) V. ö. 50., 52., 58. §§.

(3) V. ö. 58. §.

Ha a tárgyak a közbiztonságra nézve veszélyesek lennének, a bíróság megkeresésére, a veszély elhárítása czéljából, az illetékes hatóság által a kellő intézkedések megteendők.⁽¹⁾

52. §. A sértett félnek a tárgyalás folyama alatt kijelentett kívánatára, a magánjog szerint őt megillető kártérítés fejében a büntető bíróság az ítéletben a büntetésen kívül, a fenforgó összes körülmények méltatásával szabad meggyőződése szerint, 20,000 koronáig terjedhető kártérítési összeget megállapíthat, vagy a sértett felet kártérítési igényeivel a polgári per útjára utasíthatja. Ha a büntető bíróság a sértett fél kívánatára kártérítési összeget állapított meg, további kártérítés polgári per útján nem követelhető. Ha 20,000 koronát meghaladó kártérítést követel a sértett fél: egész kártérítési igényével polgári perre utasítandó.

A sértett félnek a tárgyalás folyamata alatt kifejezett kívánatára megrendelendő továbbá: hogy az ítélet egész terjedelmében, indokaival együtt, az az elítélt költségén hirlapilag közzététessék. A közzététel módja és határideje, a sértett fél kívánatának tekintetbevételével az ítéletben megállapítandó.

Ha ugyanazon bitorlásért többen ítéletnek el, az elítéltek a kártérítési összegért egyetemlegesen felelősek.

53. §. A sértett félnek jogában áll az 51. §-ban említett tárgyakra, eszközökre, és készülékekre nézve, még a büntető ítélet meghozatala előtt, a zárlatot, külön őrizet alá vételt s más olyan intézkedések foganatosítását kérni, melyek a büntető cselekmény ismétlését megakadályozhatják.

E kérvényt a bíróság azonnal elintézi, és a mennyiben a bitorlás ténye valószínű, a kért zárlatot, őrizet alá vételt, vagy másnemű biztosítási intézkedéseket feltétlenül vagy a sértett fél által leteendő biztosíték feltétele alatt elrendeli.

Az eljárás folyama alatt a biztosítási intézkedések feltétlenül vagy a panaszolt által leteendő biztosítéktól feltételezve feloldhatók.⁽²⁾

54. §. Ha a büntető eljárás folyama alatt oly előzetes kérdés merül fel, mely a jelen törvény rendelkezései szerint a szabadalmi hivatal, és a szabadalmi tanács hatásköréhez tartozó szabadalom-megvonási vagy megszenmísítési per útján döntendő el: a büntető bíróság, eljárásának felfüggesztése mellett, az erre nézve előírt kereset megindítására határidőt tűz ki. A mennyiben a visszavonási vagy megszenmísítési kereset beadása a határidőn belül igazoltatik, a határozat megérkezését bevárja, és azt saját határozatának alapjául veszi, ellenkező esetben a büntető eljárást folytatja.

Ily esetekben a büntető bíróság kimondhatja, hogy a foganatosított biztosítási intézkedések a szabadalmi hatóságok határozatának beérkeztéig feltétlenül, vagy a sértett fél által leteendő biztosíték ellenében fentartandók.⁽³⁾

55. §. A szabadalom-bitorlás kihágására, a mennyiben a jelen törvény intézkedést nem tartalmaz, a kihágási ügyekben követendő bírói eljárás általános szabályai alkalmazandók.⁽⁴⁾

E kihágási ügyek soron kívül tárgyalandók és intézendők el, s azokban az

(1) V. ö. 53., 58. §§.

(2) V. ö. 58. §., 1881: LX. t. cz. 239. §.

(3) V. ö. 58. §.

(4) V. ö. 1880: XXXVII. t. cz. 44. §.

1883-ik évi VI. t. cz. 7-ik §-ának a II. bírósági ítélet elleni további felelősséget korlátozó intézkedése nem nyer alkalmazást.

56. §. A szabadalmak megszerzése, átruházása, használatba vagy gyakorlatba-vétele körül elkövetett oly cselekvények, melyek a büntető törvényekben meghatározott valamely büntett vagy vétség tényállását állapítják meg, a büntető törvényeknek rendelkezései szerint ítélendők meg.

Ha a cselekmény a büntető törvényekbe ütköző büntettet vagy vétséget és a jelen törvénybe ütköző kihágást képez : a büntető törvényeknek és a jelen törvénynek megtorló intézkedései elkülönített eljárás mellett alkalmazandók.

57. §. A ki valamely ellene indítandó bitorlási keresettől tart, jogosítva van a szabadalmi hatóságok határozata által megállapíttatni, hogy az általa előállított vagy használt tárgy vagy eljárás valamely általa megjelölendő szabadalomba nem ütközik.

Az ez iránti kérelem, az előállítandó tárgy vagy eljárás leírásának csatolása mellett, a szabadalmi hivatalnál két példányban nyújtandó be. Az egyik példány a szabadalom tulajdonosának kiadandó avval, hogy a meghatározandó záros határidőn belül esetleges nyilatkozatát a szabadalmi hivatalnál beadhatja.

A kérelem a szabadalmi hivatal bírói osztályánál tárgyalatik, s a feleknek s szükség esetében szakértőknek meghallgatása után döntenek el. Az eljárás költségét a kérelmező viseli.

A bírói osztály határozata ellen 30 nap alatt felfolyamodásnak van helye a szabadalmi tanácshoz.

A megállapítást magában foglaló jogérvényes határozat kizárja az ugyanazon tárgyra vonatkozó bitorlás iránti eljárást az ellen, a kinek kérelmére a megállapítási határozat hozatott.

Nem kérhet megállapítás iránt eljárást az, a ki ellen a büntető bíróságnál ugyanazon szabadalomra vonatkozó bitorlás iránti eljárás van folyamatban.⁽¹⁾

58. §. A bitorlás által sértett fél a bitorló ellen szabadalmi jogának elismerése, a bitorlás megszüntetése és kártérítés iránti igényeit polgári peruton érvényesítheti :

a) ha büntető eljárás megindítását nem indítványozza, vagy indítványát visszavonja ;

b) ha a büntető bíróságnál kártérítést nem követelt ;

c) ha a büntető bíróság őt kártérítési igényével polgári perre utasította ;

d) ha a büntető eljárás a bitorlást elkövető félnek halála folytán vagy azért nem indítható meg, mert a büntethetőség elévülés által, vagy más ok miatt elenyészett.

A sértett félnek jogában áll szabadalmi jogának elismerését, a bitorlás megszüntetését és kártérítést követelni abban az esetben is, a midőn a cselekmény elkövetőjét semmiféle büntető felelősség nem terheli. Ezen esetben a kártérítés a gazdagodás erején túl nem terjedhet.

Ezen keresetek tárgyalásánál a jelen törvény 50. §-ának 2. és 3. bekezdése, valamint az 51., 53. és 54. §§. intézkedései megfelelően alkalmazandók.

A kártérítés követeléséhez való jog elévül :

(1) V. ö. 46. §. 3. bekezd.; 1893: XVIII. t. cz. 16. §.

1. három év alatt azon naptól számítva, a mely napon a cselekmény a sértett félnek tudomására jutott;

2. 10 év alatt, ha a cselekmény a sértett félnek nem is jutott tudomására, vagy tudomásának napjától három év nem is telt el.⁽¹⁾

59. §. A jelen törvény 14. és 58. §-aiban említett kártérítési, továbbá a szabadalom tulajdonjoga iránti perek, valamint — az öröklési vitás kérdéseknek kivételével — a szabadalmakra vonatkozó vitás kérdések, a melyek a jelen törvény szerint a szabadalmi hatóságok hatáskörébe utalva nicsenek, a törvényszékek, mint kereskedelmi bíróságok hatásköréhez tartoznak.

IX. FEJEZET.

Átmeneti és zárhatározmányok.

60. §. A jelen törvény életbeléptetése napjától fogva, minden oly szabadalom iránti kérelemre, mely akkor véglegesen még el nem intéztetett, a jelen törvény rendelkezései nyernek alkalmazást. A már befizetett szabadalmi díjak csak az esetben adatnak vissza, ha a szabadalmi kérvény visszavonatik: ellenkező esetben, a mennyiben a jelen törvény szerint magasabb díjak járnak, a szabadalom csak a különbözet pótlása után adatik ki.

61. §. Ezen törvény életbeléptetésének napján mindazon szabadalmakra nézve, melyek leírása eddig titokban tartandó volt, a titokban tartási igény, a 34. §. utolsó bekezdésében említett eseteket kivéve, megszűntnek tekintendő.⁽²⁾

62. §. A jelen törvény hatálybalépésével annak II. és IV. fejezetében, az V. fejezet 38—40. §-aiban, a VI. fejezetben, a VII. fejezet 45. §-ának 8., 9. és 10. bekezdésében, továbbá 46—48. §-aiban, a VIII. fejezetben és a IX. fejezet 61. §-ában foglalt rendelkezések a jelen törvény életbeléptetése előtt engedélyezett szabadalmakra is kiterjesztetnek. Egyebekben a régibb szabadalmakra nézve az engedélyezés idejében érvényben volt szabályok ezentúl is alkalmazandók.

63. §. Az Ő Felsége többi királyságainak és országainak, valamint Bosznianak és Hercegovinának polgárai vagy azon személyek részére, kik ott laknak, vagy teleppel bírnak, megadandó szabadalmakra az 1893. évi XLI. törvényczikk által módosított vám- és kereskedelmi szövetség XVI. cikke, nemkülönben az 1879. évi LIII. törvényczikk 9. §-a alkalmazandó.

Az államszerződéseknek a jelen törvénytől eltérő intézkedései érintetlenül maradnak.⁽³⁾

64. §. A jelen törvény életbeléptetési idejét a kereskedelemügyi minister, egyetértve az igazságügyi ministerrel és a horvát-szlavon-dalmátországi bánnal határozza meg.⁽⁴⁾

(1) V. ö. 49., 52., 57., 59. §§.

(2) V. ö. 62. §.

(3) Ilyen államszerződésünk van a német birodalommal (1892: IV. t. cz.), továbbá Szerbiával (az 1893: XX. t. cikkbe iktatott kereskedelmi szerződés XIV. cikkében). Liechtenstein tekintetében v. ö. az 1870: XLVIII. t. cikkbe iktatott vám és adó szövetség XXV. cikkét.

(4) V. ö. 1896 jan. 25. 269/eln. sz. keresk. min. rend., a találmányi szabadalmakról szóló 1895: XXXVII. t. cz. életbeléptetési idejének meghatározása tárgyában (1896. R. T. I. 261.), a mely rendelet értelmében a törvény 1896 márczius 1-én lépett életbe.

65. §. Ezen törvény végrehajtásával a kereskedelemügyi, az igazságügyi és a pénzügyi miniszter, Horvát-Szlavonországokra nézve pedig a kereskedelemügyi és a pénzügyi miniszter és a horvát-szlavon- és dalmátországi bán bizatnak meg.⁽¹⁾

XXXVIII. TÖRVÉNY-CZIKK

Bosznia és Hercegovina kormányzata által 24 millió korona (12 millió forint) összegben felveendő országos kölcsönről.⁽²⁾

(Szentelést nyert 1895. évi július 8-án. Kihirdettetett az «Országos Törvénytár»-ban 1895. évi július 14-én.)

1. §. A magyar kormány felhatalmaztatik, hogy beleegyezését adja, miszerint Bosznia és Hercegovina kormányzata — legfeljebb 60 év alatt visszafizetendő — 24 millió korona (12 millió forint) névértékű országos kölcsönt köthessen.

2. §. E kölcsön értékesítéséből befolyó összegek részint beruházásokra, részint az említett országok által a zenicza-serajevói és mostar-metkovicsi vasutak építésére, az 1881 : I. és 1884 : XXVII. törvényczikkek értelmében, a közös aktívából felvett kölcsönök még meg nem térített 4.139,000 forintnyi részének, továbbá a doboj-siminhani vasut építésére, az 1885 : XIII. törvényczikk értelmében felvett kölcsönnek még meg nem törlesztett 100,000 forintnyi maradványának visszafizetésére fordítandók.

3. §. A kölcsönnek kamatai és törlesztési járuléka Bosznia és Hercegovina saját jövedelmeiből fedezendő; a megfelelő járadék tehát évenként Bosznia és Hercegovina költségvetésében a rendes kiadások között felveendő.

4. §. Arról az összegről, a mely a jelen törvény 2. §-ában említett visszafizetés következtében a közös aktívákba befolyt, csak a törvényhozás jóváhagyásával lehet rendelkezni.

5. §. E törvény oly feltétel alatt, hogy az annak megfelelő határozmányok Ő Felsége többi királyságaiban és országaiban is törvényerejűvé válnak, s jelen törvényt egysidejűleg kihirdettetnek, kihirdetése napjával hatályba lép és végrehajtásával a ministerium bizatik meg.

(1) V. ö. 1896 jan. 28. 573 eln. sz. keresk. min. rendl. a találmányi szabadalmakról szóló 1895: XXXVII. t. cz. végrehajtásáról (1896. R. T. I. 262.).

(2) V. ö. az 1895: XL. t. cikk, továbbá a 2. §-ban idézett törvények jegyzetét.